

DÁNIEL ANNA

Az együttes

MÓRA

DÁNIEL ANNA

Az együttes

DÁNIEL ANNA

Az együttes

MÓRA KÖNYVKIADÓ

KÁLDI JUDIT RAJZAIVAL

© DÁNIEL ANNA, 1983

MB 97403

1983

I.

B. utca 2. IV. emelet. A lakás három szoba, hall, meg egy félszoba. Az utóbbi a körfolyosóra néz. A lányt, aki kinyitja az előszoba ajtaját, Rékának hívják. Arca hosszúkás, rövidre vágott haja barna. A szeme is barna, de ő azt szeretné, ha zöldeskék lenne. Nemrég még sokat foglalkozott a szeme színével, mostanában más a gondja.

Tankönyvekkel meg füzetekkel degeszre tömött tarisznyáját felcsapja a fogásra, belép a hallba. A két egymásba nyíló szoba ajtaja a hall felé tárva, mézszín csíkokban csorog a padlón, a szőnyegen a nap-sütés. Réka a fürdőszobába tart, de megáll. A csukott szobaajtó most is megtorpanja. Száját rágja. A zárt ajtót nézi. Aztán elfordítja a fejét, tekintetébe benyomul a falra akasztott kép: újságból vágták ki, fehér léckeretbe van foglalva, a papír az üveglap alatt erősen megsárgult. A képen a test ferde vonalban úszik a levegőben, úszik, mert a rudat markoló két kezét jóformán eltakarja a felsőtest, a száj kicsit megnyílt, mintha anyu mosolyogna a képen, de Réka tudja, hogy ilyenkor lehetetlenség mosolyogni. Anyu a másik felvételen mosolyog, ott az emelvényen. *Olimpiai bajnoknőnk. A felemás korlát királynője.*

Réka háttal nekidől az étkezőasztalnak, lába hegye ütemesen veri a szőnyeget.

A felemás korlát királynője . . . Pihent agyú újságírók mit ki nem találnak! Na és az az ürge a rádióban . . . „Megkérdezem a mérkőzésre készülő női tornászcsapatunk edzőjét, a hajdani olimpikont, a felemás korlát egykori királynőjét. . .” És azt is elzengte, hogy anyu annak idején, a győzelem után pattintott egyet az ujjáival; amióta edző, akkor pattint, ha a versenyzői győztek.

Réka a csukott ajtót nézi.

A szobában egy ideig még érzett az orvosságzag. Aztán csak a levendulaillat. A fiókos szekrényt és az akasztóst is átitatta a levendula, nagy a polcokon kis zacskókban száraz levendulát tartott, Ica néni minden évben hozott neki Tihanyból.

Talán az illat miatt nem költözöm be a kisszobából. Meg a két karosszék miatt. Bevágódtam a karosszékbe, felraktam a lábam a karfájára. Nagy minden meg hallgatott. Figyelt rám. Nem volt észlelés, de figyelt az emberre. Nagy mindenkire figyelt.

Réka megrázza a fejét, mintha vita közben nemet mondana, bemegy a fürdőszobába, kezét mos, arcát is leöblíti, a tükör előtt mustrálja állán a pattanást, jóformán leszáradt, de azért rak rá egy kevés hintőport, aztán kirobog a konyhába. Ma igazán vacak volt az előfizetéses ebéd. Az a húsnak kinevezett mócsing!

A konyhaasztalon papírlap:

„Edzés után értekezlet, ne várjatok. Réka, igyál sárgarépalét! Ne feledkezz meg a Patyolatról!

Anyá”

A sárgarépalé. Egyetemes védőszer minden baj ellen! Anyu a tornászainak is lelkére köti. – Nicsak! Ott a sárgarépa Réka! – Vihogó hang mondta mögöttem a tribünön. És egy másik: – Hogyha sárgarépat eszel, előbb-utóbb bajnok leszel. – Anyu eleresztette a füle mellett. Vagy csakugyan nem hallotta? Irtó fegyelmezett, nehéz kiigazodni rajta.

Réka a konyhaasztalnál ül, gyulait eszik zöldpaprikával. Szemben az üres hely a nagyié.

...Hétköznap kettesben ebédeltünk, néha hármasban, anyuval. Sportkörös napon vagy külön német után nagy felmelegítette nekem a kaját, elszívott egy cigit, dumáltunk. Anyu helytelenítette, hogy nagy dohányzik. Árt az érrendszernek, pusztítja a géget. Az édestészta miatt is szólt. Nincs szükség a sok szénhidrátra! Tulajdonképpen igazavan, és mégis. Igen, mégis...

Tenyerével az orrát lapítgatja.

Nagy cigizett, hatot-nyolcat szívott napjában, szilvás gombócot csinált, almás pitét, rétest sütött. Anyu mellőzi a gombócot, s egyetlen darab süteménynél soha nem eszik többet. – Ha a lányaimtól megkövetelem, hogy tartsák a súlyukat!...

Nagynak annyi mindent el lehetett mondani. Az Andrea öccsét, aki undok kis majom, a Kati őseit, akik Árpí szerint a holocén korszak maradványai, Árpí anyját, aki munkába menet a presszóban minden reggel felhajtja a konyakos feketét, de nem is ez az igazi zúr vele. És tavalyelőtt, amikor Árpí csövezett...

A telefon!

Réka beviharzik a hallba.

– Na végre! – mondja apa. – Anyáddal nem tudtam beszélni, állandóan foglalt a vonaluk. – Megjöttek az angol számítógépesek. Velük vacsorázom.

– Igen, apu.

– Egyébként mi újság nálad?

– Semmi. Ja, teszt volt törcsiből.

– Na jó.

Mért jó? Kinek jó? Nekem ugyan nem. Teri néninek sem. Nyögdicsélt már nem is egyszer, hogy az a temérdek javítás...

– A kulcsot el ne felejtétek kihúzni a zárból!

– Nem! – csattan a válasz.

– Múltkor is fel kellett csengetni anyádat. Hát szervusz, Réka.

– Szia, apu.

A telefonkagyló vízszintese. A nyitott ajtók rám ásítanak. A csukott ajtó mögött az a makacs levedulaillat.

...Nagynak a *Kengururól* is meséltem. Elénekeltem a *Bolond kis életünket*, ráztam a fejem, mint Bán Roland. Nevettünk. Egyszer arról beszéltem neki, milyen rossz, hogy az embernek minden ki van jelölve. Az iskolában, itthon, mindenhol. Ha megállok egy moziplakát előtt, igen, még a filmeket is kijelölték nekem. Mindent odatolnak elénk. Neszé! Itt van! Persze megtehetem, hogy az egyik filmet vagy a másikat választom, vagy egyiket sem. De ez nem igazi választás. Nem tett!

Szeme összeszűkül, mintha célba venne valamit, egy láthatatlan pontot a levegőben.

Minden csak megtörténik. Nem én csinálom.

Nem igazán csinálom. Nem az igazi, amit csinálni kéne. Csak úgy bele vagyok keverve.

Tekintete lesiklik, tűnődve mustrálja a szandálból előkandikáló lábujjait.

Nem tudtam elmagyarázni nagyinak, mert becsöngetett Seszták néni, a létrát kérte, átvittem neki. De talán akkor se tudtam volna megmagyarázni ezt az egészet, ha Seszták néni nem csönget be. És lehet, hogy nagy meg sem értette volna.

A kakukkos óra hármát üt. Réka felrezen. Most kell a Patyolatba menni, később tömegnyomor lesz.

B. utca 5. II. emelet. Két szoba. A nagyobbikat ceruzasárga szekrény sor és eperszínű polcok választják ketté. Két kabátujjszoba – mondogatja gyakran a nyurga, világosszőke lány, a neve Andrea. És azt is mondogatja:

– Persze, nekem jutott a keskenyebbik, hogy ne járjak át Zsoltin. Ő átüvöltözhet nekem, ha felteszek egy lemezt: „Fájront!” És nyafog anyuéknak a dajdaj miatt. Mindig neki adnak igazat, a FIÚ-nak!
A FIÚÚÚ!

Andrea frissiben érkezett az uszodából (tanítás után egyenest odament), s a mérge még nem füstölgött el. Fürdőcuccát lecsapta az előszobában a cipőszekrényre. A hűtőben várja az ebéd, a tegnapi vacsora maradéka, tökfőzelék vagdalt hússal, de hozzá se nyúl, uszodába menet megevett egy hot dogot és egy jégkrémet, jövet két fagyit. Körtét majszolva nyit be a szobájába, a polcokhoz lép, gyöngéden himbálja a lecsüngő kartonokat. KENGURU. Fekete

betük három piros felkiáltójellel. ÉLJEN BÀN ROLAND!
ROLCSI! ÉLJEN! Ezt a két kartont szemek szegélyezik:
kék, zöld, barna, fekete szemek. A negyedik kartont
himbálja legtovább. Rajta változatos színekben, op-
art mintában csoportosítva KEN LAND GU RO RU.

Ha Kati el nem szúrja, most itt lenne a Bán Rol-
csi napolajüvege. De Kati elszúrta!

Bán Roland. . . Rolcsi! Mintha odatolnák elé, oly
élesen látja. Beleénekel, beleüvölt a mikrofonba,
rázza a göndör hajú fejét, hajával együtt repdes a
szakállá is. Rolcsi! A haverjaid így szólítanak. A
koncerten dübörögtünk, rikoltoztuk a neved. Elsöp-
rő vagy! Kicsit lógatod a vállad, hányaveti módon, a
tekinteted vijjogó, igen! Hiába mondja Réka, hogy a
keselyű vijjog, a tekintet soha. Igenis van vijjogó te-
kintet. A tied, Rolcsi! És nem igaz, hogy karika a lá-
bad! Az usziban, a napozópadon világosan látszott,
hogy egyáltalán nem karika. Néztelek, Rolcsi, Kati-
val együtt néztünk, oda akartunk menni hozzád, de
mégse mentünk, haverokkal voltál, de nem az
együttesedből. Feltápászkodtál, á nem, felpattantál,
mint egy párduc, a napolajosüveged ott maradt egy
nylonzacskóban. Odarohantunk Katival, hogy rá-
csapjunk, én értem oda előbb, de az a menyétképű
csaj, aki a kövön feküdt, rávetette magát, és hiába
kiabáltam, hogy én fogtam meg előbb, ő csak rán-
gatta vadul. Kati is beszállt, nem tudom, miért, hi-
szen fülig bele van esve Csabába, és soha nem volt
Kenguru-esten, az ősei nem engedik. Hárman dula-
kodtunk, körös-körül röpködtek a megjegyzések.
Elhiszem, hogy Kati tulajdonképpen jót akart, ele-

jét venni, hogy a menyétképű zsákmányolja el a napolajat, de tény, hogy ő szakította el a zacskót. Az a sipákolás! Körös-körül a lelki aggok rákezdték: – Azonnal felszedni a cserepeket! Feltörölni az olajat!... És az a kávébarnára napozott szivar! – Addig el nem mentek innen, amíg ezt a disznóólat rendbe nem tették!... Ott tornyosult terpeszben, egy maffiavezér felfogadhatta volna gorillájának.

Andrea sorra pöcköli a kartonlapokat.

A *Kenguru* fergegetes! Az aluljáróban egy csaj azt mondta, betetováltatja a karjába: *P. Mobil*. Megtette? Itthon abból is zúr lett, hogy a farmeremre belül ráhímeztem: *Kenguru*.

Nyílik-csukódik az előszobaajtó.

– Andris! Leszel szíves sürgősen elrakni a fürdőholmidat!

Anyu berobban. Nem áll jól neki ez a hajszín. Ha rásüt a nap, rózsaszínűnek látszik. Röhejes a rózsaszín tollazat.

– Az ember hazajön a munkából, és rendetlenségbe botlik!

Csak azért is lassan mozdulok. Lomhán. Az Andristól mindig vörös lesz a fejem. Zsolti születése előtt eszükbe se jutott Andrisnak szólítani. Andrea voltam vagy Rea. Aztán meglett Zsolti, anyu tüntetően kékbe öltöztette, és szóval is tudtára adta lépten-nyomon mindenkinek, hogy FIÚ, FIÚÚÚ fekszik a gyerekkocsiban, nekem meg azt mondta: – Vigyázz a kisöcsédre, amíg én vásárolok! El ne mozdulj mellőle!... Öcsike! A mi kis Zsoltink! Néha cifrább volt a szöveg: – Őrködj a kis fiútestvé-

red felett! És egyszer csak elkezdett Andrisnak szólítani, és apa is beszállt az andrisozásba.

A fürdőszobába baktat, a bikinit meg a törülközőt ráhajítja a fregolira.

... Igen, andrisoztak, mintha azt jeleznék, hogy két fiuk van, bár az egyik nem százszázalékos. Csak utánzat. És amikor kitörtem, hogy én Andrea vagyok, és a papírabroszt tányérostul lerántottam, anyu hideg vizet fröcskölt rám.

– Andrea! – Anyu a konyhából kiabál ki. – Zsolti edzés után éhes lesz. Nekem ma fogászatra kell mennem. Hallasz engem, Andris?

– Igen.

– Ha Zsolti megjön, uzsonnát készítesz neki. Kérdezd meg tőle, mit akar. – Kis szünet. Aztán rosszalló hangon: – Hozzá se nyúltál az ebédhez.

Andrea nem felel. Visszamegy az eperszínű polc-hoz. A lemezeit nézegeti.

– Azt mondtam, hozzá se nyúltál az ebédhez.

– Nem voltam éhes.

– Persze, tegnap kaptál zsebpénzt.

Andrea ásít.

– Fogadni merek, hogy elverted.

– Nyertél – dünnyögi. A körmeire mered. Le vannak rágva. Kivált a középső ujj.

Anyu most a fürdőszobából kiált ki:

– A barátnőd, Kati...

– Mi van vele?

– Azt hallottam, hogy a családja... Bárók voltak. Na bumm, bárók. Hát aztán?! A napolajosüveget elszurta.

– Te nem mondtad.

... Ronda ez a középső ujj.

– Micináljak, micináljak veled?! – motyogja.

– Te nem tudtad, hogy Katiék bárók voltak?

– Nem.

Andrea ellejt a lemezekről. A fiókból kiveszi a földrajzkönyvet meg az atlaszt. Ha anyu bekukkant, legeltesse szemét a jó szándékon.

– Utca is volt elnevezve róluk. Nem mondta Kati?

– Nem mondta.

– Pedig manapság már nem kell titkolni. Nyugodtan megmondhatná.

Kit érdekel?... Andrea tekintetével végigsimogatja a kartonokat. Bán Roland ott lebeg az eperszínű polcoknál. Rázza a göndör fürtű fejét. Énekel!
ÉNEKEL!

– Szia, Andrea! Tanulj! Hallod? Tanulj, Andris-kám!

Ajtócsapódás. Anyu elviharzott a fogászatra. Andrea lecsapja a földrajzkönyvet meg az atlaszt, átmegy anyuék szobájába, feltárcsazza Rékát. Meg kell beszélni a *Kenguru*-estet!

B. utca 6. III. emelet. A lányt, aki a háromszobás lakásban elkámpicsorodva gubbaszt munkaasztala mellett, Katinak hívják. Haja válláig ér, társai közt kibontva viseli, most befőzőgumi fogja össze lófarokká. Arca szív formájú, szeme szürke, pillái seprűsek. Egyedül van.

... Hajba kapnak egy üveg napolajon. A másén!
A mai fiatalok! Jellemző!

A mai fiatalok... Mintha egyformák lennének,
egyforma lenne a sorsunk! Hajba kapnak a másén!
Nem értik. Semmit nem értenek.

Homlokát tenyerébe rejti.

Nekem a *Kenguruból* egy napolajosüveg se jut.
Mért nem élhetek úgy, mint a többiek? Miért?
Mindenki elmegy a diszkóba, csak én nem!

– Mindenki? – ismételte meg a szót apa. – Úgy
értsem, hogy Magyarország mind a tizmillió lakosa?
A földkerekség közel négy milliárdja?... – Pedig
apa tudja, hogy van egy szűkebb mindenki, ami ott
van minden ember körül. Apa gúnyolódik, anya
magyaráz. Örökké magyaráz, és fellebbezhetetlen az
arca.

– Gondold csak el, milyen keményen dolgozott
apád a te korodban! A kitelepítetteknek az alja
munka jutott. Nagyapád felcsapott favágónak, apád
kijárt az erdőre segíteni. És milyen kinnal-bajjal ke-
rült be a gimnáziumba a származása – X kategória!
– miatt. Munkás, dolgozó paraszt, értelmiségi, al-
kalmazott, egyéb, az utolsó az X, vagyis osztályide-
gen. – Anya az ujjain is sorolta a kategóriákat. Az
X a bal keze mutatóujjára jutott.

Kati lassan ringatja magát a széken.

– ...Nekünk példát kell mutatni – hajtogatja
anya. Hányszor volt téma a Csaba aranyórája meg
az, hogy Rózsának szólítja az anyját. Hiába mondtam,
hogy Rózsaszálnak is becézi. Igaz, fura egy ki-
csit a Rózsaszál, Rózsi néni van vagy nyolcvan kiló.
Rózsaszál! Fura, de kedves. Nekem tetszik. Csaba

jóban van az anyjával. Haverok. Anya ezt nem érti. Isten őrizz, hogy megtudja a Csaba saját színes tévéjét. Hányszor el nem mesélte, hogy az ő nagyapjánál esténként az egész család egyetlen lámpa fényénél üldögélt. És ha megkérdezném, mit csinált dédapa a pénzzel, amit a villanyszámlán megtakarított a miniszteri fizujából? Dehogy lehet megkérdezni!

Még Orsinak is könnyebb, mint nekem. Igaz, hatan vannak a függönnyel kettéválasztott szobában, és a kis Olivér rengeteget bög, de Orsi legalább mehet, ahová akar. Szabad! Anya meg apa nem érti meg. . . A felnőttek nem értik meg a fiatalokat, bár Réka azt mondja, az ő nagyjja csaknem mindig megértette őt. Csaknem mindig. És amikor nem. . . Hát Csaba? . . . Én megértem őt, vagy csak képzelem? És ő? Lehetséges egyáltalán, hogy az egyik ember teljesen és mindig megértse a másikat?

Szavak, képek bukkannak fel, nyüzsögve egymásba gabalyodnak, szétfoszlanak. Kati beletúr a hajába, abbahagyja a himbálózást, feltápáskodik, átmegegy a szomszéd szobába, a mennyezetig érő könyvespolcra leemeli az angol szótárt. Apa két írógépe közt éppen annyi a távolság, hogy a könyöke elférjen, ha a cirillbetűstől átül a latin betűshöz. A falról ükanya tekint le szúrósan. Kezében a Biblia, kis tokát eresztett, ujjain sok gyűrű, gyanakodva néz, mint aki attól tart, becsapták a Közértben és most utánaszámol. Á, akkoriban nem volt Közért. Na, mindegy. Legalább száz év óta gyanakszik és számol dédanya. A gyűrűket a többi ékszerrel együtt állítólag elásták kitelepítéskor, de senki nem tudja, hová. – Itt minden a munkánkból állt össze! – mondogatja

anya. – Lépésről lépésre küzdöttük magunkat előre. Apád munka után ablaktisztítást vállalt, én rogyásig tanítottam. Napközi, esti tagozat, levelezők... Az biztos, hogy sokat győzködték magukat. Csak hát egyre példát mutatni! A nevünkkel is. – A Nikolettek, Zsanettek, Olivérek és Rolandok közt te meg a bátyád legyetek csak a Kati meg a Jancsi!

Roland. Bán Roland. A *Kenguru*. Csaba ott lesz a koncerten. Mindenki ott lesz. Az egész brancs. Csak én nem. És ha Csaba megunja a helyzetet? Hogy én sehová... Diszkóba nem, aluljáróba nem, moziba hébe-hóba. Ha beleun? Ha megfújják?

– Kati egy helyben áll, hóna alatt a szótárral. Észre se veszi, hogy elzsibbadt a karja.

„... Ha elvesztetted, nem vesztettél semmit.” Ez egy idézet. Anya mondta keresztanyának, amikor keresztapa lelécelt. Anya szerint ez a gondolat vértette fel az embert, ha csalódik. Jancsinak is elmondta. – Megeshet, hogy idegenben csalódás ér. Akkor jusson eszedbe, fiam... Jancsinak könnyű. Kint van ösztöndíjjal az NDK-ban.

Lerakja a szótárt a munkaasztalra. Karján széles vöröses csík a könyv nyoma. Sóhajt.

Iszonyú bonyolult minden.

B. utca 11. földszint. A két szobában egy-egy színes tévé. A minit Csaba kapta még nyolcadikos korában. Akkoriban állapította meg róla egy csaj az aluljáróban, hogy Paul Newmanra hasonlít. Azóta Csaba gyakran mosolyog fölényesen, és igyekszik gúnyos oldalpillantásokat vetni.

– Egy minitévé miatt akkora balhé – mondogatta egy ideig. A zúrt leadta Árpinak, részletesen, ettől némileg megkönnyebbült.

Ki gondolt volna ekkora balhéra? . . . Papó Miskolcra hazajövet hozta a mini színest, frankó kis készülék, vadonatúj, négyezerrel olcsóbban jutott hozzá. – Na és mi volt a pláne? – kérdezte Árpi. A pláne az volt, hogy az illető, aki eladta, lebukott, és emlékezett a papó kamionjának rendszámára. Papót beidézték, kihallgatták, a minit persze elkobozták, papóra felfüggesztett három hónapot sóztak, a vállalatnál fegyelmi, ugrott a prémium. És persze Rózsaszál is lecikizte papót, nem is egyszer, hogyan lehetett olyan ütődött, gondolhatta volna, hogy valami hézag van, ha egy vadonatúj, kifogástalan mini színest négyezerrel olcsóbban kínálnak. Egy családapának nem szabad ilyesmibe belemenni, a családapá legyen körültekintő, papó meg ordított, hogy a családanya öt műbőr szatyrot hozott haza a múlt héten, és ha körülnéznek, mi minden van itt a Szép Hazánk Szövetkezet árujából, Rózsaszál meg azzal vágott vissza, hogy ennyi kijár minden részlegvezetőnek.

Csaba benyomja a tévé gombját, habozik, rágyújtson-e egy Marlboróra, de inkább nem gyújt rá. Rózsi minden pillanatban megjöhet, és a cigi miatt patáliázik. Egyéb dolgokban megértő, igazán nagyon rendes, az elkobzott tévé helyett vett egy újat. Nagyon rendes anya a Rózsaszál, Guzmicsnének azt mondta: „Csaba egy vezéregyéniség!”

A szőke csaj a képernyőn fésülködik, Katinak szebb a haja, mézszőke, aranylik a napfényben. És a

termete! Rózsaszál is azt mondta rá: manőkennek mehetne. Csuda jó csókolózni Katival.

A csaj felhúzott térddel kuporog a díványon, mindjárt jön a stuccolt bajszos krapek. Csaba ásít. Ismétlés. Egyszer éppen elég volt.

Kimegy az előszobába, hosszasan szemléli magát a tükörben.

VEZÉREGYÉNISÉG!

Domború, erélyes homlok, dacos száj. Kár, hogy krumpliorrom van. Csak egy kicsit krumpli, de azért... Á, nem az orr számít elsősorban. Az orr nem döntő. És különben is alig-alig krumpli.

Hátrál egy lépést. Fölényes mosoly. Gúnyos oldalpillantás. Hasonlítok Paul Newmanra. Igen. Hasonlítok.

Az órájára néz. Fél öt. A matek kivételével minden rendben, a matekot lemásolom Rékáéről, esetleg az Árpieről, ha éppen olyan a kedve, hogy megcsinálta.

VEZÉREGYÉNISÉG.

A farmerje zsebébe nyúl, megszámlálja a pénzét. Huszonkét forint. A *Kengurura* majd ad a Rózsaszál. Ötvenbe kerül, százast igényelek. Feltárcsázza Katit.

– Figyelj, haver! Mit szólnál mozihoz?

– Ma nem lehet. – (Kis sóhaj.) – Angolozok apával.

– Őszinte részvétem.

– Pedig irtó jó lenne! Holnap?

– Felőlem.

– Szólok anyunak, ha megjön. És visszahívlak.

– Még mindig óvodás vagy? Kezd unalmas lenni.

- Csaba... én... - Kati hangja elfullad.
- Nyögd már ki!
- Visszahívlak. Mihelyt anya megjön. Otthon leszel, Csaba?
- Mit tudom én. Kati, neveld meg már egy kicsit a szüleidet!
- Csönd. Csaba most sajnálja Katit, és dühös is rá. Mért nem lázad fel?
- Hát akkor, szia!
- Visszahívlak, ha anya megjön!

B. utca 12. Második emelet. Az egyszobás lakásban van egy kis benyíló, a világítóudvarra néz, nappal is égetni kell benne a villanyt. A nyakigláb fiú szemüveges, göndör hajú – Árpinak hívják –, *kabinnak*, gyakrabban *kivaruginak* nevezik, ami a „ki vagy(tok) rúgva innen” rövidítése. (Feliratban az ajtóra is ki-szőgezte.) Valamikor, Árpi kiskorában, a helyiség a szoba alkóvjá volt, apa rekesztette el pozdorjalemez-zel, barkácsológéphez rendezte be, ott bütykölt sokszor késő estig. Mami kiabált: – Hagyd már abba, megőrülök a kopácsolástól! – És a Lada, amit összekopácsoltam? – kérdezte apa. Ő nem kiabált. Amikor apa elköltözött, mami azt mondta: – Vidd csak, vidd a Ladát! – Ha nem biztatsz, akkor is elviszem. Neked maradt a lakás. – Nekem maradt? Jó vicc! Talán a Hiltonba költöztek a gyerekek?

A rádió bömböl, Árpi lerakja a sci-fit, a pakliból kiveszi az utolsó cigit, rágyújt. Ő úgy szokta mondani: rápörkölök egy staubra. Nézi a kígyózó füstöt.

A málló, vedlett fal felé megpróbál karikákat fújni, sikertelenül.

A mami új pacákja ritka undok alak. – Hello, szinyorina! . . . Szinyorinázza a mamit, ez a humora. Ül a konyhában, azzal a sunyi pofájával, tömi magába az ételt. – Csillagos ötös a töltött káposzta, szinyorina! – A tévénél átkarolja a mami vállát, olyan képet vág, mint vőlegény a fényképész előtt, jobb keze a pogácsás tál meg a szája közt ingázik. Ha behúzhatnék neki, amikor átkarolja mamit, és tömi a fejét! . . . Elek bácsi, ő egész rendes tag volt. Az üres palackjait beváltottam a Közértben. Hét végéről tíz-tizenkét üveg is összegyűlt, irtó bírta az italt az öregfiú. Gesztenyepürézni is elvitt. Ő volt az egyetlen, aki nem lécelt le, akit a mami tett ki. Elek bá, KIVARUGI, pedig nem nyikorgott a cipőtalpad.

. . . Szörnyű, hogy nyikorog a cipőtalpad, mondta a papának mami. . . Akkor már Gézu bácsival járt. Gézu bácsinak tömpe orra volt, jógázott minden este, egy óra hosszat jógázott gatyában, és az unokaöccséről mesélt, aki hétesztendős létére perfekt német. A mami engem is be akart íratni német tanfolyamra, aztán Gézu elmaradt, mami megfeledkezett a német tanfolyamról. Sanyi bá. . . Őt irtó lecikizte a mami, amikor Sanyi bá beszívott, és harsogva énekelte: „Horthy Miklós katonája vagyok én, recece! . . .” Minél inkább csitították, annál inkább harsogott. A lecikizés után Sanyi lekopott. – Jobb is, csak bajnak lenne itt – mondta mami. Bezzeg Vancsek Béla!

Árpi szeme összeszűkül. Ökölbe szorult keze belevág a levegőbe.

...Mami, Vancsek Béla felpofozott téged a lépcsőházban. Sikítottál, a szájad felhasadt, a fehér blúzodon végigfolyt a vér, és Kárpéter néni meg Szívósék lestek a folyosón. De a Vancseket nem dobtad ki!

A füstből kiválik a Vancsek Béla kopaszodó feje, biciklikormány-bajszja... Vancsek, te már nem mersz engem ütni. Nem pofozol be a sarokba!... – Kettőt kapsz egy csapásra, egyet a kezemtől, egyet a faltól! – ordítottad. Az erős, a felnőtt Árpi most nekiront Vancsek Bélának, a földre tiporja, agyba-főbe püföli, addig üti, amíg vinnyogva nem rimánkodik kegyelemért. A visszavágó, a győztes nézi a földön fetregő Vancseket. Terpeszben áll fölötte.

...Bepofozott a sarokba, én elszaladtam hazulról, egész éjjel csöveztem egy padlásfeljáró tetején. Mami összevissza csókolt az őrszobán, palacsintát sütött, reggelihez kalácsot hozott fel. Este Vancsek Béla beállított, mintha mi se történt volna.

– Árpi! Árpiii!

Az Orsi hangja. A fiú halkabbra fogja a rádiót.

– Jövök már. Ne óbégass!

– A füleden ülsz? Ráragadtam a csengőtökre.

Orsi a nyakában fityegő zsinórt rángatja. Himbalózik a zsinóron lógó barna pamutbaba – a hasa helyén kerek tükör.

– Mit szólsz Jujókához? – A fiú orra elé táncoltatja a babát. – Illik rá a név, ugye? Nézd meg magad a Jujóka hasában.

– A nagy has nem esetem.

Árpi zsebre tett kézzel bebaktat a *kabinba*, Orsi a nyomában, lezökken a fiú mellé a heverőre.

– Ha nekem egy ilyen kis kéglím lenne!

– Úsznál a boldogságban. Úszom én is. Nem látod, hogy lubickolok a kéjmámorban? Adjam kölcsön a szemüvegem?

– Ha te néznéd mindennap a lábakat, ahogy kikapkodnak a függöny alól!

– Mért nem nézed a plafont! – Árpi vigyorog.

– Elsőpró ötlet! Ha a plafont nézem, akkor is a lábakat látom.

– Próbáld meg a lábakat látni plafonnak. Gyakorold szorgalmasan, előbb-utóbb sikerül.

– Muszáj neked ilyen undoknak lenni?

– Muszáj. A gének. Azok miatt van. – Az Orsi vállára csap. – Na! Hülyéskedtem.

– Szokásod szerint. – Orsi a levegőbe bámul, a száját rágja.

– Mi a hézag?

– Te is jókat kérdezel! Olivérnek a foga jön, éjjel bögve kér teát. A veszekedés... Előd, a nővérem, a mama... Megint nem sikáltad ki a mosogatót! Szerteszét hagyod a holmid!... Reggel mostam fel az előszobát, és már ragad... Én csak annyit mondtam, hogy Timcsi megint lepisilte a vécét. Hát erre a nővérem meg Előd... Ilyenkor egyetértenek. Nem bírom én kibekkelni, amíg Elődék lakást kapnak. Nem lehet azt kivárni. – Orsi ránt egyet a fején, féloldalt hátracsapja a haját. – Arra gondoltam... Elmegyek éjjeli pillangónak.

Éjjeli pillangó? Árpi szeme sarkából méregeti. Ez

a szöcskelábú, zörgő csontú mitugrász?! Lapos, mint a deszka, a fenéke két gerezd fokhagyma, egy vaságy meg Orsi együtt jó, ha kitesz harminchat kilót.

Orsi hallgat. Pislog. Várja a választ.

Árpi cipőtalpával veri a padlót. Egy, kettő, három – egy, kettő. Megszoksz, vagy megszöksz. Megszoksz, vagy – megszöksz.

– Csak hát az is eszembe jutott... – Orsi pöccint egyet Jujókán. – A tévében mutattak egy éjjeli pillangót, az arca össze volt vagdalva borotvával. Látad?

– Nem.

– Négy hosszú vágás. Keresztben.

– Ezt hívják szakmai ártalomnak. Van cigid?

Orsi a tarisznyájából előkotor egy félig telt paklit. Kivesz két cigarettát, az egyiket a szájába dugja, a másikat odanyújtja a fiúnak. Rágyújtanak.

– Te mit szólsz hozzá? – kérdi Orsi.

– Mihez?

– Mihez, mihez. Az éjjeli pillangósághoz.

– Hát... – Orsira sandít. – Nem valami izmos ötlet. Majd csak elköltöznek Elődék.

– Majd csak. Majd csak... Szükséglakást kaphattak volna, de nem fogadták el. Előd azt mondta, kivárja az összkomfortos másfelet. – Sójajt. – Árpi, én észrevettem, hogy az Andrea mamája kinéz engem.

– Ugyan! Mért nézne ki?

– Mert ti középiskolába jártok, én meg hároméves ápolónőibe. Észrevettem.

– Mit törődsz vele?

- Nem törődök veled, csak mondom. Te nem szívod le a füstöt – állapítja meg.
- Te se szívod le.
- De igen. Én leszívom félig. – Ránt egyet a fején. – Nem mennénk át Csabához tévét nézni?
- Eltaláltad: nem.
- Tudsz jobbat?
- Magamnak. Esedékes a zsebpénzem a papánál.
- Árpí feltápázkodik. – Indíts, Orsolya!
- Kivarugi? Mármint én?
- Ki. Mármint te. Indítok én is.
- Holnap megveszem a jegyeket a *Kengurura* – ezt már az ajtóban mondja Orsi. – Össze kell dobni a pénzt. Beszállsz?
- Elvállik.
- Légy szíves nyilatkozni. Én veszem meg a jegyeket. Addig se vagyok otthon!

2.

Végigmustrálja az úttestet; a piros Skoda sehol. Sorjáznak a kocsik a szűk utcában, jó néhány a járdára is felkapaszkodott. Árpí befordul a keresztutcába, elmegy a Közértig, hátha a bolt előtt rostokol a Skoda. Bekukkant az önkiszolgálóba, hunyorogva néz körül, vállat von, kifordul az ajtón. Hol lehet a papa? Mindjárt fél hét. Negyed ötkor végez. Túlórázna? Nem szokott túlórázni.

Amikor elköltözött a papa, sárga Ladája volt. Aztán vette a Tátrát, és tavaly cserélte le a Skodára. *Lecserélte!* Pipi néni szerint ez magyartalanság.

– Azt se mondjátok: Spanyolba megyünk, Olaszban voltunk. Spanyolország! Olaszország! Így helyes... – Ilyesmin tökölni! Mindig arról papolnak, ami nem fontos, és az igazán fontos dolgokról nem esik szó. Arról hallgatnak. De van-e fontos dolog egyáltalán? Na, persze, pillanatnyilag a steksz. Megkerülöm a háztömböt, hátha befut addig a papa.

Ráérősen bandukol, megáll a trafik előtt, a kirakatot nézi. Matchboxok, mütyürkék, kerek rágókkal teli műanyag furulya. Előkotorja zsebéből az árva kétforintost, benyit.

– Kettő darab rágót!

– Donald kacsás van. Négyforintos.

– Csak hazai gyártmányt fogyasztok! – Árpi bevágja maga mögött az ajtót.

Visszabaktat a ház felé, újra szemlét tart a kocsi-kon. Nincs piros Skoda! Hol a csodában van a papa? Tudja jól, hogy a csütörtök zsebpénznap.

Ha elmondanám neki a mami új pacákját... Mit mondjak el? Hogy átkarolja a mami vállát, és a másik keze ingázik a tál meg a szája közt? Vancsek Bélát elmondtam. Akkor patáliázott a mamival. – Az én fiamat ne üsse idegen ember! Nem tűröm! Ha meghallom, hogy egy ujjal is hozzányúl! – A mami azt visította, hogy fenyegetés helyett gondoskodjék rólam a papa. Neveljen. – Te beszélsz nevelésről! – vágta oda a papa. – Te csak hallgass a kiszállásaiddal! – így a mama. Sziszegtek és ordítottak, lehordták egymást, marakodtak. Már szó se volt rólam meg Vancsekről.

Hét óra. A Skodának réges-rég itt kéne állni.

Csak nem karambolozott a papa? Hiába vezet ő jól, ha egy barom nekiront. Múlt évben így horpasztották be a Lada oldalát.

Nem ácsorgok itt a ház előtt. Hátha közbejött a papának valami, és vár az üzenet a házinéninél. Persze, nem üzenet kéne, hanem steksz. A másfél lepedő.

A kapualjban pisiszag. Árpi fintorog, bevágódik a liftbe, megnyomja a gombot. A felvonó oldalára valaki krikszkrakszokat karistolt. Odaragasztott papírlapra valaki azt írta: „Kinek jó ez?” – és nyilat rajzolt a karistolás felé.

Kinek jó? . . . Árpi vállat von, elvigyorodik. A felvonó megáll, lábával löki ki az ajtaját, a folyosón sorra belerúg a lábtörlőkbe.

Becsenget. Ismerős lépések. A papa áll a küszöbön.

– Nocsak! Hát itthon vagy!

– Hol lennék!

– Azt hittem, elnyelt a föld – mondja Árpi.

– Engem? Mért nyelt volna el?

– Lent lófráltam. Nem láttam a kocsidat.

– Már vártalak a kajával. – A fiú vállára csap.

– Mi van a Skodával?

– Szervizbe kellett adni.

– Lerobbant?

– Le a nyavalyás.

– Mikor?

A papa nem válaszol, ráfordítja a kulcsot a zárba, a kulcsot zsebre vágja.

– Mikor robbant le? – ismétli meg a kérdést Árpi.

– Mikor? . . . Tegnapelőtt.

– Nagyon lerobbant, ha te nem tudtad megbütykölni.

– Hát... meglehetősen.

Árpi kérdezné, hogy mi a baja a Skodának, de az apja tuszkolja befelé a konyhába.

– Virslit hoztam. Teszek fel vizet. Igyekezzünk, mielőtt megszállják a konyhát.

– Na és mi a hézag a kocsival?

– Alkatrészcseré. – Kinyitja a hűtőszekrényt. – A nemjóját! Megint berakodtak a polcomra. Őszeszenyomták a süteményt.

Négy pár virslit vesz ki és két rigójancsit.

Árpi tányért, evőeszközt rak a virágmintás pléh-tálcára. Rigójancsi... A papa mindig klassz kajával vár. Egyszer megkérdezem tőle, mért vette el a mamit. Mindig meg akarom kérdezni, és aztán mégse kérdem.

– Megint bepárasították a hűtőt – dűnnyögi a papa. – Hiába magyarázom, hogy nem szabad matatni benne. Egy-kettő, berakni, kiszedni!

Ezt otthon is elmondogatta. Egyszer csúnyán összeveszett a mamival a bepárasodott hűtőszekrény miatt.

– Mi újság nálad, Árpi? – A zubogó vízbe bedobja a virsliket.

– Nálam? Semmi.

– Az iskolával békén hagyjátok egymást?

– Pillanatnyilag.

– Csipkedhetnéd magad egy kicsit!

– Nem téma.

– Mi a téma?

– Például a zsebpénzem.

A papa arca most furcsa, mozdul a szája, mintha mondani akarna valamit, de visszaszívja. Krárog. Aztán megszólal:

– A konyhaszekrényben torma is van. Meg mustár. – És nekilát kenyeret szelni.

Árpi a konyhaszekrény felső polcáról leveszi a mustárt és a tormát, a középső polc a kozmetikuscsajé, aki úgy biggyesztgeti a vastag száját, mintha állandóan a borralalót fitymálná.

– Teríts, fiam! Rögtön kész a virsli.

Árpi a tálcával bemegy a szobába, az asztalon ott a *Galaktika* új száma, felveszi, belelapoz, aztán csak áll, kezében a *Galaktikával*. Meghökkenve mered az ürességre az ablak előtt. A kis asztalról hiányzik a tévé. Hunyorog, szemüvegéhez nyúl, megigazítja.

A papa már hozza a virslit.

– Még nem terítettél meg? Hagyd csak! Ugorj ki a sörért! – Állával a konyha irányába bök. – Alul van a hűtőben.

– Hol a tévé?

– A GELKÁ-nál. Igyekezz!

Árpi kirobog a konyhába, az egyik üveg sört a hóna alá nyalábolja, a másik a kezében. Apja előveszi a fiókból a sörnyitót.

– Halálsugár működött nálad, papa?

– Halálsugár?

– Hát a kocsi. A tévé... Itt minden bedöglött.

– Van az úgy. Egyél. A virslit mindig forrón, a sört hidegen!

– A Bukta Ági, tudod, akit USA Buktának hívnak, mert három évig kint élt a szüleivel Washingtonban, és egyre az USA-ról pofázik...

Elhallgat. A virslit beletunkolja a tormába, utána kortyol egyet a sörből.

– Csinos csaj? – érdeklődik a papa.

– Az USA Bukta? Ugyan! Dülledt, vizenyőskék a szeme, és széles békafeje van. Mindenkinek oda nyomja a fényképeit, a képeken hol a Niagarára vigyorog, hol a Fehér Házra.

– Ahá.

– Hát ő azt mondta, olyan fegyvert fognak rövidesen kihozni, amelyiknek fénysebességgel terjed a lövedéke. Tulajdonképpen nem is lövedék – magyarázza teli szájjal. – Sugár. Nincs védekezés ellene.

– Lézersugár. Szamárság! – A papa legyint. – Nagyon hosszú távon valósítható meg fegyverként. Akkor is csak talán-talán. Ne vedd komolyan!

– Nem veszem komolyan.

– Szamárság – ismétli a papa. Kiitta a sörét, felnyitja a másik üveget, kitölti. – A csapolt sör az igazi. De csak akkor, ha a ceruza hegye megáll a habjában. Cseszkóban olyan sört mérnek. Münchenben is.

...Az USA Bukta meg a fénysebességgel haladó lövedék... A tévéről jutott eszembe, gondolja Árpi. A hiányzó tévéről. Azt kérdeztem a papától: halál-sugár működött nálad? És akkor hirtelen felötlött bennem az USA Bukta. Furcsa. A krimikben is így bögozzák ki az igazságot. Visszafelé. Érdekes volna mindig tudni, miről jut az ember eszébe, ami éppen az eszébe jut.

– Na és a GELKA? – kérdi.

– Mi?

– A GELKA. Mikorra javítják meg a tévét?

– Ja. – A fiú elé tolja a két rigójancsit. – Láss neki. Érdeklődjem, azt mondták a GELKÁ-ban. A Buk-táddal pedig közöld, hogy a lézerfegyver számárság.

– Nem téma. – Lassan forgatja a szájában a csokis krémet. – Engem nem izgat.

Ha a papa megkérdezné: miért nem izgat téged a fénysebességgel terjedő lövedék? A halálsugár. De nem kérdezi meg. Előhúzza a pénztárcáját.

– A zsebpénzed. – Árpi elé teszi a százast meg az ötvenest, keze a levegőben tétovázik, aztán kivesz még két százast, krákog, a fiúra néz, elkapja a tekintét, és odateszi elé a negyediket.

– Négy és fél lepedő! – Árpi csettint. – Örököl-tél?

– Prémium.

– Rendes tagosz vagy te! – Elvigyorodik, a másik rigójancsi után nyúl. A papa nem eszi az édességet. Milyen különös megint a nézése, az arca.

Eltévedt. . . Hazafelé menet jut eszébe a szó. El-tévedt volt a papa arca.

És a *Galaktika*. Ott felejtettem. Felugrom érte valamelyik nap.

3.

– A nővérem meg Előd. . . Egész éjjel veszeked-tek. – Orsi ingerülten lóbálja Jujókat. – Vattát dug-tam a fülembe, bekötöttem a fejem, de még úgy se bírtam aludni. Reggel elkéstem, a főnövér majd-hogy keresztül nem szúrt a szemével.

– Várj, hozok pilótakekszet.

Az íróasztal felső fiókjából Réka előhalássza a pi-

lótakekszet. Mióta nagyfi meghalt, nincs házi sütemény. Gyümölcs és sajt járja, a vasárnapi ebéd végén néha puding.

– Van nápolyi is. – Odarakja Orsi elé a két zacskót. – A Battyhányin förszt klassz nápolyit lehet kapni.

– Egész éjszaka – ismétli Orsi. – Előd azt kiabálta, hogy ebben az odúban nem tudja megírni a hangjátékát, Ági visszakiabált: – Nem tudod megírni?! Öt után mindig felszívódsz a lepra hangjátékod ürügyén. – Mi az, hogy ürügyén! – ordította Előd. – Dolgozom a hangjátékomon! – A hangjátékod – visította gúnyosan Ági –, amivel majd felfutsz! – Amivel igenis felfutok – így Előd. – A hangjáték! – süvöltötte Ági. – A hangjátékod Árva Bethlen Kataról. Árva Bethlen Kata! Röhej! Én meg egymagam nyúglódom a gyerekekkel. – Orsi meglóbálja a Jujókát. – Ez enyhén szólva túlzás, hogy Ági egymaga. Hányszor rám szóta Timcsit meg Olivért! – Tudod ki az árva?! – kiabálta Ági. – ÉN! . . . Hát erre anya is beszállt, ha nem csalódik, ő még él, és éppen eleget besegít a gyerekeknél, és Előd jobban tenné, ha szabadidejében a hites könyvszakértői vizsgára készülne, mert így nincs jövője, és Előd azt harsogta, hogy ő meg akarja valósítani magát, és senkitől nem tűr el beleszólást, mire Ági. . . Na tudod, akkor már mindenki kiabált rajtam kívül, a gyerekek felébredtek, és torkuk szakadtából bögtek, a szomszéd átkopogott a falon, és azt rikoltozta: „Csendet!” Felettünk a boncmester olyan erővel verte a padlót, hogy a mennyezetről rám pottyant egy vakolatdarab. Előd azt üvöltözte, hogy elköltö-

zik, neki ebből elege van, Ági rikoltzott, hogy neki is elege van, torkig, mire Előd: – Akkor kvittek vagyunk! – mire Ági: – Menj csak, menj! – mire Előd: – Na végre, egyetértünk valamiben! – mire Ági: – De azt véd az eszedbe, ide csak akkor jöhetsz vissza, ha sírva csókolod a küszöböt.

Orsi kifulladt. Kezét rátapasztja Jujóka hasára, mintha ott keresne támaszt.

– Egyél! – biztatja Réka. – Az édesség jót tesz az idegeknek.

Orsi kivesz egy nápolyit, lassan harapdálja.

– A küszöbünk piros. Piros műanyaggal van bevonva.

– Tudom – mondja Réka. Tűnődve nézi Orsit és mögötte a tapéta mintáját.

– Akkor anya megint kitört. Azt kiabálta, hogy a küszöb is Előd miatt piros, mert ráloccsantotta a fűtőolajat, ronda folt maradt a nyomán, és akkor hívtunk egy pacákot, aki piros műanyaggal vont be százhuszért, mire Előd: – Tökmindegy, mivel van bevonva annak a szobának a küszöbe, ahol hatan laknak, és a függöny alól előkandikálnak a lábak – mire anya: Én tehetek róla, hogy hatan lakunk a lakásomban? – mire Ági: Ezt ne tessék felhánytorgatni, nem jókedvünkből lakunk itt! – mire anya: Hát nem elég a függöny, még a piros küszöb is! – Amit sírva kéne csókolgatnom! – rikoltotta Előd. – Megmondjam, mikor? Soha napján! – Csak azt ne képzeld, hogy nekem hiányozni fogsz – sivitotta Ági. – Dehogyan képelem! – ordította Előd, és azt is üvöltötte, hogy a gyerekeiről ő gondoskodni fog, jó apjuk lesz az utolsó leheletéig, mire Ági: – Gondos-

kodni fogsz?! A törvény lecsap rád, ha nem gondoskodsz – mire Előd és Ági és a mama, miközben a gyerekek bögtek. . .

Orsi keze nagyot lendül a nápolyi darabjával.

Réka előrehajol. Rákönyököl az asztalra. Orsi izgatott arca mögött a tapéta mintájából ágáló figurák, süvöltő hangok bomlanak ki. „Sírva csókolod a küszöböt! Sohanapján! A törvény lecsap rád. . . Az utolsó leheletemig. . .”

– És képzeld, engem fojtogatott a röhögés. – Orsi szájában eltűnik a nápolyi. – Magam előtt láttam Elődöt, ahogy sírva csókolja a küszöböt, és a vörhenyes szakállá szétterül rajta. És bármit kiabáltak ők egymásnak, én az Előd vörös kobakját meg a vörös szakállát láttam a piros műanyagon. És kipukkadt belőlem: Mármint a röhej.

– Kínjában is nevethet az ember – jegyzi meg Réka.

– Magyarázd meg nekik!

. . . Magyarázd meg nekik. . . Réka most a Kati arcát látja. Azt a kibőgött, elkeseredett arcát. A száját, ahogy megrándult. Az a legrémesebb, mondta Kati, hogy a szüleim mindenben olyan holtbiztosak. Mindig és mindenben. De miért? Miért? És rázta a fejét, kétségbeesetten, mint aki nem érti, mert ezt nem lehet megérteni.

– És akkor. . . – Orsi átcsapja a bal vállán Jujókat. – Nekem támadtak közös erővel. Piszokul lecsikiztek. Ilyenkor röhögni! Neked nincs szíved! meg satöbbi. A *neked nincs szívedre* megjegyeztem, hogy mért nem mutogatnak, mint élettani csodát, és erre. . .

... Talán csak egy-két dologban kéne holtbiztosnak lenni. Réka a levegőbe bámul. Esetleg csak egyetlenegyben. Mert valamiben azért kell, bár Árpí kijelentette, hogy ő az égvilágon semmiben sem biztos. És mekkora nagy mellénnyel jelentette ki.

– Figyelsz te rám? – kérdi gyanakodva Orsi.

– Persze hogy figyelek!

... Mért gondolok én Katira, amíg Orsi a saját baját kesergi? Persze, azért én figyeltem rá, csak nem egészen. Lehet két dologra is egyszerre figyelni. Az egyikre erősebben. . . Napóleon nagyok sokfelé tudott figyeli egyidejűleg. Én meg Kati barátok vagyunk. Mindent meg lehet vele vitatni. Kati a szerelemben sem feledkezik meg a barátságról. A szerelem nem szorítja háttérbe. Ő mondta, hogy a barátságunk neki ugyanolyan fontos, mint Csaba. Csak másként. . . De ugyanannyira.

– Egyél! – biztatja Orsit. – És aztán mi volt?

– Arénázás. Meg dörömbölés a mennyezeten, a szomszéd becsöngetett. Aludtam reggel, amikor elvonultak.

– Egyél pilótát! – mondja Réka.

– Inkább nápolyit.

Most mind a ketten majszolnak. Réka csokoládés kekszet, Orsi citromos nápolyit.

– A kórházi gyakorlaton majd leragadt a szemem. Hazamentem, lefeküdtem. . . Aludtam, amikor Előd megjött. Arra ébredtem, hogy csomagolja a cuccát.

– Elköltözött?

– El. A nagymamájához Gyömrőre. – Orsi nagyot ásít. – Egy hétig bírnék aludni egyfolytában.

– Mért nem lakik ott a nővéreddel meg a csimotákkal?

– Á, az egy ócska ház, komfort nélküli, ki kell járni a budira. Oda csak gyümölcseréskor megyünk. Előd azt képzei, hogy felfut a hangjátékával, és majd az egyiket a másik után írja. Hogy majd ontja a hangjátékokat. Szerintem nem fut fel. Na mindegy. Nem téma!

– Háát. . . – Réka csak ennyit mond.

Összeszűkül a szemmel néz maga elé. Előd a cucával lekászálódik Gyömrőn a vonatról. Cipzáras bőröndbe pakolt, vagy inkább abba a hátizsákba, amit Orsi cipelt tavasszal a háromnapos kirándulásra, és röhögtek a böhöm hátizsákon, Orsi guggolva elért volna benne. „Itt vagyok, nagy, és itt is maradok!” – mondja Előd. Vagy inkább bekopog: Kukucs! Na, ki van itt?! Az *Árva Bethlen Katát* sportszatyorban viszi, mégpedig kockás sportszatyorban, vállára vetve himbálózik az *Árva Bethlen Kata*.

– Oda akartam vágni neki. . . – Orsi izgatottan hadonászik a citromos nápolyival a kezében. . . – Odavágni Elődnek, arról írjon hangjátékot, ami nálunk van. A függőnyt írja meg és alul a lábakat!

Réka rábámul. Mintha valami elsiklana előtte, és hiába kapkod utána. Valami. . . foszlányokra oszlik, lesüllyed, felvetődik, ismét eltűnik, de ott van. Valami. . . Láthatatlan. . . Megfoghatatlan. De ott van. És belehasít az emlék. A Bükkben. A sebes folyású patakban megpróbált pisztrángot fogni. A patak partján kuporgott. A hal ott siklott el a keze mellett, utánacapott, a síkos test az ujjai közül csúszott

ki, cikázva tovatűnt, ott volt egy pillanat töredékéig, és aztán tovasiklott örökre. Csak az emlék... Az maradt meg.

– Na igen – mondja Réka.

Orsi ásít egyet. Nem tartja szája elé a kezét.

Csöngetnek.

– Kislattyogok – közli Réka. – Remélem, nem Seszták néni a létráért.

Andrea áll az ajtó előtt.

– Helló! – mondja Andrea. – Óriási sztorim van.

– Hellósztok! – ismétli meg többes számban a köszöntést, mert az ismerős hangra Orsi is kidugta a fejét.

– Óriási sztori. Na, ne mondd! – Orsi pöccint egyet Jujókán.

– Ne mondjam?

– Úgyis el akarod mondani – veti oda Réka.

– Ha nem érdekel, nem muszáj meghallgatni.

– Nyögd már ki!

– Ne kéresd magad!

– Nálam van a Bán Rolcsi képe a saját kezű aláírásával. Nekem dedikálta! – vágja ki Andrea diadalmasan.

– Hogy szerezted?! – Egyszerre tör ki belőlük.

– Hát éppen ez a sztori. Hogy micsoda véletlenek vannak az életben!

– A véletlenről akarsz értekezni? – kérdi Réka.

– Ühüm. És nem akármilyen véletlenről, hanem egy rendkívülről. Azzal kezdem, hogy Zsolti miatt irtó begurultam.

– Nem újdonság. – Orsi megint ásít.

– Összebalhéztam miatta anyuval – Andrea elveti

magát a csólabú karosszékben, hosszú lábszárát előrenyújtja. – Zsoltinak mániája, hogy vedeli a málnaszörpöt, minden alkalommal tiszta poharat vesz elő, a ragacsosat meg otthagyja. Négy szörpös pohár gyűlt össze a vedelése nyomán, illetve öt az enyémmel, de én az enyémet elmostam a többi edénnyel együtt, a mosogatót is rendbehoztam Ajaxszal, de a fiatalúr négy poharat nem voltam hajlandó. És akkor anyu. ... „Letört volna a kezed, ha azt a négy poharat is!...” Összebalhértünk, én elrobogtam hazulról. Hát képzeljétek, megyek az utcán, csak úgy az orrom után, és egyszerre zsupsz! a gatyám gumija bement az unalmast.

– Te, ne kezd Ádám és Évánál!

– Azoknak nem volt gatyájuk. Bemegyek a legközelebbi kapualjba, a gatyám akkor már a térdemmel ismerkedett, szerencsére volt nálam biztosítótű, eligazítottam a hézagot. A névtáblával szemben működtem, na mit gondoltok, mire esik egyenest a pillantásom, na mire?

Hatásos kis szünet.

– Képzeljétek, az volt kiírva: Bán Tiborné, Bán Roland.

– Bán Tiborné, Bán Roland – ismétli Orsi. – Lehet más valaki.

– De ő az. Itt a bizonyíték. – Andrea a tarisznyájára csap. – Szuperszerencsém volt – állapítja meg. – Mennyit nyomoztam a címét. Régi telefonkönyveket is átnéztem.

– Ha nem emlékeznél, besegítettem – mondja Orsi. – Én szereztem azt az ősrégi telefonkönyvet.

– Merő saláta volt. És a Bán-bár-oldalak hiányoztak.

– Akkor is megszereztem!

– Holtbiztos, hogy most titkos száma van Rolcsinak. Képzeljétek el, ha nem lenne titkos...

– Kinyögöd végre, hogy szerezted meg az aláírását? – kérdi Réka.

– Rátérek.

– Megható!

– Ide süssetek! – Andrea a tarisznyájából kivieszi a képesújságból kivágott képet, magasra tartja. Bán Roland atlétatrikóban szembenéz velük. A kép alá Andrea széles papírcsíkot ragasztott. És a papírcsíkon: „Varga Andreának emlékül Bán Roland.”

Andrea diadalmasan mosolyog. Semmiség ehhez képest az eltört üveg, a szétloccsant napolaj. A kudarc után jött a diadal. „Varga Andreának emlékül Bán Roland!...

– Tőle kaptad a képet? – kérdi Orsi.

Andrea habozik a válasszal, de Orsi már felel is a saját kérdésére:

– Ez az a kép, amit kivágtál a...

– Ühüm.

– És a papírcsík?

– Hazaügettem, ráragasztottam és aztán vissza. Száguldottam. És képzeljétek, nem voltam izgatott, amikor becsöngettem. Úgy éreztem, sikerülnie kell!

Andrea elhallgat, várja a hatást. Kiveszi az utolsó nápolyit.

– Csöngettem. És rögtön nyílt az ajtó. Rolcsi... Ő... saját maga... Otthoni szerelésben. Ő nyitott ajtót. Én akkor hirtelen lebénultam. Nem bírtam

szólni. Elébe tartottam a képet esengő mozdulattal. És akkor kikiabáltak: „Rögtön jövök, mondd meg a mesternek!” „Nem a szerelő, mama, egy csaj van itt autogramért.” És akkor a Rolcsi mamája azt kiabálta: „Legalább addig lenne nyugtom, amíg dolgozatokat javítok.” A mama jobb felől kiabált, mi Rolcsival bal felé mentünk, egy nagyon klassz, óriási szobán át, ahol faburkolat van, be egy szintén nagy, de mégse akkora szobába. . .

Óriási szoba. Faburkolat. Orsi úgy néz az atlétatrikós Bán Rolandra, mintha a képébe akarna mászni.

– Rolcsi megkérdezte, hogy ki adta meg a címét. Mondtam, hogy véletlenül. . . És hogy milyen boldog vagyok. Na és akkor dedikálta a képet, és én mondtam, hogy ott leszek az estjén.

– Ott leszel? – ismétli meg élesen Orsi.

– Vagyis, ott leszünk. . .

– Így már jobban hangzik.

– Szeretném tudni, hogy ti abban a szituban. . .

– Mondd tovább! – biztatja Réka.

– Kimenet azt mondta Rolcsi: „Ebből nem csinálunk rendszert. Ez egy rendkívüli világnap volt.” Vége.

– Na és milyen közelről? Az életben? – kérdi Réka.

– Tréningben volt, tréningnadrág és atléta. A tekintete. . . szívó. Az a legfeltűnőbb rajta, a szívó tekintete.

– Múltkor azt mondtad, vijjog a tekintete – jegyzi meg Réka.

– De egész közelről szívó. Ahogy ott álltam vele

szemtől szembe. Mint aki magába akarja szívni az egész világot.

– De te megmaradtál. Nem szívott fel – tagolta a szavakat epésen Orsi.

– Nem szívott fel. Láthatod, hogy itt vagyok.

Réka most sok Bán Rolandot lát. Az egyik tréningnadrágban, atlétában ráírja a nevét a papírcsíkra. (A ragasztó alul a bal sarokban összemaszatolta a papírt.) A másik Bán Roland fellépés után kimerülten végigveti magát a heverőn, ismét egy másik karosszékbe süpped, bőrnadrágos lábszárát az asztalra rakja, egy új számon töpreng. Egy Bán Roland a konyhában burkol, míg a mamája, aki nyilván pedagógus, dolgozatokat javít. Sok-sok Bán Roland, át-tűnve egymáson.

És ő megint ott kuporog a patak partján, keze a vízben, belehasít a hideg, valami elsiklik előle, hiába erőlködik, nem bírja befogni. Valami nagyon fontos.

Bán Roland. Rolcsi! A *Kenguru*...

„Csak úgy bele vagyok keverve” – motyogja magában.

4.

Hosszú sor ácsorog a hirtelen jött nyirkos hidegben. Farmerek, kordnadrágok, csizmák felett visszagyűrt nadrágszárak, törökbugyogók, térdnadrágok, pucoatlan cipők, dzsekik, blézerek, bőrkabátok, hosszú, bő felleghajtók, kapucnik a begombolatlan kabátokon, térdig fityegő sálak, sassoonra vágott hajak, vállig csüngő hajak, tollseprűként szétálló göndör ha-

jak, gyapjasan kunkori, rövidre nyírt hajak, zsebre dugott kezek, tökmagos zacskót, amerikai mogyorós zacskót tartó kezek, egymásba fonódó kezek, a mag-nó szíját szorongató kezek, rágógumit majszoló szá-jak, beszélő, hallgató, cigarettafüstöt eregető, cu-korkát szopogató, kórusban kiabáló szájak: *Kengu-ru! Kenguru!* Egymás hegyén-hátán szoronganak. Letelepednek a járda szélére.

– Közlekedni se lehet tőlük!

– Mi van itt, Béla?!

– Valamelyik együttes fog bömbölni, Margit. Lennék én az apjuk. . .

– Ki se látszana a tartásdíjból, apuka. Sokan va-gyunk! – Itt-ott felbuggyan a nevetés.

Szeplős fiú vigyorog bele a férfi arcába.

– Felháborító!

– Ne vitázz velük, Béla!

– Helyes, Bélus apó, ehhez tartsa magát!

– Otthon persze lecikiztek, hogy megint cserél-tem. Pulcsit cseréltem erre a sálra.

Réka és Andrea orra előtt a nyiszlett fekete lány meglobogtatja kockás sálját.

– A kabátot is cseréltem. Szeretem, hogy ilyen hosszú és bő. Rejtőzködöm benne.

Andrea irigykedve méregeti. Rejtőzködik a fel-leghajtójában! Cserélt! Sóhajt:

– Egyszer cseréltem csukát. Micsoda arénázás volt otthon. Nem értem, hogy bírja ki Kati.

– Náluk nincs arénázás – mondja Réka.

– Az nincs. De rabság van.

– Moziba se mehetett el Csabával. Megtudták a dajdajt a napozón.

Andrea előrenyújtja nyakát, előre-hátra kémlel.
– Ott az USA Bukta Stabareczcel. A többiek sehol.

Réka belenyúl a nadrágzsebébe, a papírzsebkenedők, a lakáskulcs, a fésű meg a pénztárca között a szakadt zacskó aljából előkotor két fruttit.

– Kell?

– Megdobhatsz az egyikkel. – Andrea most a csukott bejárat felé les. – Beengedhetnék a közönséget. Nem üdülés itt rostokolni. Hogyan mondja Pipi néni: „Gyerekek, nincsenek svédacélból az idegeim!” – Félrebillenti a fejét, hangját somogyias kiejtésre igazítja.

– Hogy röhögtünk, mikor Sandri bácsit utánoztad. Éppen tetőzött a derű, amikor benyitott.

– Ő is vigyorgott – állapítja meg Andrea. – Talpa taktusban veri az aszfaltot. – Az lesz a vége, hogy Csaba leteszi Katit.

– Honnan veszed? – Réka tekintetében gyanakvás.

– Nehogy azt képzeld, hogy nekem kéne a Csaba. Először is a homlokom közepéig ér.

– Annál azért tovább.

– Na jó. A hajam tövéig. Szóval hidd el, én sajnálom Katit, de majd meglátod, hogy Csabá leteszi.

– Leteszi, felveszi, felveszi, leteszi. – Áрпи befurakodott a hátuk mögött, s egyszerre csap a vállukra. – Ilyen az élet.

– Te csak tudod, milyen – mondja Réka.

– Én aztán tudom. Ha szépen megkértek, elmesélem. De előbb fogódolzatok meg jól!

– Előbb szállítsd el a mancsodat! – mondja Andrea.

– Mondd, miért játszod meg magad örökké?
– Réka maga is meghökken az éles, gúnyos hangjától.

Árpi elvörösödik, érzi, hogy előnti a forróság, tudja, hogy pipacspiros az arca. Feszíti az ingerültség. Mért játszod meg magad örökké? MÉRT JÁTSZOD MEG MAGAD?!

– Azért, hogy legyen mit megkérdezned, Réka.
– Igazán?

Árpi rogyantott térdel áll, lassan himbálja a felsőtestét. – Olyan szépen tudsz kérdezni, mint Piroska a mesében. Vigyázz, be ne kapjon a farkas!

– Nem félek tőle!

– Na persze, te bátor vagy. Még sokra fogod vinni, ha *nincs* igazság a földön.

Réka szeretne visszavágni, de semmi nem jut eszébe.

– Csaba, Orsi még sehol. *Igazán* beengedhetnének minket! – Szezám, nyílj meg! – Andrea szapora ritmusban topog.

– Nyugi! Rápörkölök. Mihelyt én röpörkölök, holtbiztos, hogy megnyílik a szezám.

„... Mért mondok én mást, mint amit szeretnék?
– Réka mereven nézi a rejtőzködő lány felleghajtóját. – Homlokegyenest mást, mint amit mondani akartam. Most is. Mintha valami idegen erő lökné ki a számon. Vagy semmi nem jut az eszembe, amikor kéne. Árpi undok volt, de csak azután, hogy én... És nehéz neki, talán csak Katinak nehezebb,

mert mégiscsak az a legrosszabb, ha belegázolnak a szabadságunkba.”

– Na végre! Orsinak és Csabának is méltóztatott befutni – jelenti Andrea. – Orsi biztosan az, utolsó percig nézte Csabánál a színes adást.

– Hol vagyunk még az utolsó perctől? – veti oda Árpi.

– Azt ígérted, nyitnak, mihelyt rápörkölsz.

– A Törpe Csillagban pizsok jó micsodát csinálnak. – Éles fejhang magyarázza mögöttük.

– Törpe Csillag?! – húzza el a szót egy srác.

– Az a pinceklub az Üllői útnál. Gitároznak, énekelnek, meg minden, és ha már felforrt az atmoszféra, pantomimot rögtönöznek.

– Alkotó rögtönzés! – A srác felnyerit.

– Mit vihatsz? Igenis alkotó rögtönzés, pantomim, és olyan meredek dolgokat csinálnak!

Csaba azt a sárga bőrkabátos lányt méregeti, aki a falhoz dőlve áll. A csaj varkocsába sárga sálát font, s a copfját hol az egyik, hol a másik füle mellé lódítja. Pizse orra van és duzzadt szája. Élveteg száj, állapítja meg magában Csaba, és egy Paul Newman-os oldalpillantást vet rá. A lány hunyorog, aztán tekintete megpihen a fiún.

– Jó bőr vagy! – Csaba vigyorog. Megböki a térdével.

A lány felszegi a fejét, orrát a levegőbe fúrja.

– Mit mondtál, öcsike? A térdeddel pedig közöld, hogy sürgősen kopjon le.

„Öcsike... Nem is öcsi! Öcsike! Pimasz ez a csaj.” Csabába beledugult a válasz. Orsi nyihog

egyét. A járda széléről egy kar nyúlik a varkocs felé, megrántja.

– Helló!

Egy szakállas srác. Egy felnőtt.

– Még szép, hogy megjöttél! – A sárga kabátos negédesen félrehajtja a fejét.

Csaba tüntetően hátat fordít a sárga bőrkabátnak.

Hirtelen meglódul a tömeg, tolongva igyekszik a nyitott bejárat felé. Tülekednek befelé az elől állók, lökdösik, taszigálják egymást, mintha egyetlen hatalmas test türemlene feltartóztathatatlanul. Betódulnak, új meg új hullámokban lökődnek a terembe, egymás hegyén-hátán rohamozzák meg az ülőhelyeket, akiknek nem jutott hely, a padlón kuporognak.

KENGURU! KENGURU!

Az a felnyurgult srác Orsi mellett tegnapelőtt, a tizennyolcadik születésnapjára megkapta a külön kocsit (Ladát), s otthon, mióta az eszébe jutja, azt hallja: „Nem érek rá! Mit akarsz? Mindened megvan!” Annak a tömpe orrú lánynak, Réka mögött, az apja mindig azzal kezdi: „Bezzeg az én időmben!...” Annak a pattanásos képű langaléta srácnak sitten ül az apja, sikkasztott, újságikk jelent meg róla *Körmönfont csaló* címmel, a srác anyja megjátssza magát, hogy semmiről nem tudott. (Miből épült a háromszintes nyaraló a Balatonnál?) A nagydarab lánynak Csaba előtt italoznak a szülei, az a szakállas srác azt hallja otthon: „Csak Nyugaton érdemes élni! Csak Nyugaton!” Itt vannak, akik keveset kaptak, s akiknek túl sok jut, akik nem tudják, mit akarnak, akik semmit sem akarnak, akik imádják a rockot, akik azért jöttek, mert divat rock-

ra jární, itt vannak a lődörgők, a rajongók, a közönyösek.

Tomboló taps. Kiabálás. KENGURU! A tenyerek csattogása dübörgéssé dagad. Az együttes megjelent. Hosszú csizmában, mint a cowboyok, mokasszinban, mint May Károly indiánjai, tornacipőben, színes trikóban, viharkabátban, a gitáros haja kétoldalt befonva. Jön Bán Roland, tarka hacuka lebeg felsőtestén, tapsvihar üdvözli. Lassan emeli szája elé a mikrofont. A lármát mintha éles késsel vágták volna el, olyan hirtelen szakad meg. Bán Roland beleénekel a mikrofonba. Harsog a zene.

*Akarsz-e köztünk élnii?
Mondj csak egy szóóót!*

Miféle szót? Réka előrehajol, összeszűkült szemmel nézi a zenekart. Miféle szót? Egyik-másik szóba temérdek dolog belefér, messzire gomolyodik. Élet. Boldogság. Barátság. Szerelem. Igazi nagy szerelem. A Katié igazi, ha annyit szenved miatta. Bár ő tulajdonképpen a szabadság hiánya miatt szenved. Senkinek sincs joga elnyomni a másikat. Katit elnyomják otthon. Nálunk otthon csupa párhuzamos vonal, mióta nagyí nincs. A párhuzamosok nem érintik egymást. Nem találkoznak soha.

Akarsz-e köztünk élnii?

A dobos ugrál, akár egy keljfeljancsi. Bán Roland szélesre tárja két karját, és Réka hirtelen nagyon erősen, sóváran érzi, hogy az igazi élet biztosan el fog kezdődni egyszer. Mikor? Sokára? Hamarosan? Milyen lesz? Valamilyen. . . Nekem kell megkeres-

ni. Megtalálni. Nem azt, amit elébem toltak... Amibe belecsöppentem... Bán Roland hegyormon áll, a nap vörös korong, rőt-re festette a felhőket. Megkeresni... megtalálni... Az életet...

...köztünk élnii

Roland, Rolcsi! Te göndör hajú párdúc! Lebeg a tarka hacukád. Élniii! Suttogja Andrea a zene ritmusára. Minden vacak! Minden unalmas! Csak itt! Kenguru! Kenguruuu!

...csak egy szóóót!

...Fiúúú! Andrea nem fiúúú! Andris Le-e-e-ány! Egy szóóót! Zsolti! Undok! Egy szóóót! Kenguru!

Andrea felugrik, karját lengeti a zenekar felé... Ha én is! Ha az emelvényen elénekelhetném, kiordíthatnám magamból. Megmutatni anyunak és a többieknek, apának, a kis majom Zsoltinak, a Biosz Bözsinek, aki pizszokul rám szállt, de főként anyunak. Megmutatni!...

...egy szóóót!...

Jó bőr vagy. És erre ő: „Mit mondtál, Öcsike?” Ö-csi-ke! És az a lópfájú srác. Csaba áll a előrelendül. Lópfafa, az kell neki! Mit képzelsz magáról az a csaj. Még ha szexolimpikon volna. Á, Katinak nyomába se jöhet. Milyen különös, Kati érzékeny, nagyon is, egy semmiségtől elpityeredik, de óriásit téved, aki azt képzeli róla, hogy gyöngé. Lábtangóban a srácokkal is felveszi a versenyt, kiszorította Stabareczet, legyúrta Gyócsvay Dömét. Kati azt akarja, hogy mondjunk el egymásnak mindent. Ráhagytam. Semmi értelme. Csak zűr lenne belőle. Zűr és semmi más.

...egy szóóót!

Ötös találat. Egymillió-hatszázezer. Kétmillió! Orsi lehunyja a szemét, a zene végighömpölyög benne. Terasz a Pasaréten. Két szoba. Három! Az egyik csupa stílbútorral. Nádfonatú öblös karosszék. Fényorgona, mint az USA Buktaéknál. A hálóban a heverő előtt fehér suba. És egy Buddha-szobor.

...egy szóóót...

Ha szólnék a papának, hogy kérjen magához. Van ilyen figura. Beadvány a bírósághoz. Olvastam a szerkesztői üzenetben. Nem téma, hogy gyakran van kiszálláson. Én elintézem a kajámat, megvagyok egyedül, ha a papa kiszáll. A mami azt képzei, hogy ő a nagyokos, de a pacákok hintára ültetik. Velem balhézik egy húszas miatt, a pacákjának diplomata-táskát vett. Ha a papa a bíróságon kitalálta volna Gézut meg a többieket, neki ítélnék. Persze, nincs rendes lakása. Azért lakhatnék vele, a házinénije talán belemenne, bár elég undok...

...köztünk élnii...

Bán Roland lehunyt szemmel énekel, az együttes szorosan felsorakozik mellé, a gitáros a fogaival pengeti a húrokat. „Trükk!” – mondja magában Árpi, és hirtelen felbukkan előtte a tévé üres helye. És a kocsi! Nem állt a ház előtt. Lerobbant. A tévé is. Lerobbant mind a kettő. És belehasít az aggodalom. Csak nincs zúr a papával? Amikor Gézut kirúgták a munkahelyéről, naphosszat a lakásban lebzsel, és felette a sok lekvárt, amit dédi küldött. Hátha a papa is... Árpi homloka ráncba húzódik. De hát a

négy és fél lepedő! Háromszázzal toldotta meg a zsebpénzt a papa.

Fergeteges taps. A felforrósodott levegőben ismeretlenek kapaszkodnak egymásba. A reflektorfény elhalványul, mintha elnyomná a taps robaja, az ujjongás.

Bán Roland előrelép, a kékesre váltott fény felerősödött, ráirányul. Az együttesből kiszakítva áll. Kinyújtja a kezét kereső mozdulattal.

*Üres a kééz,
Útnak indulook...*

Nyugtalan, üző vágyódásról szól a zene. Andrea szemét elfutja a könny, Csaba arcáról lehervadt a fölény, puha, töprengő lett az arca, Orsi önfeledten tátja el a száját, Árpi meggörnyed, mint akire súlyos teher nehezedik.

Réka előtt most tájak hömpölyögnek elő a meszeség öbléből. Elsuhanó, szertefoszló tájak. A Mississipp hullámszó hatalmasságában, égboltot súroló hegyek, felhőkbe öltözött csúcsok, a tenger, mézsárga homokpart, fenyvesek végeláthatatlan sávja, kanyon mentén kanyarodó szerpentinút, autósztráda fut be nyílegyenesen az őserdőbe, a fákra kapaszkodó liánok közt nyirkos a homály, s a dzsungel szélén toronyházak meredeznek.

Útnak indulook...

Megkeresni... Azt a nevesincs valamit. Cél. Boldogság. Ennél is több. Élet. Az igazi élet. Megtalálni, amit én magam választok. Amibe nem csupán belecsöppentem.

Az őserdő megdől, a toronyházak ferde vonalba billennek, mint amikor emelkedni kezd a repülőgép,

s aztán maketté zsugorodnak az épületek, játékká a kocsik, villamosok.

Üres a kéz . . .

Kezek nyúlnak ki esengő, tétova, kereső mozdulattal az emelvény felé. Csupa üres, a levegőbe kapaszkodó kéz.

. . . Útnak indulook . . .

A lábak ritmikusan dobognak.

Réka egyenes tartásban ül, keze az ölében.

. . . A párhuzamosok nem találkoznak. Megkeresni. Mit? Azt, ami igazán rám tartozik. Ez itt nekünk szól, tizenéveseknek. Nekünk, de mégsem teljesen rólunk. Csak addig tart, amíg itt vagyunk. Jóformán csak addig. Képlékeny. Pontosabban kéne kifejezni. Magamat. Katit. Árpit is a furcsa vigyorgásával. Igen, őt is. A párhuzamosokat is. Az egészet. Ami bennünk meg velünk történik. Mindenkiné saját magának kell megtalálni azt, ami róla szól. Ami teljesen neki szól.

Kinyújtott, esengő kezek, szétnyílt szájak, kigyúlt arcok, előrenyúló, hátracsukló fejek.

Törpe lelkek . . .

Bán Roland dacos mozdulattal felszegi állát, ránt egyet felsőtestén, meglebben bő hacukája.

Törpe lelkek . . . Réka szeme összeszűkül. Akik csak úgy beleszóppentek és tocsognak . . . az életükben. Az életben. Törpe lelkek. A Törpe Csillag . . . Pantomim . . . Meredek . . . Ami rólam szól. Rólunk. Tizenévesekről. Amit mi mondunk ki.

Keze ökölbe szorul, mintha keményen megmarokolna valamit.

Útnak indulunk.

Együüüütt...

Együtt. Amit mi mondunk ki. Mi csinálunk. Együttes. Színjátszó csoport. Kitalálni, eljátszani azt, ami rólunk szól!

A tömeg szétverődik a pásztázó esőben.

– Jujóka, megfázol! – Orsi rápaskol a tükörhasra, és gyengéd mozdulattal a dzsekije alá csúsztatja Jujókat.

– Az üres kezükkel jócskán szakíthatnak Rolcsiék – dűnnyögi Áрпи.

– Mért fáj neked?! – csattan fel ingerülten Andrea.

– Nekem? Felőlem az üres kezükkel kacsalábon forgó háromszintes villát szerezhettek Mercivel meg vitorlással.

– Undok vagy – szögezi le Andrea.

– Nem újdonság. Sokan megállapították.

Csaba felröhög.

5.

Andrea a szőnyegre dobott párnán kuporog. Ő érkezett utoljára. Az egyik srác átadhatná a helyét. Jellemző! Egyik se mozdul. Csaba a heverőn ül, Áрпи a kisszoba egyetlen karosszékében terpeszkedik. Andrea elnyújtja hosszú lábszárait – legalább ennyi kényelme legyen.

...Hogyan kezdjek neki?... Réka benyúlt a tőkemagos zacskóba... Gyerekek, eszembe jutott,

hogy... Van egy ötletem... Á, így nem jó! Más-ként kéne. Ügyesebben. Hatásos kezdet!

– Emlékeztek, amikor az aluljáróban azt zengtük: Tökmagot zabálunk, így éljük a világunk! – Csaba kuncog. – És az az öreg szivar nekünk támadt, mi meg annál hangosabban... – Kati mellett ül, rápas-kol a karjára. – Te nem voltál akkor ott.

– Nem voltam ott – mondja Kati, és most olyan különös, már-már szigorú az arca. A szíve vadul ka-limpál. Minden azon múlik, sikerül-e Rékának. Otthon keresztülment. Kreatív szórakozás, mondta anya. Apa bólogatott. Anya megemlítette, hogy az ő iskolájában múlt tanévben bábos szakkör működött. Igen, most a többieken múlik. Ha megmondanám. Hogy milyen rettentően fontos nekem... Elmon-dani a sóvárgást, az elkeseredést. Nem bírom. Mintha meztelenre vetköznék előttük, olyan volna, vagy még annál is rosszabb.

– Gyerekek, arra gondoltam... szóval, na... színjászó csoportot kéne alakítani. – Réka az utolsó szavakat egy szuszra vágta ki.

– Színjászó csoportot! – ismétli Csaba.

– Kinek? – kérdi Árpí, és lassan himbálja magát a székben.

– Nekünk.

– Ja. Vagy úgy. Nektek.

– Izmosabb ötleted nincs? – kérdi Orsi.

Mindig az Árpí nótáját fújja! Réka ingerülten vág rá a tekintetével.

– Mért kéne színjászó csoportot alakítani? – kér-di Csaba.

– Hát... Tulajdonképpen így, ahogy vagyunk,

unalmas. Nem? Mozi, aluljáró, tévé. Örökké nem lehet olvasni – teszi hozzá elbizonytalanodva.

– Ki akar örökké olvasni? Én ugyan nem! – Orsi ránt egyet Jujókán.

– Azért gondoltam színjátszó csoportra. És olyasmit adnánk elő, ami rólunk szól.

– Annyi színjátszó csoport van – Csaba legyint.

• – Mennyi? – kérdi Árpi.

– Sok. Az *annyi* egyenlő a sokkal.

– De ez nem olyan színjátszó lenne, mint a többi. Én úgy gondoltam, hogy mi... Csupa olyasmit adunk elő, ami rólunk szól. Tizenévesekről. És meredek dolgokat.

– Ahá. Mondj nekünk egy-két meredek műsor-számot... – Árpi hintázik a széken.

– Hát például... Persze, ennél jobbat is ki lehet találni. Egy srác meg akar ismerkedni egy csajjal a buszban. A csaj könyvet vagy képes újságot olvas, a srác beleolvas, és ezzel kapcsolatban mond valamit.

– Ahá – veti oda ismét Árpi, s ebben az egyetlen kis szóban, főként a tekintetében annyi gúny van, hogy Rékát zavar és ingerültség fogja el.

– Vagy olyasmit, hogy a fiatal valami fontosat akar elmondani a szülőknek, de azok nem figyelnek rá, ők a saját ügyükről beszélnek.

– Prémium – szól közbe Csaba.

– Fúrás, nyalizás. – Andrea hosszú lába nekiütődik az Orsi cipőjének. – Nem rakhatnád egy picurkát arrébb a tappancsaidat?

Réka belemelegedett a mondanivalójába.

– Csupa olyan jelenetet, ami rólunk szól, a tizen-

évesek életéről, és mi magunk írjuk meg. És azt igazán mi tudjuk legjobban, hogy mi szól rólunk.

Mi szól rólunk? . . . Andrea felhúzza a lábát, két kezét átkulcsolja a térde alatt. Mi tudjuk legjobban, hogy mi szól rólunk. . . Zsolti hisztizett, az intő miatt nem engedték ki a haverokkal focizni, bezárkózott a fürdőszobába, és azt üvöltözte, hogy elemészteti magát, anyu siránkozott: „Zsoltikám, kisfiam, gyere ki, beszélek a papával!” Én meg bekiabáltam neki: „Dugd a fejed jó mélyen a vízbe, és lélegezz nagyokat, úgy biztosan sikerül!” Tudtam, hogy Zsolti csak hisztizik, és esze ágában sincs elemésztetni magát. Toporzékolt és még vadabbul ordított, anyu meg rimánkodott neki, és aztán apuval együtt iszonyatosan lecikiztek. . .

– Andrea szuper az utánczásban – folytatja Réka. – Emlékeztek, amikor Sandri bácsit. . . Éneket is lehetne előadni. Rockszámot. És szongokat is írhatnánk meglévő dallamra. Csabának igazán jó a hangja. Dömét is be lehetne szervezni, ő gitározik. És másokat is, nemcsak a mi osztályunkból! Az a lényeg, hogy csupa olyan számunk legyen, ami igazán rólunk szól.

– Én benne vagyok – Kati jelentkezik elsőnek.

– Én is. – Csaba a Paul Newman-os oldalpillantását körülhordozza társain.

– Csupa olyan szám, ami igazán rólunk szól. Remek! – Árpí egyre himbálja magát a széken. – És szongok! Csaba énekel a Döme gitárkíséréte mellett.

– Miért? Mi a hézag szerinted? – kérdi ingerülten Csaba.

– Semmi. Csak érdeklődöm, ki írja meg azokat a meredek, rólunk szóló számokat, a szongokat is beleértve.

– Mi – Réka szembefordul a fiúval. – Mi magunk! És szongot igazán írhatnál te, Pipi néni óráját is rímekbe szedted. . .

– Mindjárt könnyekre fakadok büszkeségemben. – Áрпи vigyorog. Gúnyos, lefitymáló a mosolya, a nézése, még a testtartása is, ahogy nyurga alakja hintázik a széken.

– Rólunk szól! Jó vicc! Próbáljátok megírni a lábakat! A függöny alatt a lábakat! Meg ami a függöny mögött! Azt adjátok elő! – Orsi visít, aztán elfullad a hangja.

– Mért ne lehetne előadni?! – Réka is kiabál.

– Csakugyan? Miért ne lehet-ne – tagolja Áрпи a szót. – Lábak a függöny alatt, színmű három felvonásban, kilenc képben. Szerzők és előadók. . .

– Menj a búsba!

– A búsba nem megyek, csak el.

Feltápászkodik, már indulna, akkor üti meg az Andrea hangja.

– Nekem ez nagyon tetszik. Sok olyan jelenet van otthon, az iskolában, az utcán, amit csak. . . papírra kell vetni és kész. És igazán rólunk szól.

– Ühüm. Ezt úgy mondják, a téma az utcán hever – Áрпи zsebre vágja a kezét, ránt egyet a vállán. – Hellósztok, csimoták!

– Menj, csak menj a dölyföddel! – kiált utána Réka, és maga is meghököl az indulatától.

– Dölyf! Ezt se mondták még nekem.

– Hát én most mondom!

Még hogy dölyf! Hülyeség! Honnan vette Réka? Dölyf! Ahelyett hogy azt mondta volna: undok vagy.

Árpi rágót majszolva bandukol apja lakása felé, s azon tűnődik, kire illik rá a dölyfös szó. Az öreg Baradlay *A kőszívű ember fiaiban* dölyfös. Utálatos pacák, jellegzetesen negatív figura, ahogy Pipi néni mondta még hetedikben. Árpi azon tűnődik, miben hasonlít ő a kőszívű emberre, úgy véli, hogy semmi-
ben, és mégsem akar megválni a szótól. Furcsa büszkeséget érez, mialatt ismételteti magában. Ez a szó mintha azt jelezné, hogy ő ki van szakítva a többiek közül, más, több. Lehetséges, hogy Réka megsejtette, vagy csak úgy ráhibázott? Különös...

Különös az is, hogy a papánál egyszerre mondta be az unalmast a kocsis meg a tévé. Talán azóta megjavította a GELKA a készüléket. Egészen más a papánál színes adást nézni, mint otthon a fekete-fehéret, Karesszel súlyosbítva. És a papánál mellesleg mindig akad valami kaja, akkor is, ha nem a szokott napomon megyek.

...A Skoda nem rostokol a ház közelében. Eszerint még a szervizben van. Persze lehet, hogy megjavították, és a papa elment valahová. Ami azt illeti, elvihetne engem vasárnaponként. A Balcsira vagy a hegyekbe. Egész nyáron egyetlenegyszer vitt el. Talán nincs otthon. Programot csinált egy nővel. A kozmetikuscsaj olvatagon pislantgat rá. Erre mondják: majd elnyeli a szemével. „Egyszer még bekap” – mondta a papa, és jót röhögtünk, mert a csajnak irtó széles a szája, folyton vigyorog, és tátog, akár a víziló.

Ha nincs otthon a papa, olvasom a *Galaktikát*, bekapcsolom a tévét. Várom rá egy ideig. Megnézem az esti adást. Olyan furcsa volt az arca, amikor ideadta a pénzt. A zsebpénzem háromszorosát. Az arca... Csak nincs valami zűr vele? Hülyeség! Ha zűr lenne, nem nyomta volna ide a négy lepedőt. És ha mégis? Akkor... kétszázat visszaadhatok neki.

Árpi megtapogatja a két százast a zsebében.

Mire ment el a többi? Beugróra a *Kenguruba*. Tegnap a lepra grizes tészta után szarvaspecsenye a Nimródban. Szarvaspecsenye, somlói galuska, kólával, borralalóval, ugrott egy százast. És a többi? Cigi, rágó, a sci-fi, ami nem is volt olyan szuper. Otthon van még két húsast. És a többi? Persze, a mogyorós csoki. Kábé ki is telik a számadás. Különben is...

A két százast alatt megpöccenti az aprópénzt. Mért nem hordod a pénztárcádat, Árpi? Valódi bőr pénztárcád van, te meg a zsebedbe gyűröd a pénzt.

A bőr pénztárcát *azután* vette a mami, hogy Vancsek Béla...

Becsönget. Gyors, kopogó lépések. Magas sarok kopog így. A kozmetikuscsaj nyitja ki az ajtót. Fene mód ki van rittyentve. Földig érő klepetusán hosszú borostyán lánc fityeg.

– Te vagy az?!

Tévedés. Nem én vagyok! Mohamed próféta személyesen! Árpinak már a nyelve hegyén a válasz, de beléje dugul. A kozmetikuscsaj rámered.

– A papa?

A kozmetikuscsaj kitátja vastag, széles száját, az-

tán becsukja. Mint a víziló, amikor kaját dobnak neki, és elkapja.

– Nincs itthon a papa?

A lány tátog. Széles ajkai közt elővillannak a fogai. Úgy tűnik, hogy nagyon sok foga van, több, mint általában az embereknek. Talán hatvannégy fog is, gondolja a fiú.

– Hol a papa?

Az arc feléje nyomul. Áрпи látja, hogy a szempilafesték icipicit elkenődött egy helyen. A lány lassan megrázza a fejét. Sóhajt.

– Hol a papa?

– Dobbantott.

– Mii? – Áрпи megdöbben a saját hangjától.

– Dobbantott. A következő napon, hogy te itt voltál. Dobbantott az Olgival együtt a kozmetikából.

A pillanat összeszűkül, fojtogatja Árpit. Óriásira tágul, kavargó, egymásba folyó emlékeket zúdít rá. Összeszűkül és fojtogatja, óriásira tágul és fuldoklik benne.

– Gyere be hozzám, ülj le egy kicsit. – Belekarol a fiúba, húzza befelé. – Hát ez van. Persze, nem is sejtetted... Naná, majd megmondta!

...A kocsi... a színes tévé... Eladta. A papa eladta és dobbantott.

– És te most csak úgy eljöttél, és fogalmad sem volt. Róza néni! – kiabál át a szomszéd szobába.

– Róza néni, itt van Áрпи, most tudta meg, hogy az apja disszidált.

Róza néni előreküldi a hangját.

– Én már gyanút fogtam, amikor a két öltönyét

vitte. – Kivágja az ajtót, kockás ruhájában még apróbbnak, még vaskosabbnak látszik, begurul a szobába. – Az irhabundája is hiányzik.

Az irhabundát tavaly vette a papa Isztambulban a bazárban. Nekem bőrjakót hozott. Mesélte, hogy ott nagyon lehet alkudni, szólongatták a csoportot: Mádzsár, gyere, Mádzsár, Amo, kávé. . . El lehetett sütni nekik az Amo szappant meg a kávét, mondta a papa.

– Itt hagyott téged – állapítja meg Róza néni, és sóhajt.

A kozmetikuscsaj részvevőn bólogat, rápaskol Árpi vállára, kezén borostyánköves gyűrű. Az arcukba vágni, mind a kettőnek, ököllel az arca közepébe!

– Nálunk már itt jártak a nyomozók.

Róza néninek nevetségesen vékony a hangja. A papával csipetkének hívtuk. Csip-csip-csip. . . Árpi érzi, hogy lucskos a tenyere. Súrolja a farmerjét: le-fel, le-fel.

– Hozzátok is ki fognak menni – folytatja Róza néni.

– Nem biztos. Egyáltalán nem biztos – vélekedik a kozmetikuscsaj. – Árpi szülei elváltak. . . A volt házastárshoz. . .

– Kimennek. Nekem elhiheted. A barátnőm unokaöccsénél is. . . Ti nem tudtatok semmiről, Árpi. Megmondjátok, hogy ti semmiről nem tudtatok.

– Ez a színtiszta igazság – szögezi le a kozmetikuslány.

Árpi keze egyre le-fel csúszik a farmeren. Róza néni csipogó hangja, a kozmetikuscsaj széles, tátogó

szája a temérdek foggal. Kibirhatatlan! KIBÍRHATATLAN!

– Ne szövegeljének! Nekem ne szövegeljének!
– ordítja, és aztán csak arra emlékszik, hogy rohan lefelé a lépcsőn.

... Egy játszótér. Nem esik útba hazafelé. Nem is tudná megmondani, hogy került ide. Vaktában vágott neki az utcáknak. A tér egyik sarkában három hinta. Farönkök a kis krapekoknak, felkapaszkodnak és leugranak róluk. Most senki nem mászik a farönkökre. A három hinta is üres. A kis krapekok már otthon vannak, vacsoráznak, vagy az esti mesét nézik. Árpi leül egy padra. A túloldalon egy srác meg egy lány smárol. Bal felől a *Kutyáknak itt tilos!* jelzésű tábla mellett vizsla iramodik be, szőre selymesen fénylik fel, ahogy rázuhog a neon. Mögötte az ősz hajú, magas nő odaszól neki: „Barbara! Ide gyere, Barbara!”

Árpi tekintetével követi Barbarát meg a gazdáját. Hirtelen ismét megcsomósodik az idő, hurokként csavarodik köréje az a pillanat. Hol a papa? Dobbantott. HOL A PAPA?! DOBBANTOTT! DOBBANTOTT!

A hurok fellazul, a pillanat évekre tágul, sok-sok esztendőre. Kis Árpi és a papa az üdülő kertjében focizik, tél van, a kékesen fehér hó ropog a szánkó alatt, a papa befogta magát a szánba, és szalad, süppedős mély nyomok maradnak utána, és Árpi azt kiabálja: „Rénszarvas! A papa rénszarvas!” Vasárnapi ebéd hármásban, a mami kiveszi a grillcsirkét a sütőből, a papa darabolja fel, ebéd után meccsre megy a papa, te mindenbe beleunsz, mondja neki a

mami, nyikorog a cipőtalpad. Az az igazi, ha a sör habjában megáll a ceruza, a müncheni sörben megáll, mondta a papa. Akkor már tudta, hogy dobbantani fog.

Az összeszűkül pillanat megint megmarkolja a fiú torkát, bordái közt belenyúl a testébe, a szívét szorongatja. Előregörnyed, a belehasító fájdalom megroppantja. KIVARUGI! Papa, ki vagy rúgva az életemből! Kivarugi! Örökre! Örökre!

Sokáig motyogja, ismételteti magában. A hurok szorítása meglazul, a hasító fájdalom felenged. Árpizsibbadtan ül a padon. Elbágyadt, mintha kivérzett volna.

6.

– Én azt szeretném, hogy mindent tudjunk egymásról. Csaba meg én. Mindent – ismétli meg a szót nyomatékosan Kati. – De rájöttem, hogy lehetetlen. Tudod, hogy mért?

...mert Csaba nem mondana el mindent. Rékának a nyelve hegyén a válasz, de lenyeli.

– Lehetetlen, mert mire elmondtam valami fontosat magamról, már egy kicsit más lettem. Változtam közben. Talán csupán egy icipicikét, talán sokat. Talán éppen azért változtam, hogy elmondtam. – Kati előrehajol, arca most töprengő. – Érted?

– Értem, csak...

– De ő, a másik annak tart, ami az imént voltam – vág közbe izgatottan Kati. – Annak, olyannak, aki azt a bizonyos dolgot elmondta neki. Pedig közben én... én esetleg már másutt tartok.

– Fáziskésés – állapítja meg Réka.

– Igen. Fáziskésés. – Kati sóhajt.

A hallban csöng a telefon. Réka nem mozdul. Anya majd felveszi a kagylót.

– Az a nagy kérdés, vajon mindig? Vagy van remény? – Kati két ujja közt sodrikál egy tincset.

Réka homlokán tépelődő ránc a szemöldöke közt. A hallból behallatszik anya hangja.

– Te vagy az? ... Ahá! Hogy el vagy kenődve?! Magadra vess!

– És sokszor mintha két lény lakozna bennem. Az egyik tesz vagy gondol vagy mond valamit, a másik leinti: azért ez nincs egészen így.

– Az egyik figyel a másikat – mondja Réka, és tündőve bólint.

– Lásd be, hogy híztál – hallatszik át a hallból. – Nanana, nem olyan keveset! Nyolc deka híján fél kilót szedtél magadra.

– Azt olvastam, hogy egy embernek száz arca is lehet egyetlen nap. Mármint lelki arca. – Réka szétterpesztett ujjaival végiggereblyéz homlokán. – Egy híres ember állapította meg saját magáról: egyetlen nap száz arcom is van. Nem jut eszembe, hogy ki volt.

– Nem fontos. A gondolata a fontos. Az, hogy száz arcunk is van egyetlenegy nap.

... – Már az előző mérésnél figyelmeztettek. Az első tizenöt dekanál kell észbe kapni – hallatszik odaátról.

– És nemcsak nekem van száz arcom – folytatja Kati –, hanem annak a másiknak is. És éppen ezért...

– Olyasmi ez, mint az atom belseje. Szerintem arra hasonlít leginkább. Az atom belsejében, a mag körül keringenek, nyüzsögnek, ugrándoznak a mérhetetlenül parányi elemi részecskék. Ficáinkolnak, mondta Sandri bácsi. Egyre új meg új elemi részecskéket fedeznek fel, van, amelyik felbukkan és már nincs, energiává változik át.

Réka belemelegedett a témába, de közben hallja anyut.

... – Aki betartja az étrendet, nem szed fel negyvenkét dekát! – Ha így folytatod... – Anyu elővette a vészjósló hangját.

– Érted ezt az ördögi kört? Én azt szeretném, hogy a másik mindent tudjon rólam, de közben...

– Kati a száját rágja, sebes mozdulattal sodrikálja a tincset – ...ő is... benne is...

– Szerinted nem lehetséges a teljes megértés?

– Sokszor annyira vágyom rá, olyan erősen, hogy azt hiszem, néha lehetséges. Nagy ritkán. – Kati most szinte suttog.

Réka egyszerre hallja a Kati suttogását és az anyja tagolt, vezénylő hangját.

– Önuralom! Fel a fejjel, lányom, és önuralom! Edzés után majd beszélgetünk... Szervusz.

Lányom! Anya lányaimnak hívja a sportolóit. Na persze, így szokás. A fiúk. A lányaim. De akkor mégis mi a különbség, ha rólam vagy róluk beszél? Semmi.

– És szerinted? – Kati előrehajol, a szemében aggodalom. – Te mit gondolsz? Lehetséges a teljes megértés?

– Nem tudom... Talán...

– Csak a szerelemben lehetséges meg a barátságban. A barátságban meg a szerelemben – ismétli meg a kijelentést Kati.

Szerelem... Réka eltűnődik. Kati egyszer azt mondta, és fülig vörös lett, ha Csaba megfogja a kezét, neki az egész testében, minden porcikájában vibrál az érintés, és Csaba is így van ezzel. Talán jó lenne szerelmesnek lenni, hogy én is minden porcikámban... Nyáron, amikor Gergővel smároltam a táborban... Nem vibrált, egyáltalán nem vibrált a porcikáimban. Gondoltam, megpróbálom én is, hogy milyen. Hát nem volt valami szuper. Gergő is akarta. Kicsit serken a bajsza, vesztett egy tanévet, mert szeptember harmadikán született, csaknem egy teljes esztendővel idősebb Árpínál, aki augusztus harmincadikán. Mondtuk is, hogy három nap egy esztendő, mint a mesében. Lehet, hogy Gergő is csak meg akarta próbálni, és az egész olyan volt, mintha szerepet játszanánk, olyan szerepet, amit ránk osztottak.

A színjátszó csoport, mondja magában. Szerepek... Milyen undok volt Áрпи! Jobb is, hogy lelépett.

– De ha az egyik azt képzei, hogy van teljes megértés, és a másiknak egyáltalán nem fontos az egész? – Kati sóhajt. Tűnődve, aggodalmasan néz maga elé.

Rékát restelkedés fogja el. Kati kitarja a lelkét, ő meg Szabó Gergőre, a smárolásra, meg az Áрпи undokságára gondol. – Figyelj az emberekre, mondta egyszer nagy anyunak. – Én nem figyelek? – Anyu ingerülten nevetett. – Egyebet se csinállok, nap nap

után, órák hosszat majd kiguvad a szemem, úgy figyelem őket. – A teljesítményüket figyeld – mondta nagy. Aztán hirtelen elhallgattak. Biztosan eszükbe jutott, hogy én ott ülök a szomszéd szobában.

– Iszonyú lehet, ha a másiknak nem fontos az egész – mondja Kati.

– Azt észre lehet venni.

– Gondolod?

Kati tekintete faggató, már-már szigorú.

– Hát persze. Biztosan.

Kati mélyet lélegzik, mintha úszás közben arca felbukkanna a vízből.

– Tudod, hogy ezt is eljátszhatnánk! – Réka szemé felcsillan.

– Mit?

– Hát ezt. Hogy egy srác vagy egy lány elmond valamit, ami nagyon fontos neki, és közben a másik rá se hederít igazából.

– Ezt eljátszani?!

– Egész jól meg lehetne csinálni.

– Ezt nem lehet eljátszani. Nem szabad!

– Nem szabad?! – Réka álmélkodik.

– Nem.

– Miért?

– Csak.

– A csak nem érv.

Kati hallgat.

– Furcsa vagy – mondja Réka. – Idevágsz nekem egy csapot. Magyarázd meg!

– Na jó. Megmagyarázom. Mi itt vitázunk egy nagyon fontos, halálkomoly kérdésről, neked meg

rögtön az jár a fejedben, hogyan lehetne eljátszani.
Ez borzasztó.

– Mért borzasztó?

– Ha te nem érzed?...

– Nem érzem. Mért kéne érezni. Film vagy színdarab soha nem szól halálkomoly kérdésekről?

– Akkor is...

Kati hallgat.

– Egy tucatot is felsorolhatok.

Kati komoran bámul.

– Akarsz színjátszó csoportot, vagy nem? – kérdi szigorúan Réka.

– Akarok.

A tér kiürült. Árpi még mindig ott gubaszt a padon, előtte a neon fénytócsája.

A zsebében matat. Cigarettdát keres, rágót. Az ujjai keresik, pedig az agya tudja, hogy zsebében csak a kulcs, a bérlet meg a kétszáz forint. A két lepedő. A két rongy!

Mintha elhajítottak volna... Ide a padra. Véletlenül vagyok itt. Ide estem. Elhajítottak. Ülhetnék egy másik padon, másik téren. Akárhol.

Matató ujjai rácsúsznak a bankjegyre, szárazon zizzen a papír, kirántja a kezét, ököbe szorítja, suhint egyet indulatosan.

Kit fenyegetek? Kit ütök? A levegőt.

Hunyorogva néz a magasba. A hold keskeny karéj. A csillagok túl fényesnek tűnnek. Messze vannak, sok ezer fényévre. Lehet, hogy egyszer a valóságban is eljutnak oda. Na és? Attól mi lesz jobb?

A fénytócsán túl a homály. Fák és bokrok súlyos tömege, összepréselődve a sötétben. Homályba süllyedtek a padok is. Azok az apró, sárgás négyszögek kivilágított ablakok. A házakban emberek nézik a tévét, vacsoráznak, lefekvéshez készülődnek. Iszonyatos messze vannak. Akár a csillagok. Ők *bent* vannak, én idehajítva.

...Ha megmondtad volna, hogy elmégy. Akkor nem volna ilyen szörnyű. Megbeszéltük volna. Te becsaptál! Virslit hoztál meg rigójancsit, hogy zabáljak, és tudtad, árkon-bokron túl leszel, mire újra eljövök. Hazudoztál. A szemed, a kezed, a szájad, minden lélegzetrvételed hazudott. Gyűlöllek. Gyűlöllek, papa!

Ökölbe szorult keze ismét belevág a levegőbe.

„Nevetséges vagyok – dűnnyögi. – Püfölöm a levegőt. Ha megüthetnélek. Így! Így!”

Körmei belemélyednek a tenyerébe.

Azok ketten ott ülnek a tévé előtt. Szinyorina, mondja a maminak Karesz, és tömi a fejét. Nem bírok visszamenni közéjük. Mami sipítózni fog a gyermektartás miatt. Havi ezer. Tudom előre, hogy rettenetesen rossz lesz. És az a legrosszabb, hogy igaza van. Persze, ha kirúgná Kareszt, meglennénk. Dehogyan rúgja ki. A papa eladta a Skodát meg a tévét, és itt hagyott engem. Szuperhúzás!

Mentőkocsi szirénázása hasít a homályba. Eó-eó-eó! Valaki a lábát törte, vagy rosszul lett a szívével, mint tavaly Terenyén a nagymama. A mentők vitték be a kórházba. Két hét múlva hazaengedték, egy hétre rá meghalt. Mami egy ideig feketében járt.

A szirénázás elhalkul. Volt, nincs, mint a papa.

Vagyis máshol van, nem tudom, hol. Annyi, mint a nincs... A kavicsos úton lépések közelednek. Egy férfi meg egy nő egymásba karolva. Elérik a fénytócsát. A férfi pocakos. A nő hóna alá szorítja a retiküljét. Ahogy meglátott a padon, a hóna alá kapta. Bőrömon érzem a bizalmatlan tekintetüket.

A távolodó lépteket lassankint elnyeli a homály. Az elárvultság olyan erővel hasít Árpiba, hogy öszszekucorodik a padon. Reszket. A lábszára, a keze mintha külön élne. Egyik kezét a másikra tapasztja, hogy csillapítsa a remegést.

Tartozni valakihez. Beszélni... Beszélni akármiről, csak ne így egyedül a padon kiszolgáltatva a fojtogatóan szűk, a tonnányi emlékeket görgető pillanatoknak.

Feltápászkodik. Elindul...

Kopogás az ablakon.

– Te vagy az? – Réka szeme kerekre tágul.

– Tévedés. Nem én vagyok – veti oda Áрпи.

Ingerült. Másodszor kérdezik ma tőle: te vagy az? Először a kozmetikuscsaj, aki nyilván a srácát várta, és most Réka vágja hozzá ezt a hülye kérdést.

Réka ajtót nyit.

– Nem te vagy? Ezt hogy csinálod, Áрпи?

– Hogy csinálom? Egyszerű. Nem vagyok valódi.

– Ahá. Rendben van. Már megszoktalak. Bújj be!

Megjegyzem, ha tíz perccel később jössz, már alszom.

– Nem jöttem tíz perccel később. Most jöttem.

– Ha nem szólsz, észre sem veszem.

... Réka szobája. Ez se nagy, de az enyémnek szinte a kétszerese. A falakon tapéta. A könyvespolc az ajtó magasságáig ér. A parkett világos, csillogó, a mélyvörös szőnyegben sárgás minták. Az íróasztali lámpa tejszínű gömbje. Hányszor láttam ezt a szobát. Soha ilyen élesen.

Árpi hunyorog. Hirtelen elébe nyomul a kivarugított fal, a málló festékszempók a padlón, a megereszkedett fekhely, a kopott fehér szekrény, az alján cipők, könyvek, tréningruha egy rakáson.

Beszélni kell, beszélni, akármiről. Mindegy, hogy miről. Megnyalja száját, érzi, hogy cserepes az ajka. Szólni... Valamit...

– Mért mondtad nekem, hogy dölyfös vagyok? Réka álmélkodva mered rá.

– Ezért zörgettél be, hogy megkérdezd?

– Lehet. Na, mondd meg szépen, mért vagyok én dölyfös! Szerinted.

Egymással szemben állnak.

– Hát... lefitymálsz mindent, vagy legalábbis úgy teszel, mintha mindent lefitymálnál.

– És ez mért dölyf? Szerinted?

– Mert... – Réka elakad, homlokán, a szemöldöke közt beugrik az a töprengő ránc. – Úgy érezni, mintha tudnál valamit, amihez képest minden más semmiség... vagyis úgy viselkedsz, arra játszod meg magad...

– Megjárom magam, vagy csakugyan úgy tartom, hogy én vagyok a nagyokos?

Réka úgy néz a fiúra, mintha az arcából akarná kiolvasni a választ. Lezökken a heverőre. Árpi is leül az íróasztal elé.

– Nem tudom – Réka a fejét rázza. – Nem tudom, mikor játszod meg magad, mikor nem.

– De dölyfös vagyok.

– Gyerekek. . .

Az ajtó kicsapódik. Árpi csak félig fordítja hátra a fejét. Réka zavartan pillant anyjára.

– Gyerekek, már elég késő van. – Tekintete végigsuhan a fiún. – Nem hallottam a csöngetést. . .

– Árpi az ablakon zörgetett.

– Ahá. – Rövid biccentéssel veszi tudomásul a zörgetést, előrelép. – Késő van már – közli újra.

– Holnap is lesz nap – állapítja meg.

Milyen különös Árpi arca. A tekintete. A szája, ahogy megrándul. A suta mozdulat, amellyel a szemüvegéhez nyúl.

– Fontos dolgot kell beszélnünk, anyu. – Réka meghökken; mintha egy idegen erő lökte volna ki belőle a szavakat.

– Holnap is lesz nap. – A hangban parányi türelmetlenség. – És a pajtásodat. . . te Árpi vagy, ugye, Árpit bizonyára várják már otthon.

– Tévedés. – Árpi kényszeredetten vigyorog. – Engem nem várnak. Engem sehol se várnak. De azért. . .

A hangja elcsuklik. Réka látja, hogy a fiú szemüvege elhomályosul.

– Kotródok – mondja Árpi, és feláll.

– Anyu! – Réka hangja most szigorú. – Nekem fontos megbeszélhivalóm van Árpival.

Kérdő, furcsálló tekintet. Anyu szemöldöke felcsúszik egy kicsit.

– Negyedóra elég lesz, remélem.

Réka megvárja, amíg csukódik az ajtó. Előrehajol, térdét átfogja két kezével.

– Mi a hézag?

– Nem téma.

– Hát... Ha nem téma...

Árpi behunyja a szemét, forog, örvénylik körülötte minden, mintha körhintán ülne.

– Ne kérdezz! – mondja aztán.

– OKÉ! Nem kérdezlek.

– Ide hallgass, Réka! Nekem muszáj valamit csinálni... Valamit, hogy... Ne legyek egyedül magammal. NE LEGYEK EGYEDÜL MAGAMMAL!

A mennyezetet nézi.

– A színjátszó csoport... Lehet, hogy hülyeség.

– Hülyeség! – ismétli a szót indulatosan Réka.

– Nem tudom... Semmit se tudok. Vagyis, amit tudok... Na! Be akarok lépni az együttesbe.

Réka elengedi a térdét. Egy ideig szótlanul ül.

– Jó – mondja. Megint hallgat. Aztán mozdul a szája, mintha szólni akarna.

– Most ne kérdezz! – mondja Árpi.

– Nem kérdezlek.

– Később se.

– Később se. Te meg törd a fejed valami jó jeleneten!

– Ühüm. Ami rólunk szól.

Nevet. Élesen csörömpöl a nevetése. Feláll.

– Szia! Holnap is van nap!

– Most nem mehettek be. – A kövér irodás (a gyerekek közt Makró Margit vagy Hájpacsni) fel-emeli a telefonkagylót. Tárcsázás közben odaszól:
– Sanyi bácsi tárgyal az igazgató nénivel.

„Sanyi bácsi! Tárgyal! – ismétli magában a szót ingerülten Réka. – A hosszú szünetben tárgyal! Jellemző rá! A hosszú szünet a miénk. Dirimamá közölhetné vele: az ország a népé, a nagyszünet a gyerekeké.”

Oldalazó pillantással súrolja Katit. Látni rajta, hogy másutt jár az esze. Neki kéne vinni a szót, ha bent leszünk, tavalý is, tavalyelőtt is ő nyerte az orosz háziversenyt, idén a kerületben indul, dirimama bazsalyog, ha látja. De Kati jelenleg használhatatlan. El van kenődve. Rá kéne szólni, hogy ne rágja folyton a száját. Vagy mégse. A szájrágás pótcselekvés, ha abbahagyja, talán még rosszabb lesz. Ek-kora zúr a bioszfa miatt! Mit ki nem talál egy szülő? Átvirrasztja az éjszakát, azzal büntet. Na persze, kettő kell hozzá. Nekem hiába rendezett volna Kálmán bácsi házi használatú harakirit, én fülemre húzom a takarót, és szunyókálok... Sanyi bácsi még mindig bent ücsörög. Dirimamával meg kell értetni, hogy mi önállóak akarunk lenni. A tanári felügyelet megbénít. Tanári felügyelet mellett nem lehet kibontakozni. Odavész az alkotó rögtönzés. A kész műsort előzetesen bemutatjuk. Házi főpróba, mint a színházakban. Csak ne vágna ilyen elkámpicsorodott képet Kati. Olyan, mintha itt se volna igazán...

...Egész éjjel... Kati az ajkába harap. Inkább hordott volna le ő is, mint anya. Apa csak annyit mondott: „Reggel, ha felébredsz, talán eszedbe jut, hogy én átvirrasztottam az éjszakát az íróasztalnál, és dolgoztam. – Továbbá: – A biológiát igazán meg lehet tanulni.” „Kétszer mentem be hozzá éjjel. Visszaküldött, hogy feküdjek le, nem nézett rám, olyan volt az íróasztalnál, mint egy kőszobor. Szigorú, bánatos kőszobor. Megközelíthetetlen. Hiába kérleltem, fel sem emelte a fejét a fordításból. Könnyebb lett volna, ha sírva fakadok, kibőgöm magam, de nem bírtam sírni, feküdtem a sötétben, a sötétségnek súlya volt. Reggel belestem hozzá, a karosszékekben aludt. Irtó fáradt lehetett. Apa az én koromban az erdőn segített az apjának, fűrészelték meg rakodták a fát, heten laktak egy kis földes padlójú helyiségben, mert velük volt még dédanya is, nem a sokgyűrűs, kezében a Bibliával, hanem a lenge ruhás, akinek arcképe a Nemzeti Galériában látható. „Festészetünk egyik remekműve” – mondta Pipi néni, amikor elvitte az osztályt. Igen, a bioszt igazán meg lehet tanulni, és apa az én koromban... Tudom. De közben mindig felötlik bennem, hogy amit apa csinált, hasonlít arra a jelenetre, amikor az Andrea öccse bezárkózott a fürdőszobába, és azt kiabálta, hogy elmészti magát. És hiába intem le magam, hogy a kettő nem azonos, sőt egészen más, mert mégsem egészen más. Apáról a bánatos kőszobor meg a toporzékoló, fenyegetőző Zsolti jut az eszembe. Egyszerre mind a kettő! Réka azt mondta, a saját szenvedésünkkel büntetni a másikat, házi használatú harakiri. Csaba azt mondaná: „Rá se

ránts!” És beletúrna a hajamba. De Csaba nincs itt, szombat délután Tördemicre utazott szüretre, Rózsi néni a mai napra szabadságot vett ki, Csabának igazolást ad, hogy belázasodott. Bár itt volna Csaba! Belefújna a hajamba, felborzolná, érezném a nyugtalan kezét a bőrömön, a bizsergést az egész testemben, és nem kéne arra gondolni, hogy apa szigorú, bánatos kőszobor is és toporzékoló, fenyegetőző Zsolti is, hogy azt se tudom, hányadán vagyok. „Rá se ránts!” – mondaná Csaba. RÁ SE RÁNTS!

Na végre! Sanyi bácsi kivonul.

– Zöld fény, gyerekek – mondja Makró. Feleslegesen.

Az igazgatónő (a gyerekek közt Dirimama, újabban Démama) tekintete nyájas és fürkésző. Sárgászőke haját csavart kontyban viseli. Legszembeszökőbb rajta a gyöngyfogsora, amelyről meg-megújuló viták folynak, hogy eredeti-e, vagy mű. Kárpéter Botond – a mamája fogorvos – azt állítja, hogy mű. A valódiság mellett szól, hogy Áрпи Démama füle hallatára énekelte a folyosón: „Az a stramm, az a stramm, kinek protézise van” – és Démama egyáltalán nem jött zavarba, csak annyit mondott Árpinak, hogy a strammság jele a lelki-testi kitarítás.

– Á, Kati! – Félrebillenti a fejét, mosolyog. – Te pedig... – választ váró pillantás.

– Kovács Réka.

– Igen. Te is a II. B-ből. – (Nem kérdés. Megállapítás.) – Nos, gyerekeim?

Démama minden évnyitón és évzárón elmondja: „Mi itt mindannyian egy közös nagy család va-

gyunk.” A kijelentés változatai: „Mi arra törek-
szünk (arra kell törekednünk), hogy egy nagy csa-
láddá forrjunk (kovácsolódjunk) össze.”

– Nos, gyerekeim?

Réka egy szempillantásnyi időt hagy Katinak. De
Kati hallgat.

– Azért jöttünk, hogy bejelentsük: színjátszó cso-
portot akarunk szervezni.

– Színjátszó csoportot?

(Enyhén kérdő hangsúly.)

– Igen. És arra kérjük igazgató nénit. . .

– Sorjával, Réka. Az osztályfőnököknek beje-
lentettétek?

– Igen. Neki már szóltunk.

Csöng a telefon, Démama felveszi a kagylót. Hal-
ló helyett azt mondja: „Hallom.” Olykor bólogat és
nyújtottan mondja: „Igen.”

Réka elkapja tekintetét a telefonról. A falon kí-
gyózó futónövényt nézi. Pletyka. Azért pletyka,
mert szaporán terjed. Pipi lagymatagon vette tudom-
másul a színjátszó csoportot. Persze, érthető! Pipiék
beszálltak egy társasház-építkezésbe. Az USA Buk-
ta szombat délután a kocsiból látta Pipit talicskázni
egy gidres-gödrös telken. A férje az alapozásnál
ügyködött. Vasárnap délután hazajövet az USA
Bukta kikacsintott a telekre, Pipi akkor is fuvaro-
zott, a férje a téglát rakta.

Démama leteszi a kagylót. Réka tekintete lesiklik
a hullámvonalban terjedő pletykáról.

– Tehát színjátszó csoportot szeretnétek.

– Piroska néni azt mondta, igazgató nénitől kell
engedélyt kérni.

– És hogy képzelitek?

Nekikezdene a mondanivalónak – sokszor elismételte magában –, de máris megtorpantja az újabb kérdés.

– Egyedül a ti osztályotok csinálná?

– Nem. Dehogysis! – Kati igazán kinyithatná a száját... – Mi kezdeményezzük, vagyis néhányan az osztályunkból, de a Nagy Döme is...

– Nagy Döme. Névelő nélkül!

– Nagy Döme is benne van az A-ból, és mindenkit szívesen látunk, a többi osztályból is. Minden érdeklődőt.

– Na és mit adnátok elő?

– Az a tervünk... Mi újszerű műsort tervezünk. Csupa rólunk, tizenévesekről szóló jelenetet, esetleg szongot is.

Démama csavart kontyára fénylő sávot fest a nap. Kicsit összehúzza a szemét.

– És hogyan szeditek össze a megfelelő anyagot?

– Mi fogjuk megírni. Saját magunk.

– Tii? Úgy képzeltek, hogy ti írjátok meg?

Démama Katira néz, mintha tőle várná a választ.

– Igen, mi írjuk meg. Már ki is ötöltünk néhány... – Rékának a nyelve hegyén van: szuper témát, de sebtében lenyeli. – Már kiötöltük a témákat.

– Mért nem próbálkoztok klasszikusokkal? Shakespeare! Kisfaludy! Vagy a Gyermeksínház valamelyik darabja?

– Olyasmit szeretnénk, amit mi találtunk ki. Ami rólunk szól. A saját problémáinkat. – Réka előrelép a bal lábával, mintha támadó állásba lendülne. – A kezdő jelenetet is kiagyaltuk. A szereplők külön-

böző lakásokból szedik össze az előadáshoz a kellékeket, és ott különböző szitu... helyzeteket találnának. Az egyik gyereknél...

– Túl nagy fába vágjátok a fejszéteket.

– De annyi témánk van! A szülőkről is.

– Például? – kérdi Démama.

– Hát... Ha túl szigorú. Vagy agyonkényeztet. Vagy nem törődik igazán a gyerekével.

– Úgy érted, hogy elhanyagolja?

– Nem éppen... (A párhuzamosak!) – Így nagyon egyszerű. Nem hanyagolja el, csak... Nem ér rá. Nem tartja fontosnak.

Démama bólint, mintha azt mondaná: igen, igen.

– És lenne egy vita a fiú–lány kapcsolatról.

Na, végre Kati kinyitotta a száját.

– Fiú–lány kapcsolat! Erről sok mindent lehet mondani. Okosan vagy nem megfelelő módon.

Kati elvörösödik.

– A mi saját ügyeinket akarjuk színre vinni – veszi vissza a szót Réka. – De nem ezét vagy azét lemásolva, hanem...

– Tipikus eseteteket – segít Démama.

– Igen. Tipikus eseteket. És humort is akarunk belevinni.

– Hát... Ismétlem, nagy fába vágjátok a fejszéteket. – Kis szünet. – Végül is sikerülhet.

Réka arca felragyog. Keresztülment!

– Akkor mi... El akarjuk kezdeni, minél előbb.

– Van helyiségetek?

– Helyiség? – Réka megrökönyödve mered rá.

– Mi itt... az iskolában...

– Az iskolában? Hol? – Démama felemeli két ke-

zét, az üres tenyerét mutatja. – Ez tizenkét osztályos iskola. Helyszükében vagyunk.

– A nagyteremre gondoltunk, igazgató néni.

– Tatarozásra szorul. Csak kivételes esetben szabad igénybe venni. Ha ti ide-oda rohangáltok benne... Márpedig szükségszerű, hogy rohangáljatok. Ráadásul a terem szomszédos a tanárral. Délután jönnek az esti tagozat pedagógusai. A tornatermet sportegylet bérlí, azokon a napokon, amikor nincs testnevelési szakkör.

– Hát akkor mi... hiába jöttünk...

Rékának torkában gombóccá gyüremlik a keserűség.

Démama tekintete most megróvó is, szemrehányó is.

– Azt hiszem, a terveitekhez az igazgatótoknak van egy kis köze.

Mit lehet mondani rá? Zavartan hallgatnak.

– Próbálkozzatok esetleg egy művelődési házzal. És tájékoztassatok, hogy mire mentetek.

Az ajtónál éri utol őket a figyelmeztetés.

– A próbák csak felelős személy jelenlétében folyhatnak!

Andrea *menő* pózban várakozik a folyosón; egyik lábát kicsit megrogyasztja térdben, a másikat oldalt harmincfokos szögben nyomja ki, sarkára nehezedik talpa hegye fölfelé áll.

...A műsorba okvetlenül be kell illeszteni egy szongot. Esetleg kettőt. Mikrofonba énekelni, mint az igaziak! A Szép Hazánk Szövetkezetnek biztosan

van mikrofonja, Rózsi néni megszerzi a Csaba kedvéért.

A szeplős srác egyenest a harminc fokban álló lábfejhez hajítja a vajaskifli-maradékot, parizerhájjal együtt.

– Öcsi! Ezt sürgősen elszállítod innen!

A kis srác eliramodott. Szentelen kis dugasz!

Andrea arrább rúgja a kiflit. A színpadon áll reflektorfényben. Kezében mikrofon. Énekel:

*Nem vagyok fiú, hanem leááány,
szerintetek ez nagy hiááány.
Ez órisái tévedéés!*

Mi rimel rá? Rész? Kész? Kevés? Mesés? Egyik se jó.

Andrea homloka a frufu alatt töprengő ráncba húzódik. Keresés? Nem!

Megrázza a fejét.

– Az étellel vitázol? – Árpi almát majszolva közeledik. Nekidől a falnak.

– Én?

– Te. Ahogy a fejed ráztad.

– Ott jönnek Rékáék – Andrea megfélekedzik a *menő* testtartásról. – Na, mi van?

– Semmi – veti oda Réka. – Vagyis itt nem lehet.

– Nincs hely – mondja Kati.

– Számunkra nincsen? – kérdi Árpi.

– Ühüm.

– Hát akkor... Áldjon vagy verjen sors keze.

– Hagyd már abba! Majd szétrobbanok! – fakad ki Réka. – Először azzal kezdte, hogy inkább klasz-

szikust adjunk elő, én győzködöm magam, magyarázom, hogy mit akarunk, Kati is beveti magát, na végre Démama letesz a klasszikusról, azt gondoljuk, minden rendben, és akkor jön a dobással: a nagyteremben nem lehet, a tornateremben nem lehet. Sehol se lehet. Nincs hely.

– Nagy a család – veti oda Árpi.

– Most mi lesz? – Andrea hangja elfullad a kérdés végén.

– Démama azt ajánlotta, próbálkozzunk egy művelődési házzal. Hát próbálkozunk.

– Nem csüggedünk. Már hogy csüggednénk?! Hajrá, együttes! Ne hagyj magad! – Árpi talpával veri a taktust.

Bohóckodik. Megint bohóckodik. Holtbiztos, hogy csak bohóckodik. Réka ránt egyet a vállán.

– Megyek kajálni.

Andrea megroggyantja a térdét, kecses csámpásan kirakja a másik lábát. . . „Nem vagyok fiú, hanem leááány! Szerintetek ez nagy hiááány!” És fel-dübörög benne a taps.

8.

Kati a heverőn kuporog, térdét átfogja két kezével. Csaba szorosan mellette.

– Mi az oka, hogy egy srác meg egy lány egymásba szeret? Vagy akár a felnőttek? A kor mellékes. – Kati arca töprengő. – Az a lényeg, hogy mi az oka?!

Odaát abbamarad az írógép kattogása, csusszan a szék. Csaba elkapja a kezét Kati nyakáról.

– Mért választják annyi ember közül éppen egymást?

– Hogy mért választják? – ismétli meg a kérdést Csaba.

– Igen. A könyvekben meg a filmekben csak arról van szó, hogy szerelmesek, civódnak, vagy jön egy harmadik, aki miatt szétmennek. De arról hallgatnak, hogy annak a bizonyos srácnak mért éppen az a lány kell és fordítva. Pedig ez a fontos.

Csaba az órát nézi a könyvespolcon. Az óra tetején sisakos vitéz csücsül, hegyes orrú, felfelé kunkorodó lábbelit visel, és fél karjával pajzsára dől.

– Mért választották annyi ember közül éppen egymást? Négy milliárd közül azt az egyet! Persze, az ember utólag elgondolja, hogy ez meg az klassz a másokban. De ez már utólag történik. Kezdetben, a kezdet kezdetén, az első pillanatokban, amikor hirtelen fontos lett neki a másik...

... Irtó meleg egy ilyen páncél nyáron. És a súlya... Csaba tünődve nézi a vitézt.

– Valahol azt olvastam: olyan, mint a villámcsapás. Hirtelen és hatalmas. De a villám kívülről jön. Ez peddig...

– Talán a gének teszik.

– A gének az öröklést szabályozzák.

– Én is tudom. – Csaba hangja ingerült. – De másba is beleszólhatnak. Úgy képzelem... Ahogy egyes elemek vonzzák egymást. Olyasformán történik.

– Ijesztő – suttogja Kati.

– Mért ijesztő?

– Mert akkor minden csak megtörténik velünk. Vár egy kicsit, hogy Csaba mond rá valamit, de a fiú hallgat.

– Semmi nem függ tőlünk. Az akaratunktól.

– Hogy semmi? Hát ez túlzás. Én például...

Közeledő lépések. Kati gyorsan lerakja a lábát. Távolabb húzódik a fiútól. Ha apa benyit... Mért muszáj alakoskodni? Mért? És anya... Remélem, nem engedsz meg Csabának holmi bizalmaskodást?! Holmi bizalmaskodásnak nevezi!

A lépések elkanyarodnak. Apa nem nyit be, a konyhába megy. Biztosan feketetét tesz fel magának.

– Úgy ülünk itt, mint két kőszent – dűnnyögi Csaba. – A szülőnek mért kell örökké becsurogni a gyerekéhez?

– Apa nem csurgott be.

– A mamád be szokott csurogni. Sűrűn. Én sem panaszkodhatom a Rózsaszálra.

Csaba tekintete újra rásiklik az elnyúló harcosra. A bizományiban látott ilyesforma órát, 65 000 volt a céduláján. A szomszéd szobában is áll egy nagy óra, aranyozott sasszárnnyal a tetején, Réka megkérdezte, hogy ez ugye Napóleon sasmadara, Kati igent vakkantott, és az USA Bukta kijelentette:

– Hű, akkor ez antik és irtó értékes.

– Imént azt mondtad: „Én például...” – Kati megbillenti a fejét, szétterpesztett ujjakkal beletúr a hajába.

– Na igen. Én például, ha csalódnék benned, tegyük fel, ha mással is smárolnál, én ezt nem venném

be, és örökre szétmennénk. – Csaba kihúzza magát, igyekszik komoran nézni.

– Tudod, hogy nem teszem.

– Csak példaképpen említettem. Hogy igenis, az akaratunktól függ.

– De te nem arról beszélsz, amire én gondolok. Tegyük fel, a srác csalódott, és otthagyja a lányt, elismerem, ez az akaratától függ, de közben egyre szereti.

– Nem szereti! Én legalábbis fűtyülnék rá.

... Ha elvesztetted, semmit nem vettél benne... Anya is tulajdonképpen ilyesmit mondott. És én? Vajon én is fűtyülnék Csabára, ha csalódnék benne? Mégis akarat kérdése? Vagy az ember rájön, hogy akit szeret, nem olyan, amilyennek képzelte. És ezt a más milyent már nem bírja szeretni? De ez akkor mégsem akarat kérdése.

Kati belebámul a levegőbe.

Csaba a lány nyakát nézi. Tekintete lejjebb csúszik az apró virágos blúz alatt ágaskodó mellére.

Hallgatnak.

Odaát kopog az írógép.

A fiú vállánál fogva húzza magához Katit. Illatos. Az arca, a haja, a teste illatos. Más lány is használ kölnit meg sprayt, de Katinak más az illata, olyan, mint a frissiben öntözött muskátlié, szája egy csöppet szétnyílik, várakozón, a szembogara megnőtt, puha barlang a szája.

– Látom magam a szembogaradban.

– Én is.

– Lefényképezzük egymást.

Az írógép kopog.

Csaba beletúr a lány hajába.

– Te mit szeretsz bennem? – suttogja Kati.

– Hát... Olyan ellentétes vagy.

– Ellentétes? Én?

– Igen. Az alakod sportos, izmos vagy, lábtangóban kinyomtad Stabareczet.

– Golovicsot is kinyomtám! – vág közbe Kati.

– Nem tudtam, hogy Golovicsot is.

– Te akkor szüreten voltál. Na, folytasd, mért vagyok én ellentétes?

– A tested sportos, belül meg ábrándos vagy.

– Nem vagyok ábrándos. Én érzékeny vagyok.

– Érzékeny is és ábrándos is.

– Szerintem csak érzékeny.

– Szerintem ábrándos is.

– Mért?

– Például... más lánynak esze ágába se jut olyan min töprengeni, mitől esik egy srác meg egy csaj egymásba.

– Ez nem ábrándosság – Kati csökönnyösen rázza a fejét. – Mondd tovább!

Csaba már unja a témát.

– Na és úgyis tudod, hogy nagyon bírom a külsőd. Azt, hogy olyan sportos vagy, meg a hajad, a szájad, a szemed. Tetszik az egész arcod. Szív alakú. Most te vallasz!

Csaba összefonja két karját.

– Nekem az tetszik legjobban benned... – Kati a lába elé mered, mintha a szőnyeg mintájából próbálná kiolvasni a választ. – Az, hogy te... elég vagy önmagadnak.

– Elég vagyok önmagamnak! – ismétli megrökö-

nyödve a fiú, és olyan képet vág, mintha habozna, örüljön-e vagy zokon vegye, hogy ő elég önmagának. – Más nem elég saját magának? Például Árpi?

– Nem. Ő egyáltalán nem.

– Pedig sokszor adja a Janit.

Kati a fejét rázza.

– Akkor már inkább Réka. Nem, ő sem.

– Hát, elég furá dolgot mondsz. Magyarázd meg!

Kati hallgat. Elkeseríti, hogy csak érzi, de nem tudja megmagyarázni. Hiába keres rá szavakat, nem megy.

– Na jó. Elég vagyok önmagamnak. Tovább nincs?

– Van. Nagyon bírom benned, hogy erős vagy, és kicsit himbálózva jársz, mint a tengerészek, és ha oldalvást nézel, olyan lesipuskás a tekinteted.

– Még hogy lesipuskás! – Csaba nevet. Átfogja Kati derekát.

– És a szemed is tetszik. Kékesszürke, de ha begurulsz, inkább zöldes. Színjátzó. Mondták már neked?

– Ühüm.

– Ki mondta?

– Sokan.

...Mért választottuk mi egymást? Mért? Mért olyan rettentő jó, ha hozzám ér? Mért nem tudtam megmagyarázni neki?...

Csaba a kvarcórájára pillanat.

– Átslattyogunk Rékához. Mindjárt kezdődik a megbeszélés.

A kis szobában alig férnek. A megbeszélésre eljött Döme is, egy szeplős srác, és eljött az I. A-ból Mónika, mert nyár óta Dömével jár.

Réka előtt blokkfüzet, golyóstoll.

– Fontos, hogy kész műsortervet vigyünk kedden a művelődésibe.

– Várjon a keddre, megjön a kedve, nem a Skálában, a művelődési házban – tagolja Árpi.

– Kezdesz formába jönni. Csak így tovább! – Orsi nyelve hegyével bökdösi a fogához ragadt rágót.

– Orsi, te vagy az egyetlen, aki méltányolja az én szípkázó elmémet.

– Azt mondd, szípkázik?

– Naná!

– Jó, hogy közölted, mert nem vettem észre.

– Térjünk a tárgyra! – Réka megpödörinti a golyóstollat. – Amiben megállapodtunk azt jegyzem. Az első számunk, emlékeztek: készülődés az előadásra, a kellékek összeszedése különböző lakásokból.

– A lakásokban különböző zúrok – vág közbe Csaba. – Letárgyaltuk.

– Mehet!

– Írjad!

– Nana! – Réka felemeli a golyóstollat. – És ha megkérdik tőlünk a művelődésiben: „Milyen zúrok?” És meg se nyikkanunk?!

– Mért kérdeznék meg? – dűnnyögi Csaba.

– Ki kell tenni magunkért! Ott igazi színpad van. Nézőtér.

– Gondolod, hogy ránk várnak? – Orsi legyint.

– Miért ne, ha beválik a műsorunk?

– Esetleg betársulhatunk a számainkkal – tűnődik Andrea.

– Mekkora? – Csaba felhúzza a szemöldökét.
– Mármint a nézőtér?

– Fogalmam sincs – Réka vállat von. – A mamám egyik versenyzőjének a nővére fotósakkört vezet náluk. Onnan tudom, hogy van színpaduk. És nekünk ki kell találni legalább egy-két jó szitut az indító számba.

– Hát... – Orsi megszabadult a rágójától, rápottyantja az asztal dísz tárgyára, a sárga-barna mintás cseréptányérra. – Mondjuk, karosszékért mennek egyikük lakására, és a karosszékben a mama új bácsija horgonyzott le.

– Na és? – kérdi Mónika.

– Huzakodnak. A muki nem mozdul.

Kati hallgat, tűnődve rágja a száját. Ezt talán mégse kéne. A mama új bácsija! Árpinak biztosan rosszul esik. Bár nem látszik rajta. Egyáltalán nem látszik rajta, hogy rosszul esne neki. És ha olyasmit akarunk előadni, ami rólunk szól... A mi életünk-ről...

Réka kezében mozdul a golyóstoll.

– Nem lehetne inkább a nővér új sráca? – Kati hangja habozó.

– A nővér új sráca mért jobb, mint a mama új bácsija? – kérdi Döme.

– Hát...

– Várjunk csak! – Réka megáll írás közben. – Kati, te mondtál valamit. A nővér új sráca! Így kéne megcsinálni.

– Nem látom be, mért – kezdi Döme.

– Hatásosabb – szakítja félbe Réka. – Poénesebb. Húszévesforma srác. A szerepet Áрпи játszhatná, szakállt meg bajuszt ragasztunk rá.

Orsi úgy méregeti Árpit, mintha már szőrnök képpel látná abban a karosszékben.

– A párbeszédék is jobban ülnek a nővér srácával – mondja Réka.

– Ülnek... a párbeszédék – ismétli gúnyosan Döme.

– Így szokás mondani. – Réka felhúzza a vállát.

– Döntsétek már el, mi legyen azzal a szereppel, mert így nem jutunk egyről kettőre.

– Felőlem lehet a nővér sráca – veti oda Csaba.

– Felőlem is.

– Tehát: a nővér új sráca a fotelban. Jegyzem. Lássuk a második lakást!

– Bent nem hallják meg a csöngetést – szólal meg Mónika.

– Na és? – Orsi szigorú tekintetét vet rá.

– Mondd tovább! – biztatja Réka.

– Topognak az ajtó előtt. És szöveg meg minden.

– Ez nem igazi szitu. – Réka a fejét rázza.

Mónika lebiggyeszi a száját, vállat von. A többiek hallgatnak. Aztán Döme megszólal:

– Nem rossz az a topogás.

– Ebből nem lehet szitut kihozni.

– Bedobhatunk egy nagypapát, aki rákezd, milyen udvariasak voltak a fiatalok az ő idejében, meg satöbbi – ajánlja Csaba.

– Ez jó!

Mónika tüntetően kibámul az ablakon.

– A nagypapát egy mély hangú srácnak.

– Stabarecznek!

– Oroszinak mélyebb a hangja. Öblös.

– Ez részletkérdés!

– Jegyzem – mondja Réka. – Második rövid szám: nagypapa oktat. Zárójelben (Viselkedés). Így az öltözködés is benne van.

– A harmadik lakásban a gyerekek szóhoz se jutnak, a nagymama folyton az ő kis Gergőjéről beszél. Milyen okos! Ötig számol. Versel. A nagymama verselhet is, hogy bemutassa.

– Andrea, klassz vagy!

– Ennyi elég is – állapítja meg Réka. – Ezek vilámmjelenetek. Úgy képzelem. . . A színpad egy-egy sarkában ott a karosszék, a nagypapa, a nagymama, a gyerekek sorra odamennek. Az egész gyorsan történik. Tíz perc, vagy annyi sem.

– Bemelegítő!

– Nyitány!

– És végül mi lesz a kellékekkel? Kapnak? – kérdi Csaba.

– Hát. . . Ezt el kell dönteni. – Rékán látszik, hogy erősen gondolkodik.

– Nem kapnak. – Árpi hosszú lábszárát rázogatja.

– Az a pláne, hogy nem kapnak.

– Persze! – Réka arca felragyog. – Világos! Most jöttem rá! Sehol nem kapnak semmit. És akkor kijön a színpadra egy gyerek, bejelenti, hogy nem sikerült kellékeket szerezni, sajnos az együttes kellékek hiányában nem adhatja elő, amit tervezett, de kérünk mindenkit, maradjunk együtt, majd csak kitálunk valamit. És akkor jön az igazi műsor. Értitek? Már a legelején csavartunk egyet.

– Látjátok, milyen jó, ha nem kapjuk meg, amire szükségünk van – vigyorog Áрпи.

Akár egy igazi rendező! Kati ámulva nézi Rékát. A beszéde is. Szitut csinálni. . . Poénesebb. Már a legelején csavarunk egyet. És csavart. Ezt jól kitalálta. Bár tulajdonképpen Áрпи találta ki. Vagyis. . . Az a kérdés, tudta-e Áрпи, amikor azt mondta, az a jó, hogy ne kapjuk meg, amire szükségünk van, tudta-e, hogy ebből következik a csavarás.

– Gyerünk tovább! Réka a golyóstollát pörgeti. – Kati, te Démamánál bevetted a fiú–lány kapcsolatot. Hogy képzeled ezt a jelenetet?

Orsi vihog.

– Vitáznak. – Kati nyel egyet. – Mégpedig arról vitáznak, ha egy fiú meg egy lány együtt jár, kiszakad-e ezáltal a közösségből. Igen vagy nem?

Réka bólogat. Aztán megkérdi:

– Milyen cselekménnyel kapcsolod össze?

– Hát. . . Cselekményre még nem gondoltam.

– Cselekmény nélkül nem megy.

– Talán megvárnád a többiek véleményét! – pattan fel Csaba.

– Várom.

– Szerintem, ha egy srác meg egy csaj együtt jár és jól kijön egymással, nem a közösségről vitáztat – véli Orsi.

– Nem ők ketten vetik fel a kérdést, hanem a többiek – mondja Kati.

– Ők mással vannak elfoglalva – bólogat Orsi.

Réka ingerült pillantást vet a közbeszólóra.

– Szerintem igenis téma a szerelem meg a közösség, de cselekmény kell hozzá – szögezi le.

...Hülyeség, motyogja magában Áрпи. Szerelem meg közösség, kiszakad belőle, nem szakad ki. Óriási hülyeség! A többi is. Minden. Az iskola. Évszámokat, neveket magolni, éghajlat, ipari centrumok, szövegelemzés. El kéne dönteni... Mit? Hogy van-e egyáltalán értelme? Az egésznek. Vagy nincs? Ezt kéne eldönteni. És ha nincs? Ha semminek sincs igazán értelme? Akkor mi van? Semmi. Akkor semmi sincs. Akkor sincs semmi... Osztályfőin múltkor arról beszéltünk, mi volna, ha mindenki azt csinálná, amire éppen kedve tartja, vagy semmit nem csinálna, mert semmihez sincs kedve. Pípi rákezdte, képzeljük el, hogy a pék bemondja az unalmast, és a sütőipari dolgozók után felsorolt még néhány foglalkozást, győzködött minket, hogy közösség, munka. De ha megkérdeztem volna tőle, mi értelme van az egésznek, csak ötöl-hatol.

– A témát nem ejtjük végleg. Elővesszük, ha cselekményt találunk hozzá – szögezi le Réka.

– Mért beszélsz többes számban? – buggyan ki Katiból.

– Én?

– Te.

Réka elvörösödik.

– Azért beszéltem többes számban, mert mi itt most együtt vagyunk. Együtt hozzuk össze a műsorunkat.

– Ahá – mondja Áрпи. – Jó, hogy mondd. Ugyanis régen a királyok beszéltek többes számban.

– Fejedelmi többes – ereszti meg Mónika.

– Hagyjátok már abba a szurkapiszkat! Elég ne-

kem otthon hallgatni. – Orsi láncon csüngő piros hordót lóbál most Jujóka helyett.

„...Együtt hozzuk össze a műsort. Együttes! Árpi talpával sikálja a padlót. És közben semminek sincs értelme. Nincs értelme, és én mégis... Itt vagyok. Köztük.”

– Térjünk rá a főműsorra! Mit gondoltok, ha azzal a jelenettel kezdenénk, amiről már beszéltünk. Két gyerek világrengető hírral robban be, de a felnőttek rájuk se hederítenek, mert...

– Prémium – Csaba félbeszakítja Rékát. – Részesedés. Azt tárgyalják.

– És mi az a világrengető hír? – érdeklődik Orsi.

– Mondjuk, űrhajósok érkeztek egy másik naprendszerből – Árpi talpa egyre a padlón csúszkál.

– Ahol sokkal előrébb vannak, mint mi – mondja Csaba.

– Részletkérdés – Döme legyint.

– Szerintem nem. Éppen az az érdekes benne...

– Dehogyan. Mi nem azt akarjuk bemutatni, hogy azon a távoli bolygón...

Réka véget vet a vitának.

– Főműsor 1. szám. Jegyzem. Távoli naprendszer bolygójáról űrhajósok. Felnőttek közönye.

– Ez a lényeg. A közöny – szögezi le Döme.

– Címet is kéne adni minden jelenetnek, úgy mutatósabb a műsor. Ennek a számnak – Réka lélegzetvételnyi szünetet tart – *Párhuzamosak*. Mit szögtök hozzá?

– Nem jó – mondja Csaba. – Mi köze a párhuzamosoknak a távoli naprendszerhez meg a közönhöz?

– Jelképes cím. A párhuzamosoknak ugyanis nincs közös pontjuk. – Áрпи kétes tisztaságú papírzsebkendőt vesz elő.

– Nem jó cím – ismétli Csaba.

– Nem rossz – mondja Döme. – Csak ki kéne egészíteni: a párhuzamosoknak nincs közös pontjuk.

– Mértanórát tartunk? – kérdi élesen Csaba.

– És ha kettős címet adnánk a jelenetnek? *Utasok az Andromeda-ködből avagy a párhuzamosoknak nincs közös pontjuk* – próbál egyeztetni Kati.

– Félreérthető – véli Mónika.

– Blikkfangos cím – szögezi le Réka. – Szavazunk, ki fogadja el! – Összeszámolja a felemelt kezeket. – Írom a címet. És a kezdő jelenet?

– A kellékekről, amiket nem kapunk meg – mondja Orsi.

– Legyen a címe: *Semmiből lesz a valami*.

– Telitalálat, Áрпи.

– A következő szám lehetne egy lány meg egy srác ismerkedése a buszban. – Réka tekintete körbejár az arcokon.

– Utasokkal körítve – mondja Orsi.

– Nem rossz.

– A címe: *Buszban* – ajánlja Andrea.

Döme helyesel:

– Legyen egy normális cím is.

...Eljátszani azt, ami Orsiéknál van. A függönyt. Réka végigszánt a haján. A függöny alól kikandikáló lábakat. Átkiabálnak egymásnak. Előd elmegy, sportszatyorban viszi az *Árva Bethlen Katát*. A piros küszöböt csókolja. Eljátszani... De hogyan?

– És a szongok? – szögezi neki a kérdést Andrea.

– A szongokat a két főszám közé iktatjuk.
– Szóval a szong mellékszám?! – Andrea felcsattan.

– Eszerint. – Csaba és Döme egyszerre veti oda és milyen fullánkosan.

Mi esett beléjük?! Mennyi baj van velük. Kati kezdte a többes számmal, Árpi folytatta a királyokkal. És most Andrea! Csaba meg Döme! Ha felhúzzák az orrukat, és kivonulnak?! Nem vonulhatnak ki. Csabát meg kell tartani Kati miatt. Döme a gitárkíséret. Andrea... Neki kell eljátszani a fecsegő nagymamát. Az a szerep egyenest rá van építve.

Réka nyel egyet.

– A szongok a két prózai szám közt. Így akartam mondani.

– Mért nem mondtad így? – Sértődött, fagyos hang. Andrea ültében kihúzza magát.

Réka legyūri a kikíváncozó választ.

– Jegyzem. Szongok! Andrea és Csaba a Döme gitárkíséretével a két prózai szám közt. És mit szólnak egy utánczásjelenehez Andreával?

– Sandri bácsit! – ajánlja Orsi.

– Nem lesz meredek? – kérdi Csaba.

– Na és? – Árpi vállat von.

– Betilthatják – aggodalmaskodik Kati.

– Ugyan! Sandri bácsi szórakozni fog rajta. – Réka fölényesen mosolyog.

– Mi egy művelődési házban játszunk, semmi kö-zünk az iskolához – jelenti ki Orsi.

– Azért Pipit meg kell hívni.

– Meghívjuk.

– És Démamát meg a többieket.

– Gyerekek – Réka felemeli kezét a golyóstollal – én úgy képzelem. . . Andrea ne csak Sandri bácsit utánozza a fizikaórán, hanem a gyerekeket is. Bennünket.

– Például Stabareczet, ahogy azt mondja: Egy buznya vasam sincs, és hazamenet veszi a jégkrémet.

– Bernarikot, amikor elkésve berobban.

– Az USA Buktát.

– Próbák közben majd kialakul. – Réka a homlokára koppint. – Most annyit írok: Utánzás. Cím: *Egy fizikaóra*. Kinek van még valami izmos ötlete?

Kati habozik.

. . . Az imént lehurrogtak. Hallgatni kéne. Hátha megint. . . Ajkába harap. Felbukkan előtte a kép, a sejtelmes, álomszerű táj, különös fény önti el, éles és valószínűtlen fény.

– Na-Conxypan – csúszik ki a száján a szó.

– Mit mondsz?

– Most már nem lehet meghátrálni.

– Én. . . talán lehetne. Van egy festő, illetve volt, Gulácsynak hívták, megfestett egy álombeli tájat, még a fény is olyan különös rajta, elnevezte Na-Conxypannak, és később megőrült, és csak Na-Conxypanról beszélt, ahol boldogság van. Én úgy gondolom, mindenki elmondaná, milyennek képzeled el a boldogságot a saját Na-Conxypanjában.

Csend van. Aztán Andrea halkan felsóhajt.

Réka előrehajol, arca feszült.

– Igen – tagolja a szót. – Először valaki szólna a festőről, csak néhány mondatot, és Döme gitározna

közben, mi körben ülünk, és sorra elmondja mindenki, milyennek képzelet el ezt a...

– Na-Conxy pant.

Újra csend.

Árpi elmosolyodik. Különös mosoly, szinte fintornak tűnik. Tekintete keskeny rés, mintha célba venne valamit.

– De egyikünk mondja azt, hogy ő semmit nem képzel arról a Na... hogyishívjákról. Ő azt mondja, hogy semmit sem tud elképzelni róla. A sok ilyen meg olyan között legyen egy semmi.

9.

Lekászálódnak a buszról. Előttük a művelődési ház az igazi színpaddal, csak át kell vágni az úttesten, és előremenni vagy ötven métert.

– Negyedóránk van még – mondja Kati.

– Tizenhét perc – helyesbít Csaba.

– Melyik az a regényhős, aki mindig másodpercre pontosan érkezett? – kérdi Döme.

– „Ki mit tud”-ot játszunk? – veti oda Árpi.

– ...Monte Christo grófja.

– Mit akarsz Monte Christo grófjával, Kati?

– Ő érkezett mindig másodpercre pontosan.

Benyitnak.

Az üveges ajtóval szemben hosszú ruhatár. Üres. Csak a pult előtt ül egy hegyes arcú idős férfi. Hegyes az orra, az álla, még a tekintete is, amikor Csaba kérdésére válaszol.

– Felmentek a lépcsőn. A folyosón balra, aztán jobbra. Aligha ér rá. Keressétek előbb Margitkát!

– Mi be vagyunk jelentve nála – közli Csaba.

– Idetartoztok?

– Nem – mondja Réka. – Még nem.

Megindulnak a széles lépcső felé. Valahol zene szól, elmosódva szűrődik le. Kivágódik egy ajtó, óvodások tódulnak elő, két köpenyes nő tereli őket.

Könyvtár. Az üvegfalakon át belátni. Három srác a könyvtárosnő előtt ácsorog, az egyik a lábát rázza. Szemüveges férfi mustrálja a polcokat. Kövér, piros ruhás asszony egy csöppséget tart kézen fogva. A könyvtárosnő szája tátog. Mond valamit. Mintha hal tátogna egy óriási akváriumban.

Kívül, a fal mentén üveges szekrények sorjáznak. Tusrajzok, plakáttervek. *Képzőművészeti szakkörünk műhelyéből*. Fényképek. *Fotószakkörünk alkotásai*ból.

– Ezt vezeti annak a testvére, aki a te mamádnál?
– kérdi Móni.

Réka csak biccenti rá az igent.

– Nézzétek csak! Ötletes, mi?

Kati egy tusrajzra mutat. A lap bal sarkában egy fiú meg egy lány, csak körvonalaik látszanak, de érezni, hogy összetartoznak: kéz a kézben mennek, léptük szinte röppenésnek tűnik, a papírlapon fent a két arc egymás mellett, tükörképüket nézik a vízben, és alattuk, mintha a hullámok taraján ringna, sok-sok komoly, feszült fiatal arc: az övék. Keskeny papírcsíkon a rajz címe: *Hullámok*.

– Egész jól megcsinálta, aki csinálta – vélekedik Csaba.

– Ennyi példányban senkit nem óhajtanék látni, saját magamat is beleértve – mondja Áрпи.

– Még szép, hogy saját magadat is. – Orsi rácsap a fiú karjára.

– Gyerünk! – Réka nekilődul.

A kultúros bekukkant az Ifjú Csillagászok feliratú helyiségbe, meggyőződik róla, hogy Pali bácsi áthozta a vetítőt, és a takarítónő – a mi kis Marikánk! – nem söpört és nem szellőztetett. Sóhajtást nyom el, kicsit habozik, aztán elindul a ruhatár felé, hogy üzenjen neki. A ruhatár pultjánál tárcsázni készül, amikor beugrik egy házi vonal.

– Te vagy az? – kérdi Margit feleslegesen, mert így folytatja: – Megismertem a hangod. Egy gyereksoport keres.

– A mi gyerekeink?

– Nem. Azt mondják, te azt mondtad nekik, jöjjenek ide négyre.

– Igen, igen. Valami tervük van. Piri totojgatja őket, ugyanis a nővérének az edzője az egyik gyerek anyja. . . Most nem érek rá, Margitka, mutasd meg nekik addig a házat.

– Hát. . . nem állítom, hogy örülök.

– Az ember nem örülhet mindig.

– Értem. Hagyjak ott csapot-papot, a munkámat, és rohángáljak velük!

– Ki mondta, hogy rohángálj?! Én most komolyan beszélek. Margitka, te is tudod, hogy a mi fotószakkörünk vezet. Messzemenően. Ismered Pirit.

Művészlélek. Érzékeny. A nővérének az egyik gyerek anyja. . .

– Az edzője. Az előbb közölted.

– Piri jó pár díjat besöpört nekünk. Legutóbb a prágai zsűrin. Nemzetközi díjat hozott nekünk.

– És én ugráljak miatta? Értem. Ugrálok.

Akár egy turistacsoport a vezető nyomában. Margitka sorra rámutat az ajtókra.

– Képzőművészek. Itt tartjuk az ismeretterjesztő előadásokat. . . A fotószakkör. Lemeztár. Klubterem. Bekukkanthatunk.

Göndör hajú, szakállas srác lábát elnyújtva *Rakétát* olvas. Két kötögető lány egymás mellett.

– Munkásszállás van a közelben – magyaráz Margitka, amikor már kint vannak. – Műszak után, ha kipihenték magukat, sokan járnak el hozzánk.

Legalább kérdeznének valamit ezek a kamaszok. Nem kérdeznek. Hallgat mindegyik. Az a felnyurgult lány unott képet vág, az a kis mitugrász a nyakáról fityegő bőrszíjat rángatja, a piros hordócska ide-oda táncol. Margitkát előnti az ingerültség.

– Nem mindenki kapja meg az otthonában, amit szeme-szája kíván.

– Igazán? – kérdi Áрпи. – Nem mindenki?

Margitka lesújtó pillantással méri végig, aztán legyint.

– Bokán rúglak, ha abba nem hagyod – súgja a fiú fülébe Réka.

– Jaj, ne, gyöngék a csontjaim!

– Ilyen hórihorgásnak?!

– Akcelerált vagyok. Manapság így mondják.

– Bánom is én, hogyan mondják. De ha megint

rákezeded, beléd rúgok. A te bajod, ha eltörik a bokád.

Elbaktatnak a ruhatár mellett.

– A színházterem. – Margitka kézmozdulata mintha bemutatná nekik a széles duplaajtó mögött rejtőzködő termet.

– Zárva van. . . – állapítja meg Döme.

– Persze. Ha nem használják, zárva tartjuk.

– Szeretnék látni. Belülről – hangsúlyozza a szót Réka.

Most meg belülről szeretnék látni! Margitkában forr a méreg. Piri idetolta őket, mert a nővére- nek. . . Pirit ugyebár körül kell udvarolni, mert a fotószakkör díjakat söpör be, én meg havi kétezer- négyért hol pótkultúros vagyok, hol a könyvtárban segíték ki. Nekem muszáj haptákban állni, mert es- tin végzem a könyvtár–népművelő szakot és legyek boldog, hogy művelődési házban dolgozom.

Margitka ingerülten ránt egyet a fején, huszon- egy éve magaslatáról vág végig tekintete a tizenéve- seken, és úgy dönt, hogy nem húz ujjat Pirivel.

– Belülről szeretnétek látni – mondja unottan.

– Nekünk nagyon fontos, hogy a színpadot meg a nézőteret. . .

Réka elhallgat, várja a kérdést, hogy miért, de Margitka nem érdeklődik. A mennyezetre néz, mintha onnan várna útbaigazítást, hogy mit tegyen.

– Ugyanis mi. . .

– Egyikötök ugorjon le a portára Pali bácsihoz, és mondja meg neki, hogy én kérem a színházterem kulcsát.

Andrea már robog a ruhatár felé, Margitka ar-

rább sétál, két kezét a hátán összefonva, ők meg ácsorognak, toporognak a bezárt ajtó előtt.

Bent az üres színpad. Ha majd ott leszünk rajta. Élni fog a színpad. Élni! Réka elmélázik. Az első szám, a bevezető véget ért. A két gyerek üres kézzel távozik mindegyik lakásból. Sehol se kaptak kelléket. Mihez kezdünk? Hogyan játszunk kellékek nélkül? – mondják. Lógatják a fejüket, szomorúan kibandukolnak a színről. És akkor megjelenik a rendező. Én! Megszólalok! Tulajdonképpen Árpinak kéne megjelenni, ő találta ki, hogy a gyerekek semmit se kapjanak, hogy éppen ez a pláne. Csakhogy mégis a rendezőnek illik bejelentenie a műsorváltást, meg aztán én fundáltam ki, hogy így csavarunk egyet az előadáson. Megjelenik a rendező. . . Megjelenek és elmondom. . . Először csak néhányan verik össze a tenyerüket. Aztán kitör a taps. Megértették. Megértik. Ha nem kaptuk meg azt, ami kéne, akkor is meg lehet csinálni. Vagyis. . . Akkor is lehet csinálni valamit. Mert akarjuk. Mert fontos. És lesz egy jelenet. . . Talán. . . . Egy lány vagy egy srác hazajön az iskolából, lecsapja a cuccát az üres lakásban, és azt mondja. . . Az emberek úgy élnek egymás mellett, mint a párhuzamos vonalak. Futják a maguk útját, nem találkoznak. Na persze, a párhuzamos vonalak nem élnek. Az *élnek* helyett valami más szót.

Réka homlokán töprengő ránc fut végig.

. . . Az emberek, akár a párhuzamosok, mondja az a lány vagy srác, aki éppen hazajött az iskolából. Sosem találkoznak. Illetve mégis. . . Nagy ritkán találkoznak egy közös célban. És az se baj, hogy

nem lehet igazi nagy közös célokat találni, bár jobb lenne. Például, ha megoldanánk, hogy Fekete-Afrikában meg Ázsiában ne pusztuljon el minden percben egy ember élelem meg gyógyszer hiánya miatt. Minden percben valaki! Persze, sokkal jobb lenne ezt véghezvinni, de azért a kisebb cél is megteszi.

A buszjelenet! A szongok! Az utasok az Andromeda-ködből. Na-Conxypan. És taps. Taps! Taps! Ilyenek vagyunk! Azt mondjuk el, ami fontos! Nincs mellébeszélés! Lesz, aki a fejét csóválja. Akinek nem tetszik. Fafejúek. Rájuk se rántunk.

– Hipp-hopp! – kiáltja Andrea magasra tartva a kulcsot.

Betódulnak.

Akár egy valódi színház! Az emelkedő padlón a széksorok fölfelé lejtnek. A színpad két oldalán félrehúzott mintás függöny. Az első széksor előtt az a mélyedés a zenekar helye. És bizonyára van sűgölyük is, csak nem látni.

– Itt aztán eljátszhatjuk mi ketten az ismerkedést a buszban – suttogja Kati fülébe Csaba.

... Mi ketten... az ismerkedést... Katinak hirtelen bolondos jókedve támad. A buszban! A buszban... Ismerkedés a buszban, zümmögi magában, s a dallam mintha felröpítené, és ott lebegne, kerिंगene a magasban. Mi kettesben... Én meg gyana-kodtam, hogy a Kocsis Bea... Odament Csabához. Halkan beszél, álmos a nézése, mintha váltig unatkozna, riszálja a fenekét járás közben, és Stabarecz hallotta, hogy Sandri bácsi azt mondta róla Pipi néninek: szekszis kis csaj. Bea hosszasan sustorgott, az utolsó tízpercben, Csaba is mondott neki valamit, és

nevettek, az ablaknál álltak, Bea félig lehunyta a szemét, és a fejét hátravetette. Igaz, csak egész rövid ideig álltak kettesben az ablaknál, csakhogy egész rövid idő alatt is sok minden, rettentő sok minden történhet, egy másodperc alatt is, és ha a szerelemnek nincs oka, akkor Csaba nem felelős. De hülyeség ezen rágódni. Ha Csabának fontos lenne Kocsis Bea, nem akarná *velem* eljátszani az ismerkedést. Én fölényes leszek a buszban. Nem veszem észre, hogy Csaba néz. Beszél hozzám, én félig lehunyt szemmel, álmos tekintettel bámulok ki az ablakon, amíg ő szövegel. Visszautasító leszek eleinte. Nem! Talányos! Talányos leszek!

– Százötven férőhelyünk van – közli Margitka.

– Ejha! – Csaba füttyent egyet.

Réka a színpadra mered.

Persze hogy így kell megcsinálni az Orsiék szobáját. Hogyan is nem jutott előbb az eszembe?! Pofonegyszerű. Csak rá kellett nézni a színpadra, mintha onnan nőne ki az egész. Elöl a piros küszöb, amin Előd fog zokogni, a színpadot hosszában rövid függöny vágja ketté, alul kandikálnak a lábak, felül a fejek, és a szereplők átkiabálnak egymásnak. – Timcsi, már megint lepisilted... Olivér – Felfutok. – Haha! Még hogy te felfutsz! – Megvalósítom magam, igenis! – Az *Árva Bethlen Katáddal*?! Röhej! Tudod, ki az árva? Én! – visítja az Orsi nénje. – Hagyjátok már abba, mert megbolondulok! – így az Orsi mamája. De nem hagyják abba. – Elmegyek éjjeli pillangónak! – üvölti Orsi. Vagy ezt azért mégse kéne? ...De igen! Ha egyszer rólunk szól. Nem szabad meghátrálni. Tehát rövid függöny szeli

ketté a színpadot, hogy a szereplők feje meg lába...
Így...

– Mit nyújtogatod a kezed? – kérdi Orsi.

– Én? – Réka elvörösödik.

– Te. Nem is én.

– Százötven férőhely! – Andrea oldalba böki Dömét.

Margitka az órájára pillant.

– Megmutatom nektek a kiállítási termünket.
Gyertek!

A kultúros úgy mosolyog, mintha cukrot szopogatna. A műsortervet – Kati kopogtatta le az apja gépén – az asztalra teszi. – Egész ügyes ötletek.

– Kidolgozva még sokkal jobb lesz – mondja Andrea.

Réka szükségét érzi a pontos magyarázatnak.

– Próbák közben akarjuk átfofozni az egyes jeleneteket.

– Ahá! Úgy képzelitek, hogy a végleges szöveg a próbák közben alakul ki. – A tekintet megkeményedik. A mosoly mintha ott felejtődött volna az arcán. Nem illik rá. – Tulajdonképpen milyen céllal jöttetek ide?

Csend. Az álmélkodás, a zavar, a meghökkenés csendje. Csaba jut leghamarabb szóhoz.

– Mi színjátszó csoportot alakítottunk.

– Színjátszó csoportot? – Felhúzza a szemöldökét. – Ezért jöttetek?

– Igen. És mi azt hittük, hogy aki a fotószakkört vezeti... – Réka hangja elfulladt.

– Piri néni csak annyit mondott, hogy néhány gyerek... helyesbíték, néhány tizenéves szeretne eljárni hozzánk. Említette, hogy a nővérének, aki öttusázó, egyikötök anyja az edzője.

– Az övé – Árpai ujjával Réka felé bök.

– Nekünk nincs színjátszó csoportunk. – A mosoly lesiklik. – Persze, sokféle foglalatosságba kapcsolódhattok be nálunk.

– De mi színjátszó csoportot... Nekünk már kész terveink vannak. – Réka izgalomban szétterpesztett ujjakkal sikálja a combját. – A műsort is azért hoztuk el. A kész terveink...

– Amelyeket próbák közben pofoztok át. Értem. Sajnos, nálunk erre nincs lehetőség. Ha megmondátok volna Piri néninek, mire készültök, ő felvilágosít titeket...

Réka elengedi a füle mellett a megjegyzést. Mit magyarázza, hogy ők csak annak a Pirinek a húgával... Illetve anyu... – És a színpad? A színházterem? – Nem mondja ki, de a hangjából érződik: az mire való?

– Vidéki társulatok, fővárosi együttesek rendelkezésére bocsátjuk, vagyis kihelyezett előadások számára tartogatjuk. Ez komoly jövedelmet jelent a háznak. Ti meg úgy képzelétek... – Fejcsóválás. – Teljességgel lehetetlen.

– És ha egy termet kapnánk? Egy nagy termet? A próbákat lakásban is megoldhatjuk. – Réka a csalódottság zavarában szinte makog.

– Nem megy. Színjátszó kör nem vág a profilunkba. De miként említettem, sokféle foglalkozásba kapcsolódhattok be: zeneklub, ifjú csillagászok,

ezeremesterkör, olvasómozgalom, népi tánc minden második szombat délután. Igazán sokféle programunk van.

Egymásra néznek. Aztán mindnyájan Rékára. Benne megakadt a szó.

Árpi egy lépést tesz előre.

– Mi a saját műsorunkat akarjuk megcsinálni.

És akkor Réka:

– Köszönjük, de mi a színjátszó csoportunkat. . .

– Hát gyerekek. . . ahogy gondoljátok.

– Csókolom – mondja először Orsi, és utána a többiek. Csak Kati köszön el egy szabályos kezét csókolommal, és Mónika mondja: – Viszontlátásra.

A lépcsőn Andrea nekitámad.

– Te még viszont akarod látni?

– Én?

– Ki köszönt el tőle azzal: viszontlátásra.

– Hagyd békén Mónit! Az óvodában így tanítják.

– Orsi vigyorog.

– Szálljatok le rólam! Szépen megkérlek titeket, sürgősen szálljatok le rólam!

– Csak azt szeretném tudni, ki csinálta a kavardást. Az a Piri? Vagy a mamád ötpróbázó atlétája?

– fakad ki Döme.

– Nem mindegy? – dűnnyögi elkeseredetten Réka.

– Hiába várt a keddre, nem jött meg a kedve. . .

– Hagyd abba, Árpi! – Andrea dühösen rázza a fejét.

– Most mi lesz? – Kati tétován néz maga elé.

– Csak azt tudom, hogy mi volt: kibabráltak velünk – állapítja meg Csaba.

– Az lesz, hogy folytatjuk. – Réka mogorva pilantást vet az üveges szekrényre, a tusrajzon hullámzó fejekre. – Nem ez az egyetlen művelődési ház.

– Talán... túl szép lett volna itt – motyogja Kati.

Andrea felsóhajt:

– Azért marha jó lett volna egy igazi színpadon!

– Spongyát rá! – Árpi legyint. – És mondhatjuk úgy is: lapozzunk tovább!

10.

Árpi rávigyorog az üres helyre a fogason. Ott lógott a Karesz bőrjakója meg a nylon gurigatáskája. Bólint egyet az üresség felé, mintha üdvözlőné.

A szobából éles, szapora hang hallatszik ki. Stabarecz Attila darálta így a leckét alsó tagozatban, de leszokott róla, mert kiröhögtük. Ki a csoda ücsörög a mamínál?

– Tudni, merni, akarni! Ez a nagy tanítás. Ezt kell gyakorolni.

Árpi megáll a fogas mellett. Fülel.

– Te átadod magad a csüggedésnek. Súlyos hiba. A csüggeteg ember taszítja a többieket. Kerülik. A magabizóból ezzel szemben kellemes derű árad...

Egy nyavalyát. Árpi szája úgy mozog, mintha rágót majszolna. Az USA Bukta irtó magabiztos, de a kellemes derű nem árad, még csak nem is csöpög

belőle. Undok, felvágós alak. Kati meg inkább csüggeteg, és mégis egész helyes csaj.

Odabent csönd. Aztán mami felnyög.

– Hiába! Én hiába akarok. Felhívtam. Kopj le! – mondta a telefonba.

– Nem megfelelő módon akarsz. A hallgatásba feszülő akaratot gyakorold! A horoszkópod tele biztató jelekkel.

A nemjóját! Horoszkóp! Áрпи zsebre vágja két kezét. Nyakát előrenyújtva hallgatózik.

– Figyelj rám! Az akarat energia – ez világos. Az energiát ki kell lövellni magunkból, a megfelelő irányba, a cél felé. Lehunyod a szemed, a céldra összpontosítasz, kilövelled magadból az akaratot.

Még csak ez hiányzott! Akaratkilövellés! Áрпи belebokszol a levegőbe. Karesz lelécelt, házhoz jön a lelki vigasz.

Benyit a konyhába, kenyeret szel, a hűtőből rövid szemle után gyulait vesz ki. Mami napok óta alig nyúl ételhez.

Áрпи levágódik a kopott hokedlire, Rámát ken a kenyérre, felszabdalja a gyulait, lassan falatozik, kinyújtott lábát nézi.

Hol a csodában szedi fel a mami a vigasztalóit? . . . Vancsek Béla után a két Jehova-tanú jelent meg. – Akar-e örök boldogságban élni? – kérdezték tőle, amikor először találomra becsöngettek. A mami akkoriban irtó el volt kenődve, fodrászhoz se járt, csapzottan lógott a haja. „Menjenek a búsba!” – mondta, és bevágta az ajtót az orruk előtt, de kisvártatva utánuk eredt. A Zatykóék ajtaja előtt csípte el őket, mert a két Jehova-tanú sorra járta a lakáso-

kat téríteni. Visszajöttek mamival, és bemagyarázták neki, hogy a bűnök megsokasodtak, közeleg az Ítélet, a világ tropára megy, mert Ádám és Éva nem fogadott szót Jehovának. Az emberiség kinyiffan, mondták, kivéve a Jehova tanúit, ők rövidesen örök boldogságban fognak élni az Édenkertben, ahonnan az első emberpárt kizavarták. Többször is beállítottak a mamihoz, sokat beszéltek Sátánról, az Ördögről, aki szintén nem fogadott szót, és folyton piszkálódik, és azt mondták, hogy az igazak az ítélet után, vagyis mihelyt a többi ember kinyiffan, mindent megkapnak, amire vágnak, mégpedig hamarosan, ezért nem érdemes földi javakra törekedni, az igazak úgylis bővelkedni fognak benne. Egy nyomtatott füzetet is adtak maminak, hogy olvassgassa, címlapján egy lány meg egy srác, mindkettő spenótzöldbe öltözve, a csajon zöld rakott szoknya meg blúz, a srácon apró fehér kockás zöld ing, fölfelé tartják a fejüket, és bazsalyognak, körös-körül állatok, lábuknál egy barátságos oroszlán, elszórtan kecske, bárány, medve, róka meg három apró állat, az egyik kiskutyá, a másik kettőt ugyanúgy lehet nyuszinak nézni, mint egérnek, és egy vékonyka ágon óriási madár, papagájnak látszik, de az oroszlán méretének duplájára nőtt. Mami olvassgatta a füzetet, és bevette Sántát, az Ördögöt, aki engedetlenségre bujtogat, elhitte, hogy közeleg az Ítélet, az igazak mindent megkapnak, amit szemük-szájuk kíván, és nem főzte be a nagy kosár meggyet, amit a Csaba apja hozott, mert a papa megcsinálta nekik a villanyszerelést Leányfalun. A papa akkor arénázott a mamival, hogy ő még elváltan is töri magát a családjáért, mami befogta a fü-

lét, és teljes hangerőre állította a rádiót. A gyerekekkel napokig tömtük magunkba a meggyet, és a végén kidobtunk egy csomót. . . A mami nekem is beszélt Sátán Ördögről, Ádám és Éva szófogatatlanságáról, aztán egy szombat délelőtt bedaueroltatta a haját, gyapjas négerfrizurát csináltak neki, vett egy szürke bársonyblézert, nézegette magát a tükörben. Én akkor már tudtam. . . Jehova tanúi elmaradtak. Megjelent Karez. Aztán lelécelt.

Lenyeli az utolsó karika gyulait. Nyújtózik egyet, nagyot ásít. Felpattan, mintha felrántották volna, bemegy a kabinba.

Odaát csönd. Aztán a szapora hang rákezd:

– Elismétlem: hallgatásba feszülő akarat.

– Hülyeség – motyogja Árpi. Felváltva mozgatja a két nagylábujját.

– . . . Az akarat a gondolatot hordozza. Arra gondolsz, amire vágyol.

– Még csak ez hiányzott!

Karez, Vançsek Béla, a két spenótzöldbe öltözött fiatal – na persze, a remény színe! – a nyájas oroszlán, a mértéktelenre felduzzadt papagáj, a cseresznyét kortyolgotó Sanyi bá ott cikáznak Árpi körül. Sátán Ördög, mondja a két spenótzöld. Sanyi bá énekel. Szinyorina, mondja Karez. Leléceltem. És füttyent.

– De nem görcsösen gondolsz arra, amire vágyol. Ez fontos. Érted? Nem görcsösen.

Árpi most a lábával kalimpál.

– Akaratod a cél felé hajítod, mint egy bumerángot.

– Mint egy bumerángot – ismétli odaát mami.

A bumeráng visszavág. Az a tulajdonsága. Mami!
Vigyázat! A gondolat-bumeráng fejbe kólint.

Be kéne menni, nem, berobbanni közénk, és véres gúnnyal a szemükbe kacagni!

De ülve marad.

Hirtelen fájdalmasra vált az arca.

Mami, téged mindig hintába ültet valaki.

– Árpíiii! – Orsi a nyitott konyhaablakon kiabál be. – Látom a két talpadat. Csak a két talpadat látom.

Na persze. Nem csuktam be a kivarugi ajtaját! Árpi feltápászkodik. Ajtót nyit.

– Bújj be!

– Már azt hittem, itt hagytad a talpad, te meg elmentél hazulról. De eszembe jutott, hogy a talpad nélkül nem tudsz elsétálni.

– Ez humor, ugye? Jókedved van.

– Nincs jókedvem.

– Akasztófahumor.

– Katasztrófahumor.

– Formában vagy.

Orsi mintha nem hallaná. Lezökken a kis fülke egyetlen székére, úgy ül ott, mintha odavágták volna.

– Hát képzeld, Előd visszajött.

– Na ne mondd!

– Mondom. Hazaérek a suliból, nyitom az ajtót, látom, hogy a fürdőszobában ég a villany, hallom, hogy folyik a víz, azt gondoltam, a nővérem, biztosan telefonáltak neki a bölcsiből, hogy Olivér, vagy

az oviból, hogy Timcsi belázasodott. Lenyomom a fürdő kilincsét, zárva. Beszólok: Te vagy az, Ági? – Tévedés. Előd vagyok. – Előd – makogtam. – Te-tőtől talpig. Eredeti példányban. – Akkor vettem észre a cuccát. A kockás cipzáras táskát, amivel elment. A tarisznyát az *Árva Bethlen Katával*.

– Mennyi zűr van a családdal!

– Így igaz. Bekiabáltam Elődnek, hogy ki engedte be, ő meg kikiabált: – Ági. Meg se lepődtem, mert Csapó néni a harmadikról látta őket, mármint Ágit meg Elődöt kettesben a presszóban, és mondta nekünk, hogy látta őket, de Ági simán letagadta, és óbégatni kezdett, hogy neki Elődnek a nevét se említsék.

– Megint eggyel többen vagytok – Árpi bólogat.

– Megint. És add-hozzá az Ági álnokságát. És anyu... Rőtszakállú zsarnoknak nevezte Elődöt. Hogy csak akkor fogadja vissza esetleg... tudod.

– Tudom. Ha sírva csókolja a küszöböt.

– Na és mi történt. Előd kislattyogott a fürdőszobából, tréningben, papucsban, rántottát csinált, feketét főzött, nekilátott kicsomagolni. Én meg arra gondoltam: Mi lesz, ha anyu hazajön? Na és képzel, mi lett?

Orsi szónokias szünetet tart.

– Nem találád ki.

– Mért találjam ki? Te elmondod.

– Engem nem tudsz felbosszantani. Megszoktálak.

– Halljuk a sztorit!

– Sztori? Ez neked sztori! Hát képzel, anyu

meglátja Elődöt, kitarja a két karját, és azt kiáltja:
„Fiam! Édes fiam. . .” És átöleli. Ehhez mit szólsz?

– Mit szóljak? Ilyenek. Mindenki olyan, amilyen.

– Ez a baj. Hogy olyanok, amilyenek.

– Hát. . . – Árpi valami megnyugtatót akarna mondani, de semmi nem jut az eszébe.

– Ha eljártsszuk a *Függöny mögöttet* – Orsi rángatja a láncon csüngő hordót –, azt mondom: ha, mert egyelőre sehol se kellünk.

– Csabának van egy terve – dünnyögi a fiú.

– Majd meglátjuk azt a titokzatos tervet. Őcsabasága nem hajlandó nyilatkozni róla. Ha csakugyan megcsináljuk a *Függöny mögöttet*, akkor legyen benne ez is: a felnöttek álnoksága!

Árpi hunyorogva néz a vedlett falra. Apa most elébe tolja a két rigójancsit.

Kitöröltelek az életemből, apa, végérvényesen.

– Kivarugi – mondja.

– Nekem szól?!

– Á, nem! Nem neked, Orsi.

– Andris! Hova tetted a Patyolat-csomagot?

Anyu a hangját küldi előre, már befejezte a kérdést, amikor megjelenik.

– Még nem hoztam el. Ugyanis az a helyzet. . .

– Változtass rajta!

– Tessék? – Andrea elkapja tekintetét az orosz nyelvkönyvről.

– Ha az a helyzet, hogy nem mentél el a ruhákért, akkor változtass rajta.

– Előbb el akartam készülni a leckékkel.

Ez ugyan nem igaz, de anyunak el kell fogadnia, kénytelen meghátrálni. Meghátrál. Kivonul a szobából.

– Andriis! – Zsolti nyafog át a térelválasztó túoldaláról.

Andrea nem válaszol.

– Öt magyartalanság van feladva. Írj öt helytelen mondatot!

– Hát írj!

– Nem fejeztem be. Folytatom.

– Nem vagyok kíváncsi rá.

– Magyarázd meg, mért helytelen!

– Nem érdekel.

– Írd mellé késsel aláhúzva, helyesen! Egyet már írtam.

– Írj még négyet, és hagyj engem békén!

– Több nem jut az eszembe.

– Az a te bajod. Szállj le rólam!

– Mért vagy te ilyen undok hozzám?

Csakugyan, miért? Mit lehet válaszolni rá? Andrea az orrát nyomogatja. Azért, mert anyu téged ajánároz. Tegnap kijelentetted, hogy palacsintát szeretnél vacsorára, anyu ugrott, sütötte a palacsintát, és engem lecikizett, mert nem voltam hajlandó diót törni.

– Nem segísz? – hallatszik odaátról.

– Látod, ezt eltaláltad.

Andrea az oroszkönyvre mered. Rákönyököl az asztalra, fejét két tenyere közé fogja, hogy a füle be legyen tapasztva.

...Ha elmondhatnám, kikiálthatnám, elénekelhetném! De ha nem kapunk színpadot? Vagy leg-

alább egy termet, egy nagy termet, lehetőleg dobozóval. Ha nem kapunk?

Felsorjáznak előtte a művelődési házak, az egyletek, ahol jártak. Hiába. Hogy egy helyiséghez ne lehessen hozzájutni! És mennyit pofáznak a fiatalokról! Nem értik meg, hogy ez a műsor... ez rólunk szól. Hogy mi csupa olyan számot akarunk előadni... *A kertész kutyája*. Spanyol verses dráma a tizenhetedik századból. Egy-két ügyes gyerek részt vehetne *A kertész kutyájában*, de az egész csoportot nem tudjuk foglalkoztatni. És arról szó sem lehet, hogy a saját műsorokkal... A kultúros mondta abban a művelődési házban, amely kívülről komor, akár egy börtön. Na persze, nem az a bökkenő, hogy komor az épület!

Mindenki le volt lombozódva, de Csaba később azzal állt elő, hogy van egy ötlete. Bővebbet nem közölt. Nem volt hajlandó rá. Ez Csabára vall. Megjátssza magát.

Andrea feltápászkodik, a könyvespolchoz megy, sorra meglóbalja a kartonokat. Rolcsi! Bán Roland, Rolcsi! Neked is ilyen nehezen ment? Neked is ilyen keserves volt a kezdet?

Csaba már kétszer is kilesett a folyosóra. Rózsaszál igazán itthon lehetne. Na persze, a bevásárlás. Inkább jött volna haza egyenest. Sejtheti, hogy várom.

Ez a lepra telefon is ilyenkor romlik el. Süket. Az egész házban süket. Sipos bácsi kábelhibáról motyogott. Beázás, kábelhiba. A Rózsaszál biztosan megpróbált hazaszólni, hogy mit végzett azzal a fő-

mukival. A Gereblyés elvtárs – így emlegeti. Ha ez a Gereblyés muki elintézi, hogy a Szép Hazánk vállalja értünk az anyagi felelősséget... Akkor oké. Megkapjuk a termet. Talán jobb is, mint az igazi színpad. Százötven nézőt talán össze se tudnánk szedni. Annyian aligha csődülnek össze a kedvünkért.

Gyerekek, oké, mondom majd. A Gereblyés, aki a termelési ágazat vezetője a Szép Hazánkban, megumbuldázta. Most már csipkedd magad a szongokkal, vetem oda Árpinak. És Kati... Boldog lesz és büszke. Büszke lesz rám. Kati teljesen belém van esve. Ez jó, de kicsit rossz is. Szirupos. Igen, Kati egy csöppet szirupos. És ha azt mondanám neki, hogy inkább Kocsissal csinálnám az ismerkedést, magába roskadna, mint... a léggömb, ha kiszalad belőle a levegő. Furcsa. Kati sudár, egy deka felesleg sincs rajta, mégis a léggömb jutott róla eszembe. Persze, megereszkedett léggömb.

Nyílik az előszobaaajtó. Na végre!

– Mizujs, mama?! – kiabál ki.

– Rendben van Gereblyés elvtárssal. Köszönni nem szokás?

– Szokás. Szia! Szóval rendben? – Csaba felugrik, kiüget. – NB I. vagy, Rózsaszál! – kiáltja.

Anyja a két teli szatyrot üríti ki a konyhában. A fiú lehuppan a hokedlira, nézi hajladozó anyját.

– Meséld, Rózsaszál, hogy volt.

– Maga is szülő, Gereblyés elvtárs, én is szülő vagyok. Ezzel kezdtem. Na, és a lényeg! Holnapután bementek Gereblyés elvtárshoz. Kaptok helyiséget, a dísztermünket, és a Szép Hazánk vállalja értetek a

költségeket. Gereblyés elvtárs úgy umbuldázza meg, hogy ti műsort készítették az óvodának, tudod, amelyiket patronáljuk. Összecsaptok nekik valamit.

– Rózsaszál, te nagyon rendes anya vagy. Igazán! Én meg rászállok Árpira, hogy sürgősen csinálja meg a szongunk szövegét.

– Szongunk? – ismétli Rózsaszál, és leül krumplit hámozni.

– Hát amit Andreával fogunk énekelni.

– Mért nem inkább Katival?

– Mert az énekléshez hang is kell. Katival egy buszjelenetem lesz. – Megpöccint egy krumplit. „Beleakasztom a tekintetem Katiba. Felfűzöm rá.”

Elmosolyodik.

– Árpi is jól el van látva. Az apja kilógott, az anyja egy nagy . . . – A krumplit hámozó kéz felemelkedik, legyintés jelzi az elmaradt szót. – Hogy minek a gyerek az ilyen szülőknek?

– Ühüm – bólint rá Csaba. Az anyja fürgén mozgó kezét nézi. Most hirtelen érzi a megszokott biztonságot. Akár a habfürdős meleg víz a kádban. Elnyúlni benne.

– Én az ilyen szülőket . . . – A mondat félbeszakad. Rózsaszál a krumplihéjakat az újságpapírról besöpri a szeméttartóba. – Egyenest a Gereblyés elvtárshoz menjetek, mert én holnapután egész nap

Dunakeszin vagyok a részlegünknel.

– Oké – mondja Csaba. Átkarolja az anyja nyakát. – Azért rendes volt attól a Gereblyéstől.

– Apád is tett neki egyet s mást. Ingyen fuvar az építkezésnél.

– Megkapjuk! Képzeld, Réka, megkapjuk. A Csaba... – Kati ujjongó hangja a telefonban hirtelen lelappadt. Mintha nagyon messziről összezsugorodva, megkopottan hallatszana. – Anyu, ez rendkívül fontos. Tudom, hogy apa dolgozik, de kivételesen. – A hang felerősödött, hadarva folytatja. – A Csaba édesanyja elintézte a Szép Hazánknál.

– Mit intézett el?

– Azt, hogy vállalják értünk az anyagi felelősséget. Ez volt a Csaba terve. Nem akart szólni róla, hátha nem sikerül.

– Nahát! – Réka csak ennyit bír mondani, és a keze mintha összenőtt volna a telefonkagylóval.

– Nahát – ismétli. – Vállalják... Remek!

– Csaba most telefonált, én meg rögtön felhívta-lak. És Csaba azt mondta, hogy a mamája... – A hang ismét messziről hallatszik. – Anya, rögtön befejezem, de ez igazán... Nem csinállok rendszert belőle. Ma összejött. Réka, ide süss! Cserébe műsort kell csinálnunk annak az óvodának, amelyet patronálnak, mármint a Szép Hazánk.

– Ahá. Csináljunk óvodás műsort cserébe!

– Baj?

– Dehogy. Klasszabb nem is lehetne.

Réka fél lábra áll, a másikkal harangoz.

Hát sikerült! Tudtam, hogy sikerülni fog. Mosolyog. A szeme is mosolyog, nemcsak a szája. Ráhu-nyorít a telefonkészülékre.

Sikerült.

– Rózsaszál mamát díszhelyre ültetjük a bemuta-tón. És holnap elkezdjük a próbát.

– A próbát? Hol?

– Nálam.

– Elférünk nálad?

Lélegzetvételnyi csönd.

– A nagy szobában leszünk. Ami... a nagyié volt.

– Réka, be kell fejeznem. Apa fordít.

– Holnap öt órára. Értesítsd Csabát meg Andreát!

– Én... nekem most... én... – Kati dadog.

– Na jó. Elintézem. Szia!

Réka lerakja a kagylót, belebámul a levegőbe, aztán megindul a csukott ajtajú szoba felé.

Odabent még mindig érezni a levendulaillatot. Körülnéz. A két fotelt arrább tolja a falhoz. Hunyorg, tekintetével méregeti a teret.

„A szoba arra való, hogy használják” – motyogja magában.

Az ablakhoz lép. Kinyitja. A nyirkos őszi levegő beárad.

Egy lány vagy esetleg egy srác hazaér az iskolából, benyit az üres lakásba. Amit érez, gondol, amire vágyik... Ami fáj neki, amire készül. Töpreng. Van-e a világon igazi boldogság?

A levegő szürkéslila, egyre sűrűbbnek tűnik. Lent az utcán kigyúltak az ostorlámpák.

Nagyi most ott ül a karosszékekben. A lila háziruhája van rajta. Figyelj az emberekre! Kattan az öngyújtója. Fejét kicsit félrebillenti. Cigarettazik. Figyelj az emberekre...

Réka nézi a sűrűsödő szürkületet.

– Azt javasolom, hogy a buszjelenettel kezdjük a próbát, mert Döme még nincs itt. – Réka körülhordozza tekintetét az együttesen.

– És mért nincs itt Döme? – kérdi Orsi.

– Németórája van, ha nem tudnád – vágja oda Mónika.

– Mondd csak *ha* nélkül. Nem közölte velem, a rádió sem mondta be.

– Nekem szólt.

– A rendezőnek bejelentette, tehát oké – biccent Árpi.

– Igazolt késés – teszi hozzá Andrea.

– Gyerekek, térjünk a tárgyra! – Réka előtt vastag, kockás füzet. Cím helyett az van ráírva: Rendező. – Tehát a buszjelenet. A főszereplő Csaba és Kati. Rajtuk kívül több utas van a buszon. – Fel-emeli a hangját. – Kérem a két főszereplőt!

– Mire kérsz? – érdeklődik Csaba.

Réka rá se hederít.

– A többi utas, hogy úgy mondjam, körítés.

– Krumpli vagyunk, vagy rizs? – érdeklődik Árpi.

– És Csaba? Kati? Fasiozott? Pörkölt? – folytatja Mónika.

– Gyerekek, kezdjünk neki, mert nem jutunk egyről kettőre. – Réka kinyitja a füzetet. – Leírtam az utasítást.

– Miféle utasítást? – Orsi gyanakvóan pislog.

– A rendezői utasítást, így nevezik. Figyelem! Olyasom! Az utasok részben ülnek, részben állnak.

A két főszereplő áll, de a jelenet kezdetén nem egymás mellett.

– Részint ülnek, részint állnak? Honnan veszünk annyi utast? – aggodalmaskodik Andrea.

– Kocsis Bea már szólt, hogy be akar lépni.

Kati elkomorodik. Tehát most már biztos. Kocsis belép az együttesbe azzal az unatkozó képével. Félig lehunyja a szemét, mintha álmos lenne, ide-oda dobálja a copfját, riszálja a fenekét, és sejtetően mosolyog. Megjártssza, hogy ő a szépség, a szexbomba, és elhiszik neki. Akad, aki elhiszi.

Kati idegesen toporog.

– A hallból behozzuk a székeket az utasoknak – folytatja Réka. – Egyelőre négyet. A próbák folyamán majd meglátjuk, esetleg hat ülőhely lesz. Segítsen valaki trógerolni az ülőhelyeket. Árpi, megerőltetnéd magad?

– Kivételesen.

Réka két széket cipelve közli a további utasításokat.

– Orsi, Mónika, Árpi, Andrea, ti vagytok az ülő utasok. Kati, Csaba, ti álltok, ahogy mondtam, egyelőre nem egymás mellett. Az egyik kezetek feltartjátok, mint aki fogózik. – Ledöccenti a székeket, szorosán egymás mellé. – A másik kettőt valamivel közelebb. Mint a buszban. Éppen hogy elférjenek a lábak. – Összeszűkült szemmel nézi a terepet. – Csaba, menj még arrább! Először messziről mustráld a csajt. Érted?

– Naná!

– Az egyik ülő utas álljon fel. Talán Andrea. Igen, te! Később esetleg több utas áll.

– Mikor később? – kérdi Orsi.

– Hát... nyilván leszünk majd többen. Beállítunk egy-két statisztát.

– Fiúkat kéne – mondja Orsi. – Kevés a fiú. Mindenhol kevés.

– Nekem nem hiányoznak – Andrea feltápászkodik. – Csak azt szeretném tudni, mért kell állnom?

– Feldobjuk vele a jelenetet, mert Csaba, vagyis a srác veszekedés közben furakszik, tolakodik oda Katihoz, vagyis a csajhoz.

– De kacifántosan mondtad – jegyzi meg Orsi.

– Azért mondtam így... – Réka rámered a *Rendező* feliratú füzetre – mert nekik most bele kell helyezkedniök abba a lányba és fiúba, akit alakítanak. Tehát ők nem Kati és nem Csaba, hanem a *fiú* meg a *lány*.

– Nocsak! Kilépek saját magamból! – Csaba a fejét csóválja.

– Vicces – Orsi vihog. – Lép egyet, és már nem saját maga.

Ezek a süketlelkűek! Réka fojtott indulattal magyaráz:

– Igenis, kilép önmagából, és behelyezkedik a szerepébe. Egy srác lesz a buszban, Kati meg egy lány.

– Mért kell ehhez kilépnem önmagamból? Srác vagyok és kész, Kati meg egy lány. És egyáltalán, hogy lép ki az ember önmagából?

Réka elereszti a füle mellett az utolsó szavakat.

– Te abba a figurába helyezkedsz be, akit alakítsz. – Ingerülten hadonászik a füzetével. – Ez az alakítás. Azonosulsz a szerepeddel.

– Azonosulok, na jó. De arról én mindig én vagyok, saját magam, és az is maradok. Saját magam. És ne akard nekem bebeszélni. . .

– Saját magad vagy, de. . .

Kati úgy érzi, bele kell avatkoznia.

– Apa azt mondta, van egy francia könyv a színészekről, egy nagyon híres író könyve, a neve nem jut eszembe, és az a francia író azt írja, hogy a színész a színpadon eltávolodik a szerepétől, és éppen az a jó.

Réka dühbe gurul. Dühös Katira és főként a Kati apjára. Ez a Kálmán bácsi, aki a gyereke kínzására végigüli az éjszakát a karosszékben, előhozakodik a híres francia íróval, mert őt ugyebár érdekli, amit Kati csinál, ő partnere is a gyerekének. Köszönjük az ilyen partnert! Akkor már inkább a párhuzamos szülő! De Kati is. . . Mintha megfelelkezne az elnyomásról, a *karosszékről*.

– A színész így ellenőrzi magát, és nem esik túlzásba – folytatja gyanútlanul Kati. – Miközben javában örjög a színpadon, esetleg arra gondol, mit fog kajálni vacsorára.

Réka komoran mered rá.

– Az előadáson talán, nagyon talán így van, de próbák közben bele kell helyezkednie a szerepébe. Ez az alakítás.

– De hiszen akkor is alakít, ha. . .

– Ez próba vagy vitadélután? – kérdi Andrea. És hozzáteszi: – Hagyd a szereplőket kibontakozni!

– Rajta! Bontakozzatok ki! – Réka hangja epés.

Keserőség önti el. Kati! Éppen ő! Aki miatt elindítottam, megszerveztem az együtttest. . . Nana! – ágaskodik benne egy gúnyos hang. És a távoli

naprendszerből érkezett utasok? A párhuzamosok? *A függöny mögött?* A kikandikáló lábak, fejek? . . . No persze, de azért. . . Ezt a buszszerepet is Katira osztottam, pedig félek, hogy elszúrja, hogy olvadozni fog Csabától. Tudom, hogy Bea jobb lenne. És mégis Kati kapta a szerepet, mert nekem Kati fontosabb, mint maga a szám.

– Kezdjük – mondja tompán. (Síri hang – ötlük fel benne.) *Azonosulás figyelése* – írja a *Rendező* feliratú füzetbe. – Andrea az álló utas, vagyis egy néni, akit a fiú egy kicsit meglök, miközben odatolakszik a lányhoz, és Andrea, vagyis a néni lecikizi.

– Oké – biccent Andrea.

„És most bontakozzatok ki!” – de idejében lenyeli a fullánkos buzdítást.

– A szereplők foglalják el a helyüket!

– Mi csak ülünk. Vagy nem? – kérdi Mónika.

– De igen. Na és? – Réka felhúzza a szemöldökét, mint aki azt jelzi: nem értelek.

– Csak ülünk és meg se mukkanunk. Ez miféle alakítás?

– Először is próba közben jön össze a végleges szöveg. Lehet, hogy nagyon is meg fogtok mukkanni. Másodszor és főként: akkor is alakítsz, ha meg se mukkansz. Aki a színpadra lép, az mind alakít.

– Hol a színpad? – dünnyögi Mónika.

– Móni, mellőzd a vitát! Gyere, alakítsunk! – Árpí maga mellé húzza a székre.

– Az állók a képzeletbeli fogantyúba kapaszkodnak. Kezdjük el! – Réka a falig hátrál. A füzet, a golyóstoll a kezében.

Kati mintha fogantyúba csimpaszkodna. Álla fel-

ső karjához simul. „Most kinézek a busz ablakán. A szemem félig lehunyva. Kicsit álmos a tekintetem. Az arcom... mintha unatkoznék. Talányos – suttogja magában. – Talányos vagyok.”

– Ahol én állok, ott a nézőtér – mondja Réka. – Azért szoltam, hogy senki ne fordítson hátat a nézőtérnek. Kati, profillal felém! Jó az arcod.

– Jó?

– Igen. Nem olyan, mint máskor. Na látod, ez az. Beleéled magad a szerepbe.

Csaba tenyerét ellenzőként emeli a szeméhez, úgy mustrálja Katit. Előrehajol, áthajol Andrea mellett.

– Fiatalember! – sipítja Andrea. – Mit lökdös?

– Én?

– Maga. Izeg-mozog és lökdösi az embert.

– Nyugi, nyugi! – mondja Csaba, és Paul Newman-os mosolyt lövell Kati felé.

– Még hogy nyugi! – sipákol Andrea. – Micsoda modor! Ez a mai kor! Ezek a fiatalok!

„Talányos vagyok. Talányos!” – ismétli magában Kati.

Félig lehunyt szemmel (álmos tekintet) nyugtázza a fiú nézését, picit elmosolyodik, aztán arrább fordítja a fejét.

... Most kinézek a busz ablakán. Házak, emberek maradnak el. Rákanyarodunk a hídra. Nem gondolok Csabára! A Duna szürke. Valaha kék volt. Fürödni lehetett benne. A Lánchíd meg az Erzsébet-híd közt uszoda volt a Dunán. Apa gyerekkorában kijárt oda...

A szeme sarkából látja, hogy Csaba megindul felé. Nem Csaba! A fiú! A srác indul meg a lány felé.

– Mit tolakszik? – sápítozik Andrea. – Hová tolakszik? Ezeket a fiatalokat nem kéne felengedni a járművekre. Egyet sem! Kutyaagoljanak!

Réka előrenyújtja a nyakát. Figyel.

Csaba odafurakodik Kati mellé. Belehajol az arcába.

– Gyönyörködsz a tájban? Nincs mit.

Kati nem válaszol. Kinéz azon a képzeletbeli ablakon. Csak a válla rándul meg egy picit, mintha le-rázná magáról a kérdést.

– Nézz inkább engem!

Csaba valósággal belenyomul abba a félig elfordított arcba.

Kati most rápillant. Egészen rövid ideig. Álmos tekintet, mintha unatkozna. Ásítást nyom el.

– A Trabantokat számolod ilyen elmerülten?

– Nem számolom a Trabantokat.

(Közönyös, vontatott hang.)

Csaba megvakarja a fejét.

– Ezt hanyagold! – szól rá Réka.

– Mit?

– A fejkakarást.

– Gondolkodom.

– Akkor se vakard a fejed. Egyébként jól csináljátok.

– Köszí – mondja Csaba, és folytatja a szerepet.

– Hát... A Merciket számolod netalán?

Orsi vakkant egyet.

– Ne zavarj a művészeket! – szól rá Áрпи.

– Igen, szépen megkérlek, hogy ne zavarjátok minket! – fakad ki Csaba.

– Úgy van – helyesel Réka. – Csaba, mondd még egyszer a Mercit.

– A Merciket számolod?

– Azokat sem.

Csaba keze ismét elindul a kobakja felé, de a mozdulat megreked.

– Miért? – nyögi ki a kérdést.

Réka közbe akar szólni, hogy most már hanyagoljuk az autókat, de Kati megszólal:

– Nem érdekelnek a kocsik.

Mintha nem is Kati mondaná, hanem egy lány a buszban. Lebiggyedő száj. Semmibevevő és mégis hívogató. A hangja is más. Kényeskedő, vontatott. Réka helyeslően bólogat. Ez jó. Idáig jó.

– A kocsik nem érdekelnek – Csaba odapréselődik a lányhoz. – Mi érdekel?

– Hogy mi? – Felhúzza a szemöldökét, mintha keresgélné, hogy mi is érdekli.

(Talányos vagyok! Titokzatos! Fölényes! Mit felelhet az a lány a buszban. Mit válaszolna a fiúnak?)

Kati elmosolyodik.

– Hogy mi érdekel? – ismétli meg a kérdést vontatottan. És mintha idegen erő lökné ki belőle a szavakat. – Te nem.

Csaba meghökkenve mered rá. Hátrál egy lépést. Nahát! Ez a Kati! Hogy belejött a szerepébe.

– Kopjak le?

– Látod, ez egy izmos ötlet.

Csaba kényszeredetten vigyorog.

– Tudod mit? Nem kopok le.

Kati végigcsúsztatja rajta azt az álmos tekintetét. Felé fordítja azt az unatkozó arcát.

– Hát. . . – Elakad a szava. Mert észreveszi. Észrevette, hogy a fiúnak mellette a buszban krumpliorra van. Csaba krumpliorrú.

A szájába harap. Hányszor láttam, és nem vettem észre. Beszélgettünk, csókolóztunk. Egymás mellett ültünk összebújva. Átölelt. Vállára hajtottam a fejem. Táncoltam vele a rendezvényen és Réka születésnapján. A kiránduláson Esztergomban. Hazajövet a hajón kihajoltunk a korláton. Csabán kék csikos trikó volt, karján keményen feszültek az izmok. A bőrének más szaga volt, mint a lányokénak. Fiúszaga. A karunk összeért, mintha áramütés szaladt volna végig bennem. Hogy lehet, hogy akkor nem láttam meg? Azt a tömpe krumpliorrát! Hogyan lehet, hogy csak most vettem észre? Itt. Vagy észrevettem, csak nem figyeltem fel rá? Nem értem.

– Nagyon jól benne vagytok a szerepben. – Réka jegyez a füzetébe. – Folytassátok!

Ők ketten egymásra néznek.

Csaba fölényesen mosolyog, de arcán megrökönnyödés tétovázik. Kati tekintete mintha azt kérdezné: Ki vagy? Mi történt? Mintha azt közölné a tekintete: Nem értem.

Hallgatnak.

– Hát – mondja Réka ujjjaival végiggereblyézve a hajában. – Ez volt az utolsó szavad, Kati. – És megismétli: – Hát. És előzetesen Csaba, vagyis a fiú azt mondta. . .

– Azért se kopok le. Tudod, mit? Azért se! – Csaba kihúzza magát és még dobbant is egyet.

– Hát. . . ahogy gondolod. Nekem mindegy. – Vállat von.

– Nem túlzol egy kicsit? – kérdi Csaba. – Úgy értem, hogy Kati nem túlozza-e a szerepét?

– Szerintem egész jól belehelyezkedett – közli Árpi. – Végre egy csaj, aki kéreti magát.

– Folytassátok! – Réka a mennyezet felé emeli a füzetet, mintha onnan várna segítséget.

– Na jó – Csaba homloka töprengő ráncba szalad. – Hol szállsz le? – kérdi némi tünődés után.

– Ahol kell. – Vállrándítás. Mosoly.

– Meddig gyözködjem még? – Csaba zsebre vágja a kezét. – Kezd unalmas lenni. Nem gondoljátok?

Csöngetnek.

– Ez Döme!

Réka nyargal ajtót nyitni.

Réka belelapoz a *Rendező* feliratú füzetbe.

– Most, hogy Döme végre itt van. . .

– Mért végre? Közöltem, hogy később érek rá.

– Csak annyit mondtam, hogy itt vagy.

– Végre. Azt is tedd hozzá, mert elhangzott. Pontosság a lelke mindennek.

– Na jó. Ez igazán nem sértés. Végre itt vagy, és próbálhatjuk a távoli naprendszer utasait. Felírtam, hogy mire ügyeljünk. Móni, Csaba, Andrea, Árpi, ti az asztal mellett ültök, mint felnőttek. Amikor te azt mondod, Árpi: Tudom én, hogy Tétényi mért kap olyan magas jutalmat, akkor robban be Orsi és Döme. Döme, te azt liheged. . .

– Űrutasok érkeztek!

– Te, Orsi!

– Az Andromeda-ködből. . .

Réka szemhéja megrebben.

– Abban maradtunk. . .

– Helyesbíték. Ezer fényév távolságból. Úrutasok ezer fényév távolságból! – visítja Orsi.

– Ez az! Jó a visításod. . . És veletek egyidejűleg Csaba: Nem a jó munkájáért kapja Tétényi azokat a kiadós jutalmakat. És Árpi: Hahaha! Még hogy a jó munkájáért. Hahaha! A hahahával egyidejűleg Döme meg Orsi. . .

– Az első hahahával vagy a másodikkal? – kérdi Döme.

– Majd kipróbáljuk, hogyan hatásosabb. Szóval a hahaházással egyidejűleg Döme és Orsi újra ellihegi, elkiabálja a hírt, de fordított sorrendben. Döme szövege: Ezer fényév távolságból! Orsié: Úrutasok érkeztek! Ketten együtt: Itt szálltak le. Nálunk! Magyarországon! És közben Andrea odafordul Mónihoz: Mit szölsz a Gyökeresné nerckucsujához? Móni a fejét rázza: Az nem nerc, hanem műszőrme.

– A kezemet lebegtetem. – Móni a levegőben forgatja a tenyerét. – Így. Az nem nerc, hanem műszőrme.

– És közben Orsi azt kiabálja: Ők napenergiával fűtenek, és a táplálékot. . . Nerc, mondja Andrea. Állítom, hogy nerc. És te, Móni: Leri róla, hogy műszőrme. Orsi meg Döme, ti lelkendezve soroljátok fel, mi mindent tudnak azok ott ezer fényév távolságban.

– Tetszés szerint utaznak a jövőben meg a múltban – mondja Döme.

– A levegőből vonják ki a táplálékukat – ajánlja Orsi.

– És közben Andrea: nerc. Móni: műszörme. Árpi meg Csaba: Tétényi jutalma... még hogy a jó munkájáért! Hahaha! A tenyeretekkel is csapkodhatjátok az asztalt, egyre hangosabbak vagytok. Orsi és Döme...

– Mi egyre elhalóbban ismételjük a hírt – mondja Orsi.

– Igen, igen. Egyre reménytelenebbül. Nagyon ügyeljétek, mindenki ügyeljen, hogy peregjen a jelenet. Mindenki fújja a magáét. Ezt csak úgy tudjuk jól megcsinálni, ha nagyon együtt vagyunk. A párhuzamosok csak így bontakoznak ki.

– Különös – mondja Kati.

– Mi különös? – kérdi Csaba.

Nekünk nagyon együtt kell lennünk, hogy érzékeltezzük: a fontos mondanivalónk a semmibe fut. Azt, hogy mindenki fújja a magáét. Ez különös.

– Kezdjük – jelenti ki Réka.

12.

– Lindácska, mondja már el!

Erzsi néni, a Szép Hazánk liftkezelője abbahagyja a kötést.

Linda behúzza maga mögött a fülke üveges ajtaját.

– Ekkora nagy balhé! Ki gondolta volna?

– Üljön már le és mesélje él töviről hegyire!

Linda lezökken egy székre.

– Ilyet kieszelni! És tulajdonképpen pofonegyszerű.

– Mondja már, Lindácska, mondja! Maga ott a titkárságon. . . Ott tudják csak igazán.

– Összejátszott a sofőrrel meg a kísérelővel. Ő eszelte ki az egészet.

– Láttam elmenni. Most nem feszített. Igencsak behúzta a nyakát.

– Azt meghiszem. Tudja, Erzsi néni, az anyagot mindig két haverja szállította. Az egyik állítólag a rokona. Nem hallotta?

– Én itt lent csak annyit hallottam, hogy hézag volt a szállításoknál.

– A mázsálásnál. Képzelve, Erzsi néni, a teherkocsin az egyik ember apró, sovány, a másik nagydarab kövér. A szállítókocsit kétszer is lemérik. Egyszer bemenet, másodsor kimenet. Hát ő kieszelte, hogy bemenet a nagydarab, kövér, kimenet az apró, sovány ült a kocsiban a volánnál.

– Bemenet a nagydarab, kövér, kimenet az apró, sovány – ismétli Erzsi néni.

– Pontosan. A kettő közt a súlykülönbség harmincöt kiló. A harmincöt kiló árun minden szállítás után megosztottak.

– Nem értem, Lindácska. Mondja el még egyszer. Az apró, sovány bemenet. . .

– Nem, Erzsi néni. Bemenet a nagydarab, kövér. Figyeljen csak! Tegyük fel, a teherkocsi nyom öt mázsát. A méréskor rajta ül a kilencvenkilós kövér. Mennyit nyom a kocsi?

– Öt mázsa kilencven kilót. Nem vagyok én *analfabéta*, Lindácska.

– Ki mondta, hogy Erzsi néni *analfabéta*? Tessék

figyelni! Ráragynak annyi árut, hogy hat mázsa kilencven kiló legyen. Persze, ez csak példa.

– Értem – bólogat Erzsi néni.

– De rakodás közben az ötvenöt kilós, apró termető, sovány ül a kocsin. Harmincöt kilóval több árut kell a kocsira rakni, hogy a hat mázsa kilencven kiteljen.

– Hát ilyet!

– Pihent agya van, az egyszer biztos, de most ráfázott. Alaposan – teszi hozzá, és rágyújt.

Erzsi néni rosszalló pillantást vet a cigarettára. Öt percet se lehet kibírni bagózás nélkül?! De nem szól, csak kinyitja az üveges ajtót.

– Hetenként harmincöt kiló áru. – Linda füstkarikákat ereget. – Hova hamuzzak?

– Adok egy üres zacskót.

– És senkinek nem szűrt szemet, hogy a kövér meg a sovány váltogatja egymást?

Erzsi néni sötét pillantást vet a rosszul elnyomott csikkre.

– Maga gyanakodott volna? Én ugyan nem. Ha a soványnak el nem jár a szája... Ki tudja, meddig folytatják! A Gereblyés összegereblyéz még egy nyaralót.

Linda vihog.

– A soványnak eljárat a szája – ismétli Erzsi néni.
– Mondja, Lindácska, mondja!

– A sovány magára szedett egy-két kilót. A kövér meg Gereblyés nyaggatta, hogy fogyjon. A balhé a vendéglőben tört ki. A sovány azt rendelt, amit a kövér, kacsasültet meg túrós gombócot, és amikor a kövér odaszólt a pincérnek, hogy ez tréfa, a have-

rom gyöngye gyomrú, parajfőzeléket hozzon neki főtt hússal, a sovány kitört, hogy neki ebből elege van.

Linda megint kivesz egy cigarettát, Erzsi néni rosszallóan sandít a kattánzó öngyújtóra.

– Nem árt meg a sok dohányzás?

Linda ránt egyet a vállán.

– Eddig nem vettem észre.

– Mondja, Lindácska, mondja!

– A soványban volt egy-két atmoszféra, kiabált, hogy őt ne koplaltassák azért a harminc-egynéhány kiló áruért, amiből rá csak nyolc esik, mert az egész fele részét a Gereblyés viszi el, a kövér hiába csitította, a sovány ordított, hogy fogd be a pofád, te dagadt, neked könnyű, én szenvedem meg a bulit. Pechük volt, mert a közelükben ott ült Széher bácsi a könyvelésből, de azt mondja, ha a legtávolabbi sarokban ül, akkor is meghallja, a sovány úgy arénázott. Na és Széher bácsinak se kellett több. A legközelebbi szállításnál, ma reggel elkapták őket. Ők meg egyből beköpték Gereblyést.

– Ma reggel? Azt mondja, Lindácska, ma reggel?

– Ühüm. Széher bácsi szerint félmillió forintot is kitehet, amit elemeltek.

– Félmillió forint!

– És ki tudja, mi van még a füle mögött.

– Félmillió – ismétli Erzsi néni sóhajtván. – Hadd kínálom meg egy kis almás lepénnyel, Lindácska, ha nem veti meg.

– Jaj, dehogyis. Erzsi néni olyan finomakat süt.

A *Szép Hazánk* feliratú szatyorból Erzsi néni ki-

veszi a zsírpapírba csomagolt három darab almás lepényt.

– Félmillió! Hogy is tudta kitervezni – puzmogja.

– Azt majd a rendőrségen mondja el.

Erzsi néni kibontja a zsírpapírt, a tésztát odatolja Linda elé.

– Tessék falatozni.

– Meg a törvényszéki tárgyaláson. Finom ez az almás. Hogy csinálja, Erzsi néni?

Kilépnek a metróból, a mozgólépcső felé igyekeznek.

– És ha megkérdi, milyen műsort viszünk az óvodásoknak, azt mondd neki. . .

– Réka, ha nem vetted volna észre, *én* nem vagyok óvodás – vágja oda Csaba.

– Képzeld, észrevettem. Nem tudom, mért kötekedsz?

– Óriási tévedés. Én nem kötekedek. Csak azt nem bírom, hogy te mindent előírsz. Ha megkérdi, hogy milyen műsort viszünk. . . Megkérdi. Na és! Azt hiszed, nem tudok felelni rá magamtól? Szokj már le az örökös. . .

– Nézd, Csaba, azért, mert a mamád helyet szerzett nekünk a Szép Hazánkban. . .

– Légy szíves, szállj le a mamámról! Mi köze Rózsaszálnak ahhoz, hogy te megszabnád nekem, mit szóljak, mit ne szóljak.

– Én nem szabtam meg, én csak. . .

– Dehogynem!

– Hagyjátok már abba! – Orsi rácsusszan a moz-

gólépcsőre. A vállán át szól hátra. – Otthon érzem magam.

– Tényleg. – Andrea rányomul a lépcsőre Csaba mögött. – Mit adunk elő az óvodásoknak?

– Mehet nekik báb, ének. – Csaba legyint. – Ez most mellékes.

– Csupa olyan szám, ami róluk szól – veti oda Árpi.

– Hagyd már abba! – Réka ingerült.

– Mit? Miért?

Nagydarab férfi tör utat köztük. Dohog.

– Mit hagyjak abba? – ismétli meg a kérdést Árpi.

– Te is tudod. Azt, hogy mindent kiforgatsz és lefitymálsz. Ez olyan, mint a körhintán egy félfülű, félszemű zsiráf. Zavaró.

Árpi rábámul. Vigyorog, de megütődött. Feljebb lép a mozgólépcsőn, úgy szól hátra.

– Félfülű, félszemű zsiráf vagyok. Kedves tőled!

– Nem te. Amit mondasz. Beszélünk, vitázunk, és te... Már előre tudni, hogy jönni fog...

– A zsiráf. Hülyeség!

Árpi ránt egyet a vállán. Előrevágtat a mozgólépcsőn.

– Mi a túró! akarsz te azzal a félfülű zsiráffal?!

– Csaba a fejét csóválja.

Réka hallgat. Összeszorítja a száját.

Kati a másik oldalon lesiklókat nézi. Megdőlt testtel, lassan ereszkednek alá. Mindegyik más kívül is, belül is. Valamennyi egy-egy külön világ... Az a lány nézi őket a buszból. A fölényes, a titokzatos lány, aki után bomlanak a fiúk, aki elég önmagának,

nem ismer kétséget, bizonytalanságot, csak mosolyog és lebeg a dolgok felett. Nem ér fel hozzá a fájdalom és a kételkedés. Nem töpreng, csak azt mondja magában: Ezt akarom, ezt nem akarom. Vagy nem is mondja. Kinyújtja a kezét, és elveszi magának, ami kell neki. Elhárítja magától, ami nem kell.

Kati végighúzza kezét a haján. Kis csiklandást érez a tenyerén, jóleső bizsergést.

...Csaba nem értette meg a félfülű, félszemű zsi-
ráfot. Árpi, ő igen. Elevenébe talált. Rékának tulaj-
donképpen igaza volt, hogy odavágta, de azért...
Réka kemény. Én talányos vagyok és lebegő és kö-
zönyös, mondja magában a lány a buszban. Kinézek
az ablakon, egy srác bámul, közeledik hozzám. Nem
fontos! Én vagyok fontos. Én! Magamnak!

Kati hátraveti a fejét. . . Látom lesuhanni az em-
bereket a metró mozgólépcsőjén, elfogadom a vá-
gyat, mint az a lány a buszban. Tudomásul veszem.
Lebegek. Nem lehet hozzám férközni. Kemény va-
gyok és könnyű. Hozzáférhetetlen. Anya hiába
mondja: „Mit akarsz? Fenekeden még a tojáshéj!”
Hiába mondja! Nem vagyok dühös, elkeseredett.
Mosolygok magamban, és lebegek. És apa hiába
virrasztott a biosz miatt, mellesleg horkolt, amikor
reggel belopózkodtam hozzá. Horkolt – és anya azt
mondta: „Apád átvirrasztotta miattad az egész éj-
szakát.” Az a lány a buszban csak mosolyog magá-
ban. Belülről mosolyog. Mindenkin és mindenén.
Kinyújtja a kezét, és úgy történik minden, ahogy ő
akarja. De ha másként történik, az se baj, mert leg-
belül mindenén csak mosolyog. . .

- Füttyül mindenre – puzmogja.
- Mit mondtál? – Csaba odahajol hozzá.
- Én? – Kati elvörösödik.
- Ki füttyül mindenre?

Kati még jobban elvörösödik. A fiú a homlokára koppint, és kedveskedő mozdulattal Kati vállára csap.

- NB I! – Andrea a ház falán ferdén lefutó piros-kék betűkre mutat. – Szép Hazánk! Éljen!

- Éljen! – visszhangozzák.

- Hányadik emeleten leszünk? – kérdi Orsi.

- A Gereblyés majd megmondja. Ő a másodikon ücsörög. Második emelet, hetes ajtó. Termelési osztály.

- A hetes szerencsés szám – jegyzi meg Orsi.

- Csak nem vagy babonás? – kérdi Andrea.

- Egy kicsit. Néha. Egyszer hetest írtam a lottóra. És beütött.

- Mennyit nyertél?

- Semmit. Csak a hetest találtam el. Egyetlen számra nem fizetnek.

- Hát akkor... – Andrea nem folytatja.

A ház elé értek. Betódulnak. Csaba lépked legelől. Egyenest a lépcső felé tart.

- Hova? Hova?! – szól ki Erzsi néni a portásfülkéből.

- Gereblyés elvtárshoz. Második emelet hét – vágja ki Csaba.

- Nincs bent.

- Nincs?

– Nincs.

Csaba nyel egyet.

– Házon kívül van? – kérdi szakszerűen.

– Nincs bent – ismétli Erzsi néni.

Furcsa a két felnőtt az üveges fülkében. A kövér néni meg a piros pulóveres lány. Ahogy méregetik őket. Az arcuk. A tekintetük. A piros pulcsis kezében egy harapásnyi almás pite. Nem kapja be. A legőbön tartja a darabka almás lepényt, és néz.

– Mikor jön vissza? – kérdi Csaba. És hozzáteszi:
– Gereblyés elvtárs.

Várja a választ. Azok odabent hallgatnak. A lepényből leválik egy parányi, le hull az asztalra. A piros pulcsis lány szeme világosszürke és düledt, mint a halé. A kövér néni pislog.

– Nem tudom – mondja. – Elment.

– A mamám, Vargáné itt dolgozik a *Szép Hazánknál*, ő beszélt a Gereblyés elvtárssal, a mamám most kiszálláson van, de tegnap azt mondta, hogy a Gereblyés elvtárs ma három órakor vár bennünket.

– Az tegnap volt. Azóta sok víz lefolyt a Dunán.

A piros pulcsis lány vigyorog, és bekapja a falatka pitét.

„Nem értem... Rózsaszál megbeszélte vele. A Rózsaszál azt mondta... Mi ez? Mi történt? Hogy a Dunán sok víz lefolyt azóta?”

– A mamám megbeszélte, hogy mi megkapjuk a termet. – Csabából rekedten tör elő a hang.

– Megkapjátok? A termet?! Miféle termet?

– A termet itt. A Szép Hazánk termét. Előadásra.

– A színjátszó csoportunknak – magyarázza Andrea.

- Odaígérte a termet! Én meg takarítsam utánuk a szemetet! Ehhez mit szól, Lindácska?!
- Jellemző!
- Menjetek haza! – mondja Erzsi néni.
- De a mamám...
- A mamád kiszálláson van. Holnap meghallja. Menjetek haza!
- Gyerünk innen! – Kati ránt egyet a fiú karján. Tétován baktatnak kifelé. Menet közben megüti őket a Linda éles hangja.
- Nagyon bírnám, ha a Gereblyést viszontlátnám a Kék Fényben.
- A gyerekeit, azokat sajnálom. Képzeld el, Lindácska, ezt a szégyent egy gyereknek...
- Ennek is éppen most kellett lebukni! – Csaba belerúg a ház falába.
- Komoran hallgatnak.
- Aztán Andrea felsóhajt:
- Úgy látszik, nem megy.
- Réka lehorgasztja a fejét. Két kezét farmerje zsebébe süllyeszti.
- Ma törhetett ki a balhé. A Rózsaszál még tegnap... Megmondta, hová menjünk. A második emelet hétbe. De hogy... mi történt... Csaba zavartan hebeg.
- Kirúgták. A Gereblyésedet kirúgták. Világos. Nem? – veti oda Orsi.
- Nem az én Gereblyésem. – Sértődött hang.
- Na jó. A Gereblyésünk. Mindnyájunk Gereblyése. Akit talán bemutat a Kék Fény.
- Nézd, Orsi, én jót akartam. A mamám is.
- Ki mondja, hogy nem akartál jót? De hát...

Úgy látszik, nem megy. – Andrea megint sóhajt egyet.

– A házukban van egy mosókonyha – buggyan ki Katiból.

...Csabát sajnálom? Vagy azért, hogy együtt játszunk? Hogy együtt legyek vele? Vagy az a lány a buszban, az a titokzatos, hozzáférhetetlen lány, ő akarja kipróbálni fölényét? Én csupa sérülés vagyok, merő habozás. Ő sérthetetlen. És mégis... Ő és én egyek vagyunk.

– Mit akarsz azzal a mosókonyhával? – Réka felkapja a fejét.

– Ott lehetne... Talán...

– A mosókonyhában? – Andrea eltátja a száját.

– Az ötödiken van, és nagy – mondja Kati.

– Hátral a csigalépcsőnél? – kérdi Andrea.

– Igen. Szerintem egész sok néző elfér benne.

– Mosókonyha... – Csaba elpittyeszti a száját.

„Na és? – kacag a lány a buszban. – Te még mosókonyhát se tudtál szerezni!” És különben is mindegy, hol játszunk. A fontos, hogy én... Én vagyok a fontos. A mosolyom, a közönyöm, a lebegésem, az akaratom. Az a fontos, hogy eljátsszam ezt a szerepet. A lányt, aki olyan más, mint én, és aki mégis én vagyok.

– Senki nem használja – mondja Kati. – Mindenki géppel mos, a mosókonyha üresen áll, tágas és világos, apa mondta, hogy réges-rég át kellett volna alakítani lakásnak. Azt gondolom, el kéne kérni a tömbmegbízottól.

– Hát... tulajdonképpen... – Andrea nem fejezi be.

– Megpróbálhatjuk – véli Orsi.
– Mégis, hányan férhetnek be? – kérdi Andrea.
– Hát úgy negyvenen, ha szorosan ülnek.
– A székeket összedobjuk. Esetleg szerzünk padokat ülőhelynek. – Réka már a részleteken töpreng. – A függöny nem fontos. Még jobb is függöny nélkül. Avantgarde-abb.

Árpi a zsebébe nyúl. Rágót kotor elő.

– Ajánlom, hogy műsorunkba iktassunk be egy új számot. Címe: *Az igazi színpadtól a mosókonyháig.*

– Tudsz jobbat?! – csattan fel Réka.

– Nem tudok.

– Hát akkor...

– Pofa be! Ezt akartad közölni?

– Pontosan.

– Máris. Csak még egy számot ajánlok. Félfülű, félszemű zsiráf a körhintán.

– Te lépsz fel benne? – kérdi Andrea.

– Ki más?

– Tudod mit, Árpi? A sziporkáidat tartogasd a műsorunknak!

– Hiszen azt teszem.

– Ide hallgass, Árpi! – Réka szeme most elkeskenyedő, villogó rés. – Ha azt képzeled, hogy az a zsiráf szórakoztat valakit, tévedsz. Senkit nem érdekel. Érted?! Senkit.

13.

A telefon! Réka kivágtat a hallba, felveszi a kagylót.

– Szia! Megvan a kulcs – közli Csaba. – A tömb ideadta.

– Akkor szemlét tartunk sürgősen. Legjobb lenne most nyomban.

– Meg kell várni Katit. Nála a kulcs. Ő kérte el a tömbtől.

– Megvárni?! A mosókonyháig elmozdulhat a tankönyvek mellől. Nem szöknek el.

– Nincs otthon – mondja Csaba. – Vásárolni ment.

A Közért se lóg meg. De lenyeli a megjegyzést.

– Felhív, ha megjött.

– Na jó. Csá, Csaba.

– Háj!

Réka beslattyog a szobába, levágódik a dolgozóasztal mellé. Rákönyököl.

Megvan a kulcs! Megkaptuk. Az igazi színpadtól a mosókonyháig, mondta Árpi. Mosókonyhában is lehet színházat csinálni! Ha pinceszínház van, mért ne lehetne mosókonyha-színház? Mi bebizonyítjuk, hogy lehet. Az együttes a fontos. Érted, Árpi? Az együttesünk! – kiáltja oda gondolatban a fiúnak.

Réka most élesen látja. Ott ül a heverőn, hosszú lábát előrenyújtva, látja a kinőtt farmert, a trikóingét, a forgókat a szőke hajában, az apró szeplőket a homlokán meg az orra nyergén, s a szemüveg mögött a tekintetét.

Igazán nincs semmi mondanivalód Na-Conxy-pánról? Mindenki elképzei magának, csak te nem? Megjátszod magad? Vagy csakugyan. . .

Réka összeszűkült szemmel bámul a levegőbe.

Egyszer azt mondtad magadról: nem vagyok valódi. Komolyan gondoltad? De a félfülű, félszemű zsiráftól mégis megsértődtél. Vigyorogtál, de

azért. . . Észrevettem a hangodon. És bele is pirultál. Elevenbe talált. Aztán odacsapódtál Orsihoz. Nekem igazam volt. Ha zokon vetted is, igazam volt.

. . . Ápri most zsebre vágott kézzel bandukol Orsi mellett, rágót majszol, rágyújt, hátát nekidüti az iskolafolyosó falának, burkol. . .

Egy kicsit meredek volt azzal a zsiráffal, motyogja Réka. Anyu azt szokta mondani a lányainak: azt dorgáljuk, akit szeretünk. Nem, valahogy másként hangzik. . . Ahá! Megvan. Aki szeret, az dorgál. Latinul is mondta.

De miért jár Ápri annyit az eszembe? Miért? Nem vagyok szerelmes belé. Holtbiztos, hogy nem. Ha beleestem volna, smárolnék vele. Vagy akarnék. De nem. Erről szó sincs. Eszem ágában sincs. Egyáltalán. Kati azt mondta, hogy borzasztó jó Csabával. Hát én semmi ilyesmit nem éreztem, amikor Szabó Gergő. . . Azt éreztem, hogy szuszog, és izad a tenyere. Nekem nem kéne, hogy én Ápival. . . De mért gondolok rá annyit? . . .

Azt szeretném, ha itt ülne velem, mint akkor este, amikor bezörgetett és elmondta, hogy be akar lépni az együttesbe, mert muszáj csinálni valamit, hogy ne legyen egyedül önmagával, és én ne kérdezzem. Én nem kérdeztem, akkor se szóltam, amikor már tudtam, hogy az apja dobbantott. Különben is nem csak ez az oka, hogy Ápri. . . Azt hiszem, majdnem mindennek sok oka van. Én azt szeretném, ha Ápri megértené, hogy mi vitázunk és néha veszekszünk. Móni kiállhatatlan, Andrea könnyen felhúzza az orrát, de azért ez együttes. Mert az egyik csak úgy csi-

nálhatja jól, ha figyel a másokra, a többiekre, a szereplőtársaira, és a rendező mindenkire és mindenre figyel. Ha valaki elszúr valamit, mint Döme múltkor a végszót kétszer is, a közöset szúrja el. A próbákon milyen szépen kikerekednek a jelenetek. Nem! Létrejönnek. Mi hoztuk létre. És mindennek a helyén kell lenni benne, minden mondatnak, minden tárgynak, minden hangsúlynak, mozdulatnak.

Én azt akarom, hogy Árpi... ne csak amiatt... ne csupán időtöltésből. Á, nem időtöltés ez nála. Menekülés. De nem lehet folyton menekülni. Aki egyre menekül, a semmibe jut. Nem lesz valódi – suttogja Réka. Itt van és még sincs itt...

Árpi tegnap, próba után azt mondta nekem: „Te olyan vagy, mint az anyád. – És hozzátette: – Csapatban gondolkozol...” Hülyeség. Senki nem olyan, mint a másik. Persze hogy csapatban gondolkozom. A színjátszóban. Én vagyok a rendező. Ha színjátszó csoportot akarunk... A többiek is akarják. Andrea egy valóságos Schütz Ila. És Kati, akiről sose gondoltam volna, hogy ilyen jól veszi a fölényes csajt. Mindenki igazán akarja, Orsi is. Árpit kivéve. Ő bohóckodik és menekül.

...Azt nem bánám, ha Árpi átfogná a vállam. Jólesne. Egymás mellett ülnénk, átfogná a vállam és elmondaná... De nem is kell elmondani. Úgyis tudom, mért ilyen ő. Féltem a semmitől.

...Azt nem szeretném, ha csókolóznánk. Talán az is éppen olyan vacak lenne, mint Szabó Gergővel. Hallanám a szuszogását. Talán neki is izzadna a tenyere... Tavaly, amikor elkezdődött Gergővel, nagy észrevett valamit, mert előhozakodott a virág-

gal... A virág túl hamar nyílt ki, és éppen ezért megfagyott. Nem várta meg az igazi tavaszt, mondta nagy, és én vigyorogtam magamban a szövegen, de végül is... Én is csalódtam, amikor smároltam Gergővel, nem volt jó, semmilyen volt, kicsit gusztustalan is, és ő se azért akarta, mert belém volt esve, azért akarta, hogy elhencegjen, hogy velem is... Hát elhencegett, hogy ő már egy tucat lánnyal, a nevüket is felsorolta, Stabarecz Attila elmondta nekem, és én odavágtam Gergőnek, odamentem hozzá és odavágtam neki: Nekem lesülne a képemről a bőr, ha ilyesmivel dicsekednék. De te, seggfej, semmi mással nem büszkélkedhetsz!

...Én azt szeretném, ha Áрпи megértené, ne azért jöjjön közénk, hogy történjék valami, ne menekülve, hanem... A feladatért. Nem azért, mert semmi sem fontos. Azért jöjjön, mert fontos. Muszáj, hogy az életben fontos legyen valami. De nem akármilyen. Nem piti ügyek.

...A mosókonyhában? Ott is lehet! Mosókonyha-színház. Eddig nem volt. Most lesz, és mi csináljuk meg. Áрпи! Te tévedsz. Én nem vagyok olyan, mint anya... Én... Engem nem egyedül a teljesítmény... Én figyelek az emberekre. Lehet, hogy hasonlítok rá egy kicsit, de én figyelek az emberekre.

A telefon!

– Megjöttem – közli Kati. – Szemlét tarthatunk fent.

– Indulok máris. – Már rakná le a kagylót, de észbe kap. – A többiek?

– Mi van a többiekkel?

– Tudják? Jönnek?

– Csak neked szoltam. Na persze és Csaba. Ő idejön.

– Na jó. Én benézek Orsiékhoz meg Árpához, te pedig fónozz Andreának. És okvetlenül hívd tel Dömét vagy Mónit! Ha egyik sincs otthon, hagyj üzenetet! Tudod, milyen érzékeny Döme.

– Érzékeny? – ismétli a szót furcsa, kérdő hangsúllyal Kati.

– Érzékeny. Igen. Miért? Te talán nem vagy az?

– Nem tudom. – Kis szünet. – Nem tudom, milyen vagyok.

Réka megrázza a fejét.

...Különös. Kati újabban olyan különös.

Az Orsiék háza előtt egy pillanatig tétovázik. Nem! Majd később szól be. Együtt szólunk be Orsihoz.

Réka továbbmegy sebes, hosszú lépésekkel, aztán befordul a kapun. Egyszer járt itt, tavaly. Beteglátogatóban Andreával.

Mért nem zöldeskék a szemem? Vagy legalább szürkészöld. Semmiképpen nem barna. Ez a kerek, barna szem nem illik hozzám. Ferde vágású zöldeset szeretnék, lélekbe hatoló tekintettel.

Árpiék konyhaajtaja előtt tavaly óta még mindig ott az ócska cső és az üres cserép. Bent harsog a zene. Réka megnyomja a csengőt.

– Nocsak – mondja Árpi. – Ez Réka, ha nem csalódom.

Megáll az ajtóban.

– Nem csalódtál – és képzeld, megkaptuk a kulcsot.

– Bújj be! – A fiú beletúr a hajába. – A mennyország kulcsát?

– A mosókonyháét. Katinál van. Megyünk megsejmelni.

– Ahá.

Árpi lábán gumipapucs. Nem néz a lányra. A papucsra mered.

– Hát érted jöttem.

A fiú hallgat.

– Húzd fel a csukádat! Aztán beszélünk Orsihoz.

– Ezt szeretem benned, Réka. Ezt a határozottságot. Húzd fel a csukádat! Beszélünk Orsihoz!

– Mért mondod, hogy szereted? Nem szereted.

– Na látod, ezt is eldöntötted.

Az előszobában ácsorognak, a fiú papucsával a követ sikálja.

A barnára mázolt ajtóról sűrű foltokban pattogzott le a festék. A kilincs alatt széles csikban bukkan elő a nyers fa, a fal mentén degeszre tömött, nyitott táská. Legfelül ballonkabát van begyűrve. A fogason Árpi dzsekije mellett hosszú, virágos pongyola, nagy halom újságpapíron cipőkefe.

Réka tekintete a virágos pongyoláról a cipőkefére siklik. Ajkába harap.

– Én sajnálom, hogy azt a félfülű, félszemű zsiráfot. . .

– Mi van vele?

– Dühös voltam. Azért. . .

– Értem. Dühös voltál, mert zavaró vagyok.

– De hiszen mondtam, hogy nem te. Már akkor mondtam. Az zavaró, ahogyan beszélsz.

– Az is én vagyok, ahogy beszélek.

– Nem. Vagyis nem egészen. Mindenki-ben sok valaki van.

... Igaz, ezt egy író mondta saját magáról. Azt, hogy száz arca is van egyetlen nap. A százarcú ember. Vagy csak így röviden: A százarcú. Egy jelenet címe lehetne. Na persze, sztori kéne hozzá...

Árpi két kezét farmerje zsebébe süllyesztette. Nyakát előrenyújtja, mintha egy láthatatlan, magas kerítésen át fürkészne a távolba. Átnéz Réka feje búbja felett.

– Múltkor azt mondtad: nem vagyok valódi.
– Réka szinte suttog.

A fiú leveszi tekintetét a láthatatlan kerítésen túl-ról. Réka arcát nézi.

... Azt szeretném, ha zöldes volna a szemem, zöldes és ferde vágású.

Réka szólni akar, de csak a szája nyílik ki egy kissé hangtalanul.

Most kérdezni kéne. Beszélni. Valami fontosat mondani, talán csak egyetlen szót, amitől minden megváltozik. Minden.

A fiú szeme elkeskenyedik, aztán kitágul, jobb kezét kihúzza a farmerje zsebéből, átfogja Réka vállát. Tenyere szorosan fogja. Réka a blézeren át érzi a tenyér melegét. Az egész teste érzi. Belül is. Legbelül.

Nem, ez nem borzasztó jó. Ez... olyan, mintha nekik kettőjüknek már semmit nem kéne szavakkal elmondani egymásnak. Mintha az a tenyér a vállán, az a kapaszkodó tenyér, az a melegség mindent elmondana.

És én is... Lehunyja a szemét. Elmondani mindent. Nagyit... A párhuzamosokat. Azt, hogy le-

gyen valami, amit igazán akar az ember. Ami igazán fontos. És tartozni valakihez. Egészen. Most... Semmi sincs, csak ez a most.

A fiú lassan közelebb húzza magához. Aztán hirtelen elengedi. Mélyet lélegzik, vagy talán sóhajt. Kezét újra zsebre vágja.

A folyosón lépések közelednek. Kulcs zörren a zárban. Sárga bőrkabátos asszony nyit be, a színes selyemkendő alól apró, sűrű csigákban kunkorodó haj bukkan elő.

– Szia, mámi – veti oda a fiú.

Réka zavartan köszön.

– Az Áрпи anyukája vagyok – közli az asszony feleslegesen, hiszen nyilvánvalóan kiderült. – Áрпи, miért nem mentek be a szobába?

A fiú nem mozdul.

Az asszony kigombolja a sárga bőrkabátját, leveti, a fogásra akasztja. Réka a szeme sarkából figyeli. Kati azt mondta, Csabától tudja, aki Rózsaszáltól hallotta, hogy az Áрпи mamája egy léha nő. Hát nem látszik rajta. Egyáltalán nem látszik. Elöl hiányzik két foga, és a kockás szoknya alatt feszül a hasa. Pocakos. Nem kövér, csak pocakos. Alacsony. Áрпи biztosan az apjára ütött, aki dobbantott.

– Áрпи, nem vitted el a ruhákat a tisztítóba. – Szemrehányó hang.

– Nyilván, mert itt vannak.

– Ugye, te nem így beszélsz az anyukáddal? – fordul az asszony Réka felé.

Réka zavartan vigyorog.

– Gyerekek, mért álldogáltok az előszobában?

– Már itt se vagyunk – dűnnyögi a fiú. – Felhú-

zom a csukám, és már itt se vagyunk. – Bemegy a konyhába.

Réka a falnak dől.

...Mért fogta át a vállam? Mért húzta vissza a kezét? Hallotta, hogy jön a mamája? Vagy csak véletlenül... Véletlenül fogta át a vállam és húzta vissza a kezét? Lehet, hogy semmit sem érzett. Nem érezte, hogy szavak se kellenek. És akkor csak én... Egyáltalán... Mi ez? Nem vagyok szerelmes belé. Nem akarom, hogy megcsókoljon. Nem akarok csókolózni veled, Áрпи. Mi történt? Áрпи, én azt akarom, hogy valódi légy!

A sebhelyes ajtót nézi. Szemben, a villanyóra mellett hatalmas folt. Beázás? Kopás?

Áрпи előjön, a dzsekijéért nyúl.

A keskeny csigalépcsőn kaptatnak fölfelé. Kati nyakában, fél oldalra vetve, pliszírozott sál.

– Még nem láttam rajtad – jegyzi meg Orsi. – Új?

– Félórája vettem.

Félórája... Réka morcosan méregeti a sálat. Hát ezért kellett várni Katira. Megkapja a kulcsot, és el-sétál sálat venni. A sál fontosabb neki, mint a közös ügy! Még szép, hogy telefonált Dömének, igaz, hogy hiába. Döme viv. Móni nem hajlandó Döme nélkül...

– Menő – állapítja meg Orsi, és a sálra bök. – Oport mintás pliszé. Nagyon menő. Mennyi volt?

– Száznyolcvan.

Orsi füttyent.

– Benne van a zsebpénzem. Az egész havi. – Arcára árnyék suhan.

Mit törödsz vele?! Az a lány mondja a buszban, és ránt egyet a vállán. Ráment és kész! Majd lesz valahogy. Valahogy mindig van. Lebegj! Mosolyogj magadban és lebegj!

Felérték. A rövid folyosót tűzfal zárja le. Kati kivieszi nadrágzsebéből a kulcsot.

– Itt laknak is. – Andrea a lefüggönyözött ablakra mutat.

– Varga bácsiék. Régebben ők voltak a házfelügyelők.

– Mekkora? – kérdi Orsi.

– Mi?

– A lakásuk.

– Nem tudom. – Kati benyomja a kulcsot a zárba. Kétszer is nekiveselkedik.

– És a tűzfalon túl? Ott talán a padlás – méregeti Csaba a terepet. – Hagyd csak, majd én – szól rá Katira, és félretolja. Fordít egyet a kulcson, az ajtó enged.

Betódnak.

– Csakugyan, egész tágas – állapítja meg Réka.

– Hát nem csúcsszuper, de megteszi – veti oda Andrea.

– Az előadás lesz csúcsszuper. – Orsi vihog egyet.

– Igenis, az lesz! – kapja fel a fejét Andrea.

– Én is azt mondtam.

– Gyerekek, ott a karosszékünk! – Réka a foszlott huzatú fotelra mutat.

– Elég rozoga – Csaba rápaskol a támlájára.

– Mosókonyhában áll, nem a Hiltonban – Orsi megtapogatja az ülést.

– Helyesbíték. Jövő diadalaink színhelyén áll.

Árpi rágyújt, cigarettával a szájában belehuppan a karosszékre.

Réka a helyiséget mustrálja. A vízcsap mellett horpadt, foltos bádögüst. Sürgősen kikerül innen. Le vele a pincébe! Akárhová! A karosszék, Árpi. . . Nem akarok rá gondolni. Most nem. Lehet, hogy csak véletlen volt. Nem vagyok szerelmes bele. A karosszéket majd letakarjuk. Esetleg a kockás plédünkkel. Öreg fotel! Kilöktek a lakásból, ide a horpadt üst mellé, de most felvirrad neked. Kellék lesz. Fontos kellék. Veled kezdődik a műsor.

– Egész jól megleszünk itt – mondja. – Vagy ötvenen is elférnek. Mármint nézők.

– Kétlem – Andrea a fejét rázza.

– De igen. Ha a színpad kétoldalán is ülnek.

Orsi olyan képet vág, mintha azt kérdezné: Hol az a színpad?

– Oldalt? – ismétli Csaba.

– Igen, oldalt.

– És oldalról néznek minket?

– Meg előlről. Mért ne nézhetnének oldalról is? Shakespeare idejében is így volt.

– Láttad, ugye? – kérdi fullánkosan Csaba.

– Igenis, láttam. Tódor bácsi, akihez angolórára járok, ő mutatta egy könyvben.

– Ötven szék nem fér ide be – aggodalmaskodik Andrea.

– Nem is kell ötvennek beférni. A gyerekek a földön ülnek. Párnán.

– Na jó. De a székeket honnan szerezzük? – kérdi Orsi.

– Összedobjuk. Mondom, hogy csak a felnőtteknek kell.

– A padlóra ráfér egy felmosás. Alapos – Csaba komoran méregeti a porlepte kövezetet.

– A következő próbát tartjuk itt! – indítványozza Réka. – Jobb, ha megszokjuk a terepet.

– Igen, de előbb elintézzük a tömbbel. – Kati ránt egyet a fején, a haja harangoz. – A tömbházfelügyelővel – egészíti ki a szót Kati.

– A tömbbel? – Réka rámered. – Hát te nem intézted el? Csaba azt mondta nekem...

– Azt mondtam neked, hogy megvan a kulcs.

– És megvan – szögezi le Orsi. – Vagy nincs meg?

– Nem értem... – Réka hangja ingerült. – A tömbházfelügyelő ideadta a kulcsot.

– Nem ő. A felesége. A tömb nincs otthon.

– Megvárhattad volna!

– Vidéken van.

– Szóval a tömbházfelügyelő nem tud róla, hogy mi...

– Egyelőre nem. Mondtam, hogy vidéken van – Kati hátracsapja a haját. – Holnap este jön haza.

– Én azt hittem... – Rékában megreked a szó. Nyel egyet. – Te azt mondtad, tartsunk szemlét itt fent.

Kati most aprókat rugdos az üstbe. Szemöldökét felhúzza, mintha azt közölné: Nem értem.

– Mondtad, vagy nem?! – Réka ingerülten a levegőbe csap.

– Mondtam. Persze hogy mondtam. Mért kiabálsz?

Csaba úgy érzi, Kati segítségére kell sietnie.

– Mit kell ezen hóbörögni? Megtartottuk a szemlét és kész.

– Nem kész. Sajnos. A mosókonyhát még nem kaptuk meg igazán.

– A kulcsát megkaptuk – erősködik Csaba. – És a tömbnének megmondtuk, hogy előadás...

Kati, mintha rá nem tartozna a vita, csak rugdosza az üstöt.

– A tömbnének! A tömbnek kellett volna!

– Hogy a csodába beszélhetett volna Kati vele, ha nincs Pesten. Elkérte a kulcsot. Ez neked nem elég?

Csaba kiereszti a hangját.

– Tényleg – avatkozik be Andrea. – Ha vidéken van, és a felesége ideadta a kulcsot, akkor oké.

– Azért közölhetted volna, hogy a tömb... – csattan fel Réka.

– Hagyjátok már abba! – visít fel Orsi.

Réka elkeseredetten hallgat. Oldalazó pillantással méregeti Katit. Ott áll, fél lábbal az üstöt rugdosva. Úgy áll, mintha véletlenül keveredett volna ide, mint aki itt is van, meg nincs is itt, és egyáltalán nem fontos neki, hol van. És éppen Kati. Aki miatt... Aki annyit kesergett. Ez egy idegen Kati.

– Csatlakozom Orsi óhajához. – Árpi feltápászkozik a karosszékből. – Tömb és tömbné egyelőre nem téma.

– Mi van veled? – kérdezi Csaba.

– Velem? – Kati szeme tágra kerekedik. – Mi lenne? – Vállat von, ajkán leheletnyi mosoly. – Semmi sincs velem.

Anya is ezt kérdezte, Réka is. Most meg Csaba. Na persze, mindegyik más szavakkal. „Téged bánt valami” – mondta anya. Nem akarta elhinni, hogy az ég világon semmi se bánt. Furcsa, amíg annyi minden bántott, nem kérdezte, nem vette észre. De most... Előhozta Csabát. Hogy talán miatta. „Hidd el, Kati, a szüleid a legjobb barátaid, nekik bátran feltárhatod a szíved...” Hát ez nem derült ki idáig. Na, mindegy. Fáziskésésben vagy, anya.

...Réka azzal kezdte: Mi ütött beléd? Semmi, mondtam. Erősködött, hogy megváltoztam. Mondtam, hogy lehet, és ideje volt.

– Furcsa vagy – folytatja Csaba.

– Furcsa? Én? – Könnyű, elutasító mozdulattal háritja el magától a szót.

Csaba most belebámul az arcába.

– Felhúztad az orrod?

– Mért húztam volna fel?

– Én is ezt kérdelem. Na, miért?

– Nem húztam fel.

Kati tünődve néz maga elé.

...Anya, te tévedsz, ha azt képzeled, hogy ti vagytok az én legjobb barátaim. Az igazi barát megérti a másikat. Ti el sem tudjátok képzelni, hogy ne nektek legyen igazatok. Mindig nektek volt! Bekerítettetek engem azzal, hogy nekem sose volt igazam

előttetek. Csak nektek, folyton nektek! Egyre szűkebb lett körülöttem, és nem volt semerre sem. És akkor... Megjelent az a lány a buszban, aki én vagyok. Lebegek, mint ő. Semmi nem ér fel hozzám. Repülök. Engem már nem lehet bekeríteni! Apa hiába lenne bánatos virrasztó szobor, mert befogtam bioszból. És anya hiába beszél az áldozatokról meg a példaadásról.

– Ide süss, Kati! – A fiú odahajol hozzá. – Ha azt hiszed, hogy én Kocsis Beával...

Vár egy keveset, hogy Kati kérdez, mond valamit.

– Ne fájjon a fejed miatta!

Kati elbiggyeszi a száját, mintha azt közölné: ugyan, ugyan. Csaba zavarba jön.

Mi történt Kattival? Csak nem egy másik srác? De mikor? A próbákon? A hórihorgas Árpí? Döme, aki fiatalabb nála nyolc hónappal, és cipóképe van. Csak nem kezd Kati egy cipóképű óvodással? Mit óvodás! Bölcsődés! Döme legfeljebb annak a nyafka Mónikának kell. Katinak még a szeme is megváltozott. Azelőtt egy kicsit... Olvatag volt. Igen, olvatag. Most meg mintha redőnyt húzna maga elé a tekintetével, hogy senki bele ne lásson. De hát miféle titka lehet neki?

Megpróbálkozik a szokott, kipróbált pillantással.

– Nekem a Bea nem tetszik. Sose tetszett.

Tagadóan lengeti meg a kezét.

Kati nem szól rá semmit. Fürkészve lesi Csabát, valósággal mustrálja. Profilból alig krumpoli az orra, de így, szinte szemközt, ahogy egymás felé fordítják fejüket, ugyancsak tömpe. Lám, Csabának is több-

féle arca van. És nekem? Milyen vagyok? Ki vagyok? Milyennek látnak? Ők, a többiek és én magamat. Réka azt mondta: tudod, mostanában olyan vagy, mintha szerepet játszánál. A szerepedet. . . Réka megértette, de még ő sem értette meg egészen. Én nem játszok szerepet. Ez valóság. Az a főlényes, hozzáférhetetlen lány talán mindig bennem volt, csak nem figyeltem rá.

– Bea megpróbálja fűzni a srácokat, de én. . . –
Csaba igyekszik főlényes arcot vágni.

– Nem téma.

– Persze hogy nem téma. Csak azért hoztam szóba, nehogy azt képzeld. . .

– Nem képzelem. Mondtam, hogy nem téma.

Kati hangja ingerült és mosolyog. De a mosolya. . . Nem rendes, igazi mosoly. Nem az ismerős Kati-mosoly.

Csak azért is! Úgy lesz, mint azelőtt! Akarom, hogy úgy legyen. Csaba beletúr Kati szétterülő hajába. A napfényű haj selymesen zizeg az ujjai közt. De az arca! Kati tekintete szórakozott, távoli. A cakkos vonalú száj zárt, s egyre az a furcsa mosoly játszik rajta.

Csaba elképed.

Kati most olyan, mint aki elég önmagának. Ő mondta nekem. . . Az tetszik leginkább benned, hogy elég vagy önmagadnak. És most én gondolom róla.

Nem és nem! Azt akarom, hogy úgy legyen, mint azelőtt. A párás szemét akarom látni. A szétnyíló száját. Azért is!

Csabát keserűség fűti. Mintha el akarnák venni tőle, ami az övé. Nem engedi. Nem és nem!

Átkarolja Katit.

Ingerült mozdulat a válasz. Kati ránt egyet a felsőtestén. Elhajlik tőle. Csaba döbbenten a szájába harap. Mi történt?

Nem értem, suttogja magában Kati. Azelőtt jó volt, rettentően jó, ha megölelt. Most semmi. Mért kezdődött? Mért ért véget? Mitől ért véget? Mért volt nekem olyan fontos Csaba? Mért nem fontos egyáltalán? Nem értem. Nem értem.

...Mért töprengsz rajta? Ne törődj vele!... Az a másik lány kiáltja benne. Véget ért és kész! Ne töprengj! Ne rágódj rajta! Semmin se rágódj! Lebegj! Repülj! Vesd ki magadból a habozást és a tépelődést. Légy könnyű és repülj! Olyan magasba, hogy utol ne érjen. Senki ne érjen utol!

Kati felhúzza a vállát, ellöki a fiú karját, még arább rukkol. Csaba is messzebre húzódik. Érzi, hogy elvörösödik. A levegőbe bámul elkeseredetten. Zsebre vágja a kezét.

Hallgatnak.

Talán el kéne menni. Felállni és elmenni. Hogyisne! Még azt hinné Kati, hogy mellre szívom. Különben is, Réka mindjárt itt lesz. Engem nem fognak megtárgyalni. Réka mindjárt itt lesz, és megünk a tömbhöz. Úgy teszek, mintha mi se történt volna. Csak azt szeretném tudni, megjártssza magát Kati, vagy egy másik srác jött? Engem nem fog lebögetni! Engem aztán nem! Csak tudnám, mért ilyen. Talán megsértődött? De mért nem mondja meg? Nem mondja. Megkérdezzem tőle?

Tanácsstalan.

Nem akar most Katira nézni, pedig szeretne. Hátha leolvassná az arcáról, hogy mi az oka. . . Rágót vesz ki a zsebéből, habozik, megkínálja-e Katit, aztán úgy dönt, hogy nem kínálja meg. Ha ő úgy, én meg így!

Lassan majszolja a rágót. Mégis meg kellett volna kínálni! Az a fontos, hogy ne lássa rajtam. . . Nyugalom! Büszkeség! Mintha észre se vettem volna, hogy arrább húzódott, hogy ellökte a karom. Mintha nem törődnek az egésszel. Fölényesség! Semmi-bevevő nyugalom.

Kár, hogy nincs cigi nálam. Egészen másként hatna, ha rágyújtanék, és az elszálló füstöt nézném. De Rózsaszál akkora patáliát csapott a cigi miatt. És papó is rákezdte.

– Jöhetne már Réka – Kati az órájára pillant. Sóhajtást nyom el, vagy ásítást?

*„Katihoz mentem. Hét órára itthon leszek,
Réka”*

A kitépett füzetlapot a hallajtó kilincsére akasztja, magára kapja blézerét, zsebébe süllyeszti a cippzáras kis műbőr tasakot. (Ha a villámzárat felrántják, jókora szatyorra bomlik ki a bélése.)

. . . Nem kellett volna kötözködni a kulcs miatt. Végre is mindegy, hogy ki adta. Megkaptuk. Ez a lényeg. Katinak rosszul esett, hogy kötözködtem. Nem riált le róla, de holtbiztos, hogy bántotta. Fulánkosan mondta nekem: „Gyere csak el te is a

tömbhöz. Te vagy a rendező.” És a *rendező* szót gúnyosan megnyomta.

Igenis, én vagyok a rendező. Én akartam az egészet, magam miatt, miattad, Kati, és a többiek miatt. Hogy megértsék! A gyerekek, a szülők, a tanárok, a fiatalok meg a felnőttek. De mit értsenek meg?... Azt, hogy ilyenek vagyunk. Kívül-belül ilyenek, hogy figyelni kell ránk. És nekünk is egy- másra. Mert csak úgy érdemes élni.

Árpi, én figyelek rád! És te?

Réka most visszacsúszik az időben. Ott áll az előszobában. A levegő áporodott, ételszag úszkál benne, Árpi le-fel mozgatja gumipapucsos talpát, beszélnek egymáshoz, de nem azt mondják, amit akarnának, amit kéne.

Ha Árpi anyja nem nyit be akkor? Akkor talán megértettük volna egymást teljesen. Talán nem akad el bennem, ami igazán fontos. Amitől Árpi megkönnyebbül, megváltozik, meggyógyul. Meggyógyul? Hülyeség! Mi vagyok én? Körzetis? Még hogy gyógyítani! Éppen elég nekem, hogy rendező vagyok. Hogy én vagyok a rendező. És egyáltalán... De mért gondolok én annyit rá?! Mért? Mért bukkan fel egyre? Mért tolakszik elém? Mindenhová betolakszik. A szemüvegével, az előrenyújtott nyakával, a forgókkal a hajában. Mért nem szelölteted ki az előszobátokat? Mért bujkálsz a szavaid mögött? Mért nem hallgatsz rám? Mért nem hagyod, hogy kimondjam. Mit? Mit? MIT? Nem vagyok szerelmes beléd. Érted?! Nem azt akarom, hogy megcsókolj. Azt akarom, hogy más légy.

VALÓDI.

Réka megnyomja a második emeleti liftgombot. Elolvassa a felvonó falára ragasztott rajzlapon a nyomtatott nagybetűs feliratot:

T. LAKÓTÁRSAK! KÉREM, HOGY A CSIKKEKET A KISZÖGEZETT TARTÓBA DOBJÁK!

PUNGOR MIHÁLY
TÖMBHÁZFELÜGYELŐ

A „tartóba” o betűje fölé valaki piros ékezetet húzott, a kérem után vesszőt. Réka a piros tintás javítást nézi. Pungor vajon mit szól hozzá? Á, Pungor nem érdekes. De Kati? Megmondhattam volna neki: undok voltam. Vagy csak annyit: Spongyat rá. Tudod, már mire. És mért ne mondhatnám meg most?

Nem mondja meg.

– Indulhatunk, ugye? – kérdi az ajtót nyitó Kati-tól.

Pungor Mihály a konyhában ül, előtte tányéron egy halom töpörtő. Falatozik.

– Először nyolcszázzal akarta kiszűrni a szemem.

– Havi nyolcszáz. Még mit nem! – Pungorné gúnyosan felkacag, és a nyomaték kedvéért fejét is megrázza. – Hogy mit képzelnek egyesek! És te?

Pungor lenyeli a falatot.

– Nézze, Kende elvtárs, nyolcszáz forint manapság nem pénz, ezt mondtam neki.

– Már régen nem – jegyzi meg Pungorné. – Lemegyek hétvégén a piacra, veszek egy kis ezt-azt, elment a nyolcszáz, és a söröd nincs is benne.

– A söröm, a söröm! Te is iszol abból a sörből, a fiunk is.

– Amennyit én iszom. Na és a Kende mit felelt, mikor te a havi nyolcszázat?

– Rákezdte, hogy elég hetente egyszer összesöpörni odafent. Kedvem lett volna odavágni: Ne játssza meg magát, Kende elvtárs. Maguknak az a helyiség kell, nem söprögetés.

– De nem vágta oda, ugye?

– Majd elment az eszem. Csak annyit szoltam: havi ezerkettő, Kende elvtárs.

– És aztán?

– Huzakodtunk egy ideig, aztán megegyeztünk havi ezerben.

– És a söprés?

– Azt ő sem gondolta komolyan. Tudja ő jól, ha én elkezdek akadékoskodni a házkezelőségen, nem kapják meg. Ha meg én elintézem, megéri nekik azt a havi ezret. A söprést azért írják be a megbízásba, hogy neve legyen a gyerekeknek. Igaz is, kár volt odaadni nekik. . .

– Hát tudhattam?

Pungor nem felel, a két utolsó darab tepertőt kapja be az utolsó falás kenyérrel.

– Honnan tudtam volna előre? – folytatja Pungorné.

– Ha az ember mindent előre tudna. . .

– Jó volna?

– Tudja a csoda. Nem. Dehogyan volna jó.

– Na látod. . .

– Mit látok? – kérdi Pungor.

Az asszony kinéz a konyhaablakon.

– Itt jönnek.

– Kik?

– Ők. Kati meg két másik.

– No, éppen jókor. . . – Pungor feltápászkodik, megy ajtót nyitni. – Kerüljetek beljebb! – mondja. És bent a szobában: – Hát mi újság?

– Megnéztük a mosókonyhát. – Kati egy lapos pillantást vet az asztalon heverő könyvre. *A bűn nyomában*. Ki olvassa? Pungor bácsi? A felesége? A fiuk?

– Megfelel nekünk – jelenti ki Csaba.

– Megfelel? – ismétli a szót kérdő hangsúllyal Pungor.

– Igen. Az előadásoknak.

A tömbházfelügyelő hallgat. Rágyújt, a hamutartót maga elé húzza. Rápaskol *A bűn nyomában* címlapjára.

– Jó könyv. Olvastátok?

– Én olvastam – jelentkezik Csaba.

– Izgalmas. Csupa megtörtént eset. Az ilyet szeretem, nem a kitalált krimit.

– Pungor bácsi, kérem, akkor mi megtartjuk a kulcsot. – Kati hangjában egy kis türelmetlenség bujkál.

– A kulcsot?

– Igen. A mosókonyha kulcsát.

– Nem megy – mondja csöndesen a tömbházfelügyelő.

Réka toroka elszorul. Szíve vadul tiktakol, mintha torkában kalimpálna. Látja, hogy Csaba kitéríti a száját, tátott szájjal mered a levegőbe, Kati szemöl-

döke ráncba húzódik, haragos és értetlen a tekintete.

Az asztal túlsó oldalán a széles kéz két ujjá közt cigaretta, a mutatóujj körme megfeketedett, mint az enyém kiskoromban, becsípte a liftajtó, de az én körmöm rendbe jött, elmúlt róla a feketeség. A két ujj között a cigarettából füstkarika száll fel, hülyeség, hogy én most a megfeketedett körmömre gondolok, ami rendbe jött, és a Pungor bácsi körmére. Azt mondta, nem megy. Mért nem megy? Mitől feketedett meg a körme? Mért adta ide a felesége a kulcsot, ha nem megy? Hiszen Kati megmondta, mire kell. Megmondta neki. Kati nem hazudik. De ha mégis? Akkor én... én nem állok vele többé szóba.

– De hiszen... Pungor néni ideadta a kulcsot, és mi megmondtuk neki, mire kell. – Kati hangja méltatlankodó.

– Megmondtátok... – Pungor leveri a hamut a cigarettáról.

– Igen. Tessék megkérdezni tőle! – erősködik Kati.

– Együtt voltunk itt. Mi ketten – veti közbe magát Csaba.

– Nono, lassan a testtel! A nejem odaadta nektek a kulcsot, de megmondta, hogy el kell jönni hozzám.

– És mi eljöttünk. – Csaba kihúzza magát. Fejét felszegi, mint aki kész dacolni minden veszéllyel.

– Nem fejeztem be. – A tömbházfelügyelő hangja megróvó. – Pungor néni, mikor odaadta nektek a kulcsot, még nem tudott arról, ami... – krárog

egyet – közbejött. Különben is . . . Odaadta nektek a kulcsot, de ez korántsem jelenti azt, hogy ti ott rendezkedhettek.

– Mi ott . . . – Rékába beledugul a szó.

– Ha egyre a szavamba vágtok, nehezen értjük meg egymást. A mosókonyhát csak úgy kaphatnátok meg, ha a házkezelőség engedélyezi, illetve a kerületi tanács illetékes szerve. Én előzetesen egy pecsétetes papírt állítok ki, igazolom, hogy a kérelmező itt és itt lakik . . .

– Hát akkor tessék azt a papírt kiállítani, és mi elvisszük a házkezelőséghez meg a tanácshoz – mondja Csaba.

De Réka már tudja, hogy nem fogják elvinni. Minden hiába. Úgy tűnik, talán már akkor is érezte, akkor is ott motozott benne a szorongás, amikor rátámadt Katira. Igen, már akkor elfogta az aggodalom, hogy még sincs ez rendben, hiába kezükben a kulcs. Vajon lehetséges előre sejteni a veszélyt? Vagy azért aggódott, mert olyan nagyon akarja, és annyiszor nem sikerült?

– Oda hiába mennétek – jelenti ki Pungor.

Kati elképedten hebeg, Csaba pulykavörösen méltatlankodik. Rékára fáradtság tör rá, nagy-nagy fáradtság. A hangok mintha távolból hatolnának felé, lehullanak mellette, majd felerősödve oly élesen vágnak agyába, hogy összerándul.

– A mosókonyhára – Pungor szippant egyet, fél szemét behunyja, mint a lövésre készülő a western-filmeken –, arra a mosókonyhára a külker. vállalat, szemközt, a Bábimpex tart igényt. Az épületüket rövidesen tatarozzák, a munkások odafent a mosó-

konyhában tartják majd a ruhájukat meg miegymást.

– A mi mosókonyhánkban! – tör fel Katiból a méltatlankodás.

– A tiétek? Nem tudtam, hogy nektek saját külön mosókonyhátok van.

– Úgy értem, a házé. Azé a házé, ahol lakunk.

– Vagyis a ház lakóié – toldja meg Kati szavait Csaba.

– Lassan a testtel! Egy fontos vállalatnak szüksége van arra a mosókonyhára. Igényt tart rá. Mi az előbbre való? Az, hogy a vállalat megkapja, nem pedig, hogy ti dajdajozzatok benne.

Még hogy dajdajozzunk! Rékát fojtogatja a keserűség. De hát hiába mondanám... Úgyse értené meg. Senki nem ért meg minket. Senki.

Ernyedten bámul maga elé.

Pungor elnyomja cigarettáját.

– Egy nagy vállalat előbbre való, mint néhány fiatal szórakozása. A Bábimpex sok-sok dollárt hoz be népgazdaságunknak. Ti ugyancsak elvetettétek a sulykot.

– Még neki állt feljebb! – dühösködik Csaba kint az utcán. – Hogy elvetettük a sulykot! És mit mondtott még? Hátrább az agarakkal?

– Azt mondta, lassan a testtel. – Kati bosszúsan harapdálja ajkát.

– Hátrább az agarakkal, lassan a testtel. Egyre megy. – Csaba ránt egyet a vállán. – De szerintem hiába csúrte-csavarta, én umbuldát szimatolok.

– Nem mindegy, hogy mit szimatolunk? – kérdi Réka.

– Hát... mindegy. Tulajdonképpen. – Csaba komoran lépked. „Hiába, nem sikerül. Pedig vártam, készültem rá. A szongok. Egy közösen Andrea-val, egy külön. Egyedül. És főként az a jelenet a buszban. Kieszelni valamit, hogy a végén lebőgessem Katit. Nem nagyon. Csak éppen egy kicsit. Annyira, hogy én maradjak fölényben... Egy csattanót. Hát most már vége. Az egésznek vége.”

– Nem megy – mondja.

– Nem – ismétli meg Kati.

Rékából kitör a sírás.

Szégyelli magát. Akár egy kisóvodás, elbőgi magát az utcán. Szégyenkezik, de muszáj sírni. A keserűség mindennél erősebb benne. Nem megy. Nem hagyják. Nem hagyják, hogy csináljuk. Mindíg csak azt, amit ők tolnak elénk. Iskola, tévé, tanulás, ajándék, Patyolat, portörítés, nyaralás, angolóra, vidd ki a szemetet, Mikulásra csokicsizma, bár anya nem helyesli az édességet. Körülraknak minket kötelességgel meg szórakozással. Kik? Ők. Mindenki. Arc nélküli mindenki. És mi csak bele vagyunk keverve az egészbe.

– No de Réka... – Csaba hangjában megdöbbenés és méltatlankodás is.

– Ne vedd a szívedre! – Kati átkarolja Rékát.

– Nem érdemes.

És ezt Kati mondja? Éppen ő? Hogy nem érdemes. Réka öklével törli könnyeit, majd gépiesen fogja meg a papírzsebkendőt, amelyet Kati nyújt oda. Ha nem érdemes, akkor én mért sírok? Hát

nem érti, Kati sem érti, hogy mit akartam? Hogy mi együtt mit akartunk? Elfelejtette? Nem fontos neki? Hát lehet, hogy valamikor én is elfelejtem? Nekem se lesz fontos? Elfelejtem?

15.

Az ablaknál áll, homlokát az üveghez szorítja. Mögötte a szoba, ahol próbálni szoktak. Az *akkor* és a *most* között óriási szakadék. Egyik oldaláról nem lehet átjutni a másikra. Nem lehet? Nem érdemes?

Szemközt, a házak felett, vörös golyó a nap, körülötte piros szín ömlik szét, szürke felhődarabok nyomulnak belé. Réka elmerülten nézi.

A vörös golyó eltűnt, rövid ideig nagyon élesen látszik minden; a házak, az úttesten haladó járművek, az antennák egyenesei a háztetőkön, a járda mentén veszteglő kocsik keményen húzzák meg körvonalait, mintha azt közölnék: itt vagyunk, ilyenek vagyunk, nézz meg jól, mielőtt ránk borul a homály.

...Ha elmondanám valakinek. Mit? Ugyan mit is mondhatnék? Akartunk egy színjátszó csoportot, elkezdtuk a próbákat, bíztunk benne, hogy az együttes talál majd helyet, ahová eljönnek, meghallgatnak bennünket, és megértik... Nem sikerült. Csalódtunk. Csalódtam.

Talán nem kéne egy színjátszó csoport miatt ennyire elkeseredni. Nem kéne. De hát mi azt akartuk kifejezni, eljátszani, megmutatni, hogy milyenek

vagyunk, és milyen az életünk, az élet. Mi akartunk szólni önmagunkról. És annyi tervem volt.

Kinek mondanám el, hogy az emberek beszélnek, beszélnek, de éppen arról hallgat mindenki, ami lényeges. Ez így van az életben mindenfelé. Mért? Az, ami fontos, elsikkad. Az emberek nem értik meg egymást. Nagyon rossz és szomorú, hogy nem akarják megérteni egymást. Ezt mondhatnám el, de nincs kinek, és nem érdemes. És talán az együtttest is csak én akartam igazán. Egyedül csak én.

Odakint szürkéslila a levegő, sűrűnek tűnik, egyre tömörebben ereszkedik le a homály, a tárgyak mintha közelebb húzódnának egymáshoz, belebújnak az alkonyba.

Mért nem értjük meg egymást? Mért?

Rálehel az ablaküvegre. Kerek párafolt marad rajta, lassan elhalványul.

„Csakugyan mért?” – mondja nagyí. A karosszékeben ül. A szürke szoknyája van rajta a zöld kardiánnal, felváltva viselte a barna mellénnyel. A blúz kihajtott gallérját is látja Réka.

... Te se tudod? Te is töprengsz rajta?

Nagyí a fotelban ül. Köt. Fejével bólintja rá az igent.

– Magam vagyok – suttogja Réka.

Tódor, a kakukkos óra madara, kidugja a fejét. Ma-gam, ma-gam, kakukkolja.

... Talán csak én akartam igazán. Én egymagam...

Nagyí eltűnik, a karosszékekben Árpí ül, lábszárát hosszan előrenyújtja. Hunyorog. Semmit sem kép-

zelek arról a Na-Conxypanról. Nem valódi. Egyéb-
ként én sem vagyok valódi. . .

Ezt már a színpadon mondja Áрпи, és a többiek is ott állnak, Kati, Csaba, Orsi, Döme, Mónika, de alighogy belekezdtek a szerepükbe, lekergetik őket a színpadról, mert kihelyezett színház tart rajta előadást, és a rendező hiába tiltakozik. Hiába tiltakozom! Távozni kell a színpadról.

Réka lehunyja a szemét, kicsit szédül, homlokának jólesik a hús ablaküveg. Képek sorjáznak, kavarnak előtte.

Nagy plakát: *Rólatok szól! Színház a mosókonyhában.* A nézők tolonganak felfelé a keskeny lépcsőn, betódulnak. A gyerekek párnákon ülnek szorosán egymás mellett, a rendező megadja a jelt. A szereplők eggyé válnak szerepükkel. De nem játszhatják végig. Éppen hogy elkezdték. „Kifelé! – kiáltja Pungor. – A mosókonyhát a Bábimpex kapta meg! Már jönnek is a munkások. Próbálkozzatok a Szép Hazánkban” – mondja Pungor. . . Hiába, Gereblyés elvtársat kirúgták. Démama felbukkan, íróasztalánál ül, mosolyog. Valamelyik művelődési házban, gyerekek. . . Nincs hely. Lépjetek be az Ifjú Csillagászok klubba! De mi színjátszó csoportot. . . Egy-két ügyes gyereket tudnánk foglalkoztatni. *A kertész kuttyájára* készülünk, verses dráma. Lope de Vega írta. A jeles spanyol színműíró a tizenhetedik században élt. . . Mi azt akarjuk előadni, ami rólunk szól. A fiatalok életéről. Mi. . . Én. . . Magam vagyok. Magam.

Lépések. Anya gyors, könnyű lépései.

– Réka!

Szólni kéne. De olyan fáradt.

Nyílik az ajtó.

– Itt vagy a sötétben?

– Szia, anya! – Hátrafordul. Anya benyomta a kapcsolót. A fény Réka szemébe vág. Hunyorog.

– Valami bajod van? – Anya közelebb lép.

– Nem. Dehogy.

– Bágyadtnak látszol. – Réka arcát fürkészi, aztán kitapintja a pulzusát. – Azt hiszem, nincs lázad, de azért ellenőrizzük.

– Felesleges. Érezném, ha lázam volna.

Az utolsó szavakat utána küldi. Anya sarkon fordult, átment a szomszéd szobába, és már hozza a keskeny műanyag lapot, a teszhőmérőt.

– Igazán felesleges – erősködik Réka.

– Azt a tizenöt másodpercet ki lehet bírni. – Réka homlokára tapasztja a műanyag csíkot. – Kezdődnek az őszi náthák. Nem érzed a torkod?

– Nem.

– Az egyik lányom hiányzott ma az edzésről. Influenza.

Az egyik lányom! Réka szemhéja megrándul.

Anya most messzire tartja magától a teszhőmérőt, úgy nézi a kirajzolódó betűt. – N. Tehát normális. Nincs lázad. – Fejét csóválja. – De azért nem tetszel nekem. Rendszeresen kéne fogyasztanod a vitacolánt.

Réka semmit nem felel rá. Anya megindul az ajtó felé, de hirtelen visszafordul.

– Bánt valami, Réka?

– Nem – szemöldöke összerándul. Makacs, zárt az arca. – Semmi sem bánt.

– Biztos?

– Biztos – nyelt egyet, és hirtelen feltör belőle:

– Anya, te mit csináltál, ha valami nem sikerült? Nagyon akartál valamit, és nem sikerült.

– Kitartottam – tekintetében mosolyféle bujkál.

– Az állóképesség nagyon fontos. Nemcsak az én pályámon. Mindenhol. Az ember ne veszítse el a fejét. Ne adja fel a küzdelmet.

...A felemás korlát királynője. Fényképek. A bajnok anyu. Az edző anyu. Múlt esztendőben az újságcikk. A győztes csapat nyilatkozata: „Sikerünk oroszlánrészét Bajkai Péterné edzőnknek köszönhetjük.”

Réka sóhajtást nyom el.

– Önfegyelem. Erőt venni a vágyakon, ha keresztezük a célt – folytatja anya. – Mondok egy példát a saját életemből. Érdekel?

– Persze.

– Akkoriban kezdtem versenyezni. Volt egy lány, nagyjából velem egyidős. Azt tartották róla, hogy ritka tehetség. Jobb volt, mint én. Remekelt a női összetettben. Talajtorna, felemás korlát, gerenda, lóugrás, mindegyik gyakorlatban kiváló teljesítményt nyújtott. Le kellett volna adnia két kilót, hatvanról lefogyni ötvennyolcra. Százhetvennégy centi magas, ötvennyolc kilót írtak elő neki. Hát nem adta le a két kilót. Nem volt hajlandó fogyni, azt mondta, nem fog koplalni. A jövő reménysége volt, olimpiai bajnok lehetett volna. Abbahagyta a versenyzést.

– És nem bánta meg?

– Ő azt állította, ha megeszik egy púpozott tányér túrós csuszát, úgy érzi, megérte.

– És te mit gondolsz, anyu?

– Azt, hogy nem volt önuralma. A tehetség nem elegendő. Valamilyik nagy író mondta, hogy a tehetség szorgalom. Önfegyelem és állóképesség nélkül a puszta tehetség nem sokat ér.

...Állóképesség... Réka eltűnődik. Persze hogy fontos, de én mit álljak? Azt, hogy sehol se kelletünk?!

– Állóképesség! – Anya belemelegszik a témába. – Hatvanegyben az európai bajnoki előtt szinte biztos voltam, ezüstérmes leszek, ha tartom a formámat. Az lett volna az első nagy feltörésem. Bronzérmes se lettem. Két elsőprő eredmény előzött meg, olyan elsőprő, hogy az esélyes aranyérmes bronzra csúszott vissza. Később alapos gyanú merült fel, hogy a két nyertest kokszolták.

– Mit csináltak velük?

– Doppingolták. Mesterségesen idéztek elő jó erőnlétet. Ezt nem hivatalosan kokszolásnak nevezzük. Tisztességtelen és tilos. Sportszerűtlen. Mégis vannak edzők és sportorvosok, akik belemennek. Ha a verseny előtt kellő időben abbahagyják a kokszolást, a csalást nem venni észre. Csak később, évek múltán mutatkozik a rohamos visszaesés, sőt esetleg egyéb káros tünetek is jelentkeznek.

– Te sem tudtad akkor?

– Nem. Én csak azt tudtam, hogy felülmúltam az előző eredményeimet, és mégsem sikerült. Elkese-redtem. Az állóképességem segített át a válságon. Nem szabad letörni, ez a lényeg.

Réka úgy érzi, hogy ez most neki szól. Anya végighúzza kezét szoknyáján, egy ráncot simít el, min-

den olyan makulátlan rajta, mintha még a porcelánkék szemét is megmosta volna edzés után a tus alatt.

Ha most elmondanám neki... De nem mondja. Azt kérdezi:

– Te mindig tartottad az előírt súlyt?

– Igen. Illetve ha magamra szedtem tíz-húsz dekát, sürgősen leadtam.

– És nem volt rossz, hogy soha, kedved szerint?... – elharapja a mondat végét.

– Valamit valamiért. – Anya eligazít egy önállóságra kelt hajtincset. – Ezt mondogatom a lányaimnak is.

Réka hallgat.

– Reggel újra ellenőrizzük a hőmérsékletedet.

Anya feláll, Rékához lép, kissé felemeli az állát. Most érezni a kölni meg a szappan üde illatát.

– Megyek, megírom a havi jelentésemet. Te meg úgy igyekezz, hogy korán kerülj ágyba.

Az ajtó becsukódik mögötte. Tódor, a kakukk kidugja a fejét a kerek nyíláson.

– Nem megy, nem megy – motyogja Réka.

– Tehát befellegzett? – Árpi szája megrándul.

– Be – Csaba leveti magát a heverőre. – Hallottad volna azt az undok Pungort.

– Nekem nem hiányzik, hogy nem hallottam.

– Folyton azt pofázzák, hogy így meg úgy a fiatalság, hogy előttünk az élet, és mi az igazság? Egy nyamvadt mosókonyhához se lehet jutni.

– Annyira fontos neked? – Árpi leemeli a szemüvegét, maga elé tartja.

– Annyira.

– Látod, ezt nem tudtam.

– Hát most megtudtad.

– Na jó – Áрпи hunyorogva nézi a szemüvegét.

Piszkos. Pulóverébe törölgeti az üveget.

– Másnak is fontos. Réka sírva fakadt – vágja ki komoran Csaba.

Áрпи felkapja a fejét, szája mozdul, mintha szólni akarna, aztán összepréseli ajkait, a szemüvegét mustrálja.

– Ráadásul az utcán – dűnnyögi Csaba. – Még ha Kati lett volna.

– Ő nem sírt? – Áрпи befejezi a szemüveg tisztogatását.

– Nem. Pátyolgatta Rékát. Azt mondta neki: nem érdemes mellre szívni.

– Ahá – orrára biggyeszti a szemüveget.

– Mégiscsak furcsa – mondja Csaba.

– Mi furcsa?

– Annyira oda volt a színjátszóért, hogy együtt lehessünk a próbákon. És most...

Elhallgat.

– Mi van most? – kérdi Áрпи.

– Nem tudom. Talán megsértődött. Vagy féltékeny Kocsis Beára. Mit gondolsz?

Áрпи fintorral és vállrándítással jelzi, hogy nincs véleménye.

Érthetetlen, motyogja magában Csaba. Érthetetlen. Néhány hete fülig szerelmes volt belém. Most meg alig törődik velem. Nem veszekedtünk, nem pattantunk össze, nem csináltam semmi olyat, hogy miatta felhúzza az orrát. De hát akkor? ... Mi tör-

tént? Kellett valaminek történnie. Csak tudnám, mi! Csak tudnám!

– Nem hinném, hogy egy másik srác. Nem hiszem.

Árpi arcát fürkészi, mintha onnan leolvashatná a választ. De Árpi a levegőbe bámul szórakozottan, cigarettát vesz elő, rágyújt.

– Te mit gondolsz? – ismétli meg Csaba a kérdést, és közelebb hajol hozzá.

– Miről?

– Katiról. Mért vesz mindent olyan félvállról?

Árpi térdére rakja a pléh hamutartót.

– Talán mégis egy másik srác... – Csaba hangja elbizonytalanodik.

– Kérdezd meg tőle! Elég jóba vagytok, hogy megkérdedz.

Komolyan beszél? Gúnyolódik? Csaba lapos pillantást vet rá. Kihúzza magát. Kár volt szóba hozni... Vigye el a csuda Katit! Vagy megváltozik, vagy... Ejtem. Nem gondolok rá. Ha eszembe jut, azonnal másra gondolok. Igen, másra gondolni!

De nem sikerül. Talán az a baj, hogy magasabb lehetnék? Kati nyáron nagyon nekieredt a növésnek. De nyáron igencsak belém volt esve, még szeptemberben is.

– Csabinkó – Árpi feltámaszkodik –, én most elbúcsúzom tőled. Fájó szívvel.

– Szedelőzködöm – Csaba az anorákja után nyúl, maga mellé dobta a heverőre. – Merre még?

Árpi habozik a válasszal. Beletúr a hajába. – Többfelé. Vásárolnom is kell.

Ezt már az előszobában mondja, miközben belebújik a kabátjába.

– Lóg a felső gombod – jegyzi meg Csaba. – El fogod veszíteni.

Árpi mogorva pillantást vet a fityegő gombra, két ujjá közt pörgeti, amíg le nem szakad, és zsebébe süllyeszti.

...Az anorákjára bőven ráférne a mosás... Csaba most érzékenyülten gondol Rózsaszálra. Az ő kabátja mindig kifogástalan. Ha a sötétkéket felveszi, Rózsaszál már vágja be a barnát a mosógépbe. Ha elmondaná neki, hogy Kati mostanában... De restelli.

Az utcán Árpi a Csabák házával ellenkező irányba fordul. Kis ideig gyorsan szedi a lábát, aztán lödörgésre vált.

Tehát befellegzett. És Réka sírva fakadt. Hát ennyire fontos neki? Sehogy sem tudja elképzelni a síró Rékát. Rossz vagy jó, ha valami nagyon fontos az embernek?

Réka az utcán sírt, a járókelők szeme láttára. Én nem sírtam, amikor Vancsek felpofozott. Elmentem hazulról, de vissza kellett jönni, mert nem volt hova. Akkor se sírtam, amikor a mami szaladt a folyosón felszakadt szájjal, a blúzán végigfolyt a vér, a lakók látták, és aki nem látta, annak elpletykálták. Gombos Balázst nem engedték többet át hozzánk, és engem is kinézett a nagymamája. Balázskának dolga van... Nem ér rá. Meg se mondták, hogy elköltöznek. Akkor jöttem rá, amikor hurcolkodtak.

Árpi a buszmegállóhoz ért. Itt szokott felszállni, ha apához ment. A táblát tartó póznának támaszko-

dik. A várakozókat nézi. Kár, hogy nem sikerült a színjátzó.

A busz közeledik. Vajon ki lakik a papa szobájában?

Árpi vállat von, sarkon fordul, és megindul Rékák felé.

Csak otthon találjam... De mért olyan fontos, hogy otthon találjam? Máskor is elmehetek hozzá. Nem! Most kell. Jó vagy rossz, ha valami nagyon fontos? Rossz vagy jó?

Elvörösödik, amikor becsönget. Egyik keze a csengőt nyomja, a másik zsebében a leszakított gombot pöcköli.

Réka anyja nyit ajtót.

– Réka... nincs otthon? – meghökken a saját hangjától. Akadozik, szinte dadog.

– Itthon van.

Réka anyja mintha kutatóan nézne rá. A fiú zavarban van.

– Az orosz miatt jöttem... Ugyanis... Nem tudom, mi a feladat.

– Hiányoztál?

– Nem, dehogyis... Csak... elfelejtettem, mi a feladat.

– Fel kell írni. Tarts magadnak egy füzetet, és jegyezd be!

Tekintete mintha rátapadna a hiányzó gomb helyére, legalábbis Árpi így érzi. Valami hetyke választ keres, de semmi nem jut eszébe. A rászegeződő kék szemben fölény van. Nyugodt fölény, mintha a Réka anyja tudna róla valamit, amit ő, Árpi még

nem tud, s ettől újra és még erősebben önti el a forróság.

– No, vesd le az anorákodat, és menj be Rékához!

– Kinyitja a hallajtót, és bekiabál: – Réka!

...A maminak ha sír, kibőgött az arca. Rékán nem látszik a sírás nyoma. És mégsem olyan, mint máskor. Keserű az arca. Töprengő.

Árpi zavarban, van, nem tudja, hogyan kezdjen neki. Talán el se kellett volna jönni. De nem állhat egy helyben a végtelenségig, némán, mintha megkukult volna.

– A mamádnak azt mondtam, hogy az orosz miatt állítottam be.

– Igen.

Réka csak ennyit szól. Két kezét összekulcsolja térdén. Tornacipő van rajta, és fehér-kék kockás blúz. Délelőtt az iskolában magas nyakú pirosban volt, ennek a kék kockásnak kihajlik a nyaka.

– Nem az orosz miatt jöttem – folytatja a fiú.

Réka megrázza a fejét türelmetlen mozdulattal, mintha azt közölné: bánom is én, és hagyj békén, hagyjatok békén!

– Csaba járt nálam az imént – Árpi a torkát köszörüli.

– Akkor tudod?

– Igen, tudom – egyik lábáról a másikra helyezi testsúlyát, hol Rékát nézi, hol a levegőbe bámul.

– Mit ácsorogsz? Ül le!

Lezökken, szemközt Rékával.

– Anya megkérdezte tőled, hogy mért jöttél? – Réka hangja bosszús.

– Dehogy. Én magamtól mondtam, hogy az orosz... Nem is tudom, mért.

– Hozzám az jön, akit én jónak tartok. Ez így van bevezetve.

A fiú nem szól rá semmit. Szeretne rágyújtani, de nincs nála cigaretta. A tornacipős lábat nézi. Ebéd előtt váltott blúzt Réka? Vagy ebéd után, s akkor vette fel a tornacsukát? Holnap megint pirosban lesz, vagy ebben a kihajtott nyakúban? Mért jár ezen az eszem? Idióta vagyok, kész idióta.

– Most mi lesz? – kérdi.

– Mi lesz? Semmi.

– Hát... – Elhallgat. Keresi a szavakat.

– Semmi sem lesz! – tör ki indulatosan Réka.

– Én borzasztóan... – elharapja a szót, csak magában folytatja: sajnállak.

– Mit borzasztóan?

– Sajnálom. Az egészet. Sokszor hülyéskedtem, de nagyon jó volt az egész. Az, hogy van valami.

– Már nincs – Réka hangja fakó.

Hallgatnak.

A fiú a kockás blúzból kinyúló nyakat nézi. Vékony, és a bőr alatt, amely még őrzi a nyári napozás emlékét, látszik az ér kék vonulata. Egy kissé félrebillen a keskeny nyak. Oly megindító. Szeretné megsimogatni. Á, lehet is egy nyak megindító, inti le saját magát. De a keze kinyúlik, mintha különválna tőle és a saját akaratát követné. Előrehajol, tenyere rásimul Réka keze fejére.

– Az a legrosszabb, Árp! hogy már nem bízom.

– Réka akadozva löki ki magából a szavakat. – Azt hittem, ha az ember erősen, kitartóan akar valamit,

az sikerül. Anyától hallottam: jó erőnlét, állóképesség! A jó erőnlét miatt itatott velem sárgarépalét, amíg fel nem lázadtam. De már tudom, hiába a jó erőnlét és az akarás, hiába fontos, amit csinálunk, az, hogy milyennek látjuk magunkat, az életet, hiába volt nekem még sok más tervem, ha nem kell senkinek. Vagyis... nem engedik, hogy megvalósuljon. És ezért én... Már nem tudok akarni. Érted? Nem akarok akarni.

Elhallgat.

Most szólni kéne valamit. A fiú zavartan mered maga elé. Tenyere egyre a Réka kezén.

– Te sose akartál nagyon semmit?... Úgy igazán.

– Nem. Soha.

„Nem igaz – vágja rá magában. – Régen, valaha akartam. Akartam, hogy a papa meg a mami ne marja egymást, és hogy a mami ne legyen olyan... Vancsek Bélát meg akartam ölni, megöltem volna, ha bírom, és nem bántam volna a sítet, illetve a javító-nevelőt. Valaha... mert már tudom, hogy nemcsak a Vancsek, Karesz meg a többiek tehetnek róla, hanem a mami és a papa is. Láncreakció az egész, mindenki hibás, mindenki tehet róla, és én már régóta semmit sem akarok igazán.”

– De arra is gondolok... – Réka a homlokát ráncolja.

Egymásra néznek.

Réka szeme két mély kút. A fiú hosszú ujjaival át-fogja csuklóját.

– ...ha nem akarok akarni, akkor nem érdemes. Akkor semminek sincs igazán értelme.

– Lehet. Igen, meglehet, hogy akkor semminek sincs. . . .

– Én nem magam miatt akartam, azért, mert én vagyok a rendező. Vagyis hogy én rendeztem volna. Nemcsak azért, hogy végre mi szóljunk önmagunkról, hiszen sokszor annyi hülyeséget összehordanak rólunk, és még azt se tudják, hogyan beszél egy mai fiatal.

– Én sci-fit olvasok.

– Nem szeretem a sci-fit.

– Mért nem szereted?

– Hogy mért? Várj csak. . . nem mond semmit az emberről. Robotok, világűr, nagy ugrás a téridőben. . . .

– Te nem olvastál jó sci-fit, ha így beszélsz. Azt olvasd el, amit én adok kölcsön. Majd meglátod. *A Galaktika* is.

– Na jó. Majd hozz el valamit!

. . . Réka szeme ferde vágású, csuklóján az ujjam alatt lüktet az ütőér, ha megsimogatnám a nyakát, lehet, hogy ott is érezném az ér lüktetését, de nem simogatom meg. Akkor talán minden elromlana. . . .

Árpi elkapja róla a tekintetét.

. . . Nem akarom, hogy megcsókoljon. Nem vagyok szerelmes bele. Kati és Csaba szerelmesek egymásba. Amit én érzek, az más. Én csak azt szeretném, hogy megtudd, Árpi. . . hogy megismerj. . . .

Réka a padlóra mered.

– És én a többiek miatt is akartam az együttesünket. Hogy Andrea megmutassa, mit tud, te szongokat írsz, Kati együtt lehessen Csabával.

– Értem – bólint a fiú.

Még mindig nem mondtam ki. A legfontosabbat. Ami most a legfontosabb. Meg kell tudnia. Okvetlenül meg kell tudnod, Árpi!

Réka felkapja a fejét.

– És azt akartam, hogy te valódi légy. De ne mondd és ne is gondold, hogy egy színjátszó körtől senki nem lesz valódi.

– Nem gondolom.

– Mire gondolsz most?

– Én?

– Te.

– Óvodás voltam, világosan emlékszem, kiscsoportos. A mami nem jött értem. Ottfelejtett. Elfelejtett. A dadus vitt haza. A zárt ajtó előtt álltam és bögttem, rugdostam az ajtót, a dadus elrángatott, én nem akartam bemenni a szomszédba, Sebőékhez, hiába kínált a néni süteménnyel. Végül mégis betuszkoltak. Azt hiszem, akkor kezdődött. Érted?

Most Réka bólint rá igent.

– Az kezdődött el, hogy minden megtörténhet. Akármilyen. Minden. Nincs bizonyosság. Este a mami és a papa sokáig veszekedett.

– Én azt akarom, hogy te a színjátszó nélkül is valódi légy.

– Mégiscsak akarsz te akarni.

Réka keze arrább mozdul. A fiú tenyere leválik róla.

Vége. Már mind a ketten megbánták azt a mozdulatot. Réka zavartan húzza végig kezét homlokán. A fiú a zsebében matat.

– Az jár az eszembe, hogy mégis folytatni lehetne
– Árpi krárog egyet.

– Folytatni... Mit?
– Az együtttest.
– Hol a csudában?!
– Hát egy lakásban. Ahol hely van. Esetleg nálatok.

– Gondolod? – Elkeskenyedő szemmel méregeti a terepet. Megrázza a fejét.

– Az ajtó két szárnyát kinyitnánk – a fiú hüvelykujjával hátrafelé bök. – Ebben a szobában is elfér két sor gyerek a szőnyegen.

Réka arcán látni, hogy habozik.

– Ahhoz képest, ahogy indultunk... Te mondtad legutóbb: az igazi színpadtól a mosókonyháig. Hát ez a mosókonyhánál is sokkal rosszabb.

– Meg lehet próbálni.

– Azt mondd?

– Azt mondom. – Árpi a nyomaték kedvéért topant egyet.

– Hát tulajdonképpen... Csakugyan elfér két sor, kétoldalt egy-egy. A felnőttek anyuéknál a napaliban.

– Na látod...

– Nem olyan egyszerű. Alig marad hely a szereplőknek. És *A függöny mögött!* Nem tudom, hogyan lehet megoldani nálunk *A függöny mögöttet*.

– Majd csak kitalálunk valamit.

– Talán átmenetileg, hogy mégis elkezdjük valahogy... – Réka arca töprengő, remény bujkál rajta.
– És aztán... Hátha felfigyelnek ránk. Árpi, megbeszéljük a többiekkel!

– Úgy gondoltuk, hogy mégse kéne abbahagyni, ha már ennyit. . . – Áрпи elekad, belefeccöltünk, ez a szó jut eszébe, de úgy találja, nem illő az alkalomhoz – dolgoztunk vele, már kezd összeállni a szöveg, és belehelyezkedtünk a szerepünkbe.

– Hiába – jegyzi meg keserűen Andrea.

– Éppen erről van szó. Hogy ne legyen hiába.

Különös. . . Kati és Csaba, Orsi, Mónika és Döme, és igen, Réka is azt gondolja: különös. Áрпи viszi a szót. Ő, aki máskor hallgat, vigyorog, mintha mindent lefitymálna, beleértve önmagát is, és néha odabök egy szúrós megjegyzést. A bohóckodó Áрпи, aki mindent félvállról vesz.

– Úgy gondoltuk, hogy itt, Rékáéknál lehetne – folytatja.

– Itt?! – Andreából és Döméből egyszerre tör fel a szó.

– Gondoltuk – ismétli a szót nyomatékkal Csaba.

– Kik azok a *gondoltuk*?

– Én és Áрпи – vág közbe Réka. – Zártkörű közönség egész jól elférne nálunk.

– Zártkörű közönség! – Andrea hangjában maró gúny.

– Le is rajzoltuk, hogyan képzeljük – Áрпи szemüvegéhez nyúl, igazít rajta egyet.

– Tessék, nézzétek! – Réka magasba tartja a rajzot. – Ahol most az asztal áll az ülőhelyekkel, ott lenne a színpad, kétoldalt a földön a gyerekek, a felnőtt nézők itt, nyolc sor, három szék egymás mellett, ennyi elfér, kipróbáltuk.

– Kérem mellőzni a megjegyzést, hogy az üggető karzatán több a hely. – Árpi nyugodtnak akar látszani, fölényesnek, de a szíve izgatottan kalimpál.

– Ha jól értem, azt fundáltátok ki, hogy együttesünk színhelye a Rékáék lakásában legyen. – Döme lebiggyeszi a száját.

– Azzal a reménnyel, hogy . . . – Réka hangja elfullad – hogy felfigyeljenek ránk és . . .

Döme fejét rázza.

– Felfigyeljenek? Kicsoda figyel fel? – Mónika erőltetetten kacag. – Talán Peter Brook?

Kati idáig hallgatott. Lábát egymásra vetve ül, és olykor végigsimít a haján. Most megszólal, kicsit vontatottan.

– Peter Brook, az ki?

– Híres rendező. Párizsban van neki színháza – magyarázza Mónika.

– A neve után ítélve angol – jegyzi meg Kati.

– Párizsban van színháza – ismétli meg Mónika.

– Nekem elhiheted. A szüleim voltak a színházában, egy remek darabot láttak, csupa madár a szereplője.

– Csupa madár! Röpdöstek? – Orsi vihog.

– Képzeld, nem röpdöstek. Képzeld, színészek játszottak madárjelmezben.

Réka lapos pillantással méregeti Mónikát. Lám, mit nem tud ez a Móni. Peter Brook, csupa madár szereplő. Persze, a szüleitől tudja. Anyu is járt tavaly Párizsban a csapattal, hát ő biztosan nem látta azt a darabot. A hírét se hallotta.

Andrea morcosan néz maga elé. Az a tegnap este! Arra jó voltam, hogy hámozzam az almát meg a narancsot a gyümölcssalátába, és kínálgassam a pogá-

csát a vendégeknek. A vendégek! Anyu osztályveze-
tője előreálló nagy fogaival, valóságos agyari van-
nak, és a felesége a temérdek mütyürkével, gyűrűk,
fülbevaló, karperecén kék zománcvirág, akár egy te-
leaggatott karácsonyfa. – Ez itt a fiam, Zsolti –
mondta anyu bazsalyogva. Igen, Zsoltit mutatta be
először. A FIÚÚÚT! – Á, a Zsolti gyerek. Szer-
vusz, nagyfiú, sokat hallottam rólad. – Én meg ott
álltam kezemben a pogácsás tállal, kedvem lett vol-
na földhöz vágni. – Andrea lányom – kapott észbe
anyu, hogy én is a világon vagyok. A teleaggatott
karácsonyfa megkérdezte, hányadikba járok, a kiálló
fogú rám vigyorgott: – Van-e már udvarló? – Még
hogy udvarló! Ki beszél manapság udvarlóról?!
A vízözön előtt beszéltek így. Nekem azt kellett vol-
na megkérdezni tőle: Hogy szolgál a becses egészse-
ge? Anyu rákezdte, hogy milyen nehéz példákat old
meg a fiacskája második általánosban. Halmazelmé-
letet tanulnak. – És képzelje, Kornél, a középiskolás
nagylányom nem boldogul a másodikos Zsolti fel-
adataival. Múltkor a fiam hiányzott. . . – Nem bír-
tam megállni, odavágtam: – Ti sem tudtátok meg-
oldani apával, pedig még nálam is idősebbek vagy-
tok. – Hát erre anyu a vendégek előtt. . . Apa meg
eleresztette a füle mellett. Töltögette az italt.

– Na de beszéljünk komolyan, hogy képzeled,
Réka, hogy felfigyelnek ránk? – kérdi Csaba.

– Hát. . . híre mehet, hogy amit mi csinálunk, az
nem mindennapi. A szülők, Démama, a taná-
rok. . . Egészen más, ha látják, mint ha mi csak be-
szélünk róla – védi Réka az igazát.

Döme az órájára néz.

– Húsz perc múlva mennem kell. Addig fejezzük be a vitafórumot, vagy nélkülem folytatjátok.

Milyen fölényesek! És én hogy elbizonytalanodtam. Talán soha nem lesz többé kezemben a *Rendező* feliratú füzet? Nem látom, hallom, ahogy létrejönnek a jelenetek? Réka ajkába harap.

– El kell dönteni, hogy akarjátok-e folytatni vagy végleg abbahagyjuk.

– Folytatni? Itt?! – Andrea kifújja az orrát, s ettől még ingerültebb lesz.

– Mindegyik jelenetet el tudnánk itt játszani, kivéve *A függöny mögöttet*, ahhoz ugyanis nagyobb hely kell.

– Úgy! *A függöny mögött* kivételével! – Orsi dühösen méri végig Rékát. Anya, a nővérem és Előd a vörös fejével, majd itt ülnek, tapsolnak, és azt képzelik, hogy minden rendben van. Előd nem csókolja a piros küszöböt, ahogy elterveztük, az *Árva Bethlen Katát* nem viszi kockás szatyorban, nem kiáltjuk ki világgá, hogyha ez sokáig így megy, felcsapok éjjeli pillangónak. Erre hívott ide engem Réka? Ezért hívott ide?!

– A függönnyt nem lehet felaggatni, ugyanis ha az ablak meg az ajtó között feszítenénk ki, a földön ülő nézőknek nem marad hely, és... – magyarázza Réka.

– Ne is folytasd! – vág közbe fagyosan Orsi.

– Szóval azt kéne eldönteni, akarjátok-e, hogy itt, nálunk...

– Én nem kérek belőle – Andrea állá előrelendül, mint a bokszolóké. – A mosókonyha csak-csak. De lakásban! Óvodás szint. Én...

Mintha elébe tolták volna, oly élesen látja. Egészen közelről hallja: „Ez itt a fiam, Zsolti...” „Szervusz, nagyfiú, sokat hallottam rólad...” „Andrea lányom.” Csak ennyi. Anyunak a hangja is más, mikor rólam beszél. Mert nem vagyok fiú. Lányból is lehet miniszter, államfő is. Innen, ebből a szobából rikoltsam át a szomszéd szobába: *Nem vagyok fiú, hanem lány, szerintetek ez nagy hiány. Ez óriási tévedés!*

És kitör belőle:

– Én, aki egy valóságos Schütz Ila vagyok! Nem én találtam ki. Ti mondtátok rólam. Te, Réka.

Rékában elakad a szó. Andreára mered. Elképed ekkora indulattól. Hiszen Andreának éppen azért kéne kitartani, mert ő a legjobb az egész együttesben. De hol az együttes?! Hol van már?!

És a többiek mind, egytől egyig megrökönyödve hallgatnak.

Aztán Árpi megszólal:

– Gyermezem, tisztázzunk valamit. Egy *valóságos* Schütz Ila sokkal kevesebb a Schütz Ilánál. Ha azt képzeled...

– Hagyd abba! – visít Andrea.

– Máris megtörtént. A többiek pedig lesznek szívesek nyilatkozni.

Csaba habozik. Színjatszók egy lakásban! Andreának tulajdonképpen igaza van, bár ahogy kikelt, az túlzás. Szó se róla, ügyesen játszik, na de ekkora mellénnyel járni! De Andreának mégis igaza van, ez borzasztó lecsúszás. Csakhogy a buszjelenetben csak így lehet felülkerekedni. Micsoda csattanót eszeltem ki. Végül megbeszéljük a lánnyal, hogy ta-

lálkozunk a Szabó Ervin Fiókban, és akkor én odavágom Katinak, vagyis a fölényes csajnak: „Tudod mit, nem érek rá! Egyáltalán nem érek rá...” Na persze csak az előadáson vágom oda, hogy villámcsapásként érje Katit. Vagy ami még jobb, azt mondom neki: „Most látom, szeplős a homlokod. Nem kedvelem a szeplős csajokat.” És ha Kati megsértődik? Ha komolyan, örökre megsértődik? Ha elveszítem? Hát ennyire fontos nekem? Ennyire. Ennyire! Maradjon a buszjelenet úgy, ahogy van. Inkább. Ezerszer inkább.

– Tehát... – Árpi körülnéz. Rövidlátó szeme hunyorog, tekintete végigsiklik az arcokon.

– Szerintem próbáljuk meg – Kati még egyre a hajával játszik.

– Igen, próbáljuk meg – helyesel Csaba. Ha féltékennyé tenném Katit... Ha szándékosan kikezdenék Kocsis Beával vagy Csicseri Ágival? Csak tudnám, ártok-e vagy használok magamnak, ha más lánnyal kezdek ki! Csak tudnám!

– Kiszállok – jelenti ki Döme.

– Én is – mondja Mónika.

– Spongyát az együttesünkre! – Orsi nyakában ismét Jujóka lóg. Megpöcköli. – Ugye, Jujó, neked is ez a véleményed? Spongyát rá!

– Rendben van – mondja Réka.

„Nincs rendben! – suttogja magában. Az emlékek megrohanják, körülveszik nyüzsögve, egymást tászigálva. – Itt, ebben a szobában alakult ki a műsor. Itt jöttem rá az indító jelenetre. Együtt találtuk ki Árpival. Itt játszottuk el a Na-Conxypant. Körben ültünk, és mindenki elmondta, milyennek kép-

zeli a boldogságot. Orsi azt mondta, erkélyes szobát akar, alatta pázsitot szökőkúttal. És most azt mondta: Spongyát az együttesünkre.”

– Szedelőzködöm – Döme feláll.

– Indítok én is – Móni feltápászkodik. – Na igen, az az előadás a madarakkal. A kosztüмок nagyon jók voltak, mindenféle tollak meg bóbiták, mesélte anyu, és azonfelül a színészeket is jól válogatták össze: a veréb apró, vékony, a bagoly természetes. Egy szóval: szuper volt.

Csaba ásít. Igyekszik mellékesen, odavetve megkérdezni:

– Jössz, Kati?

– Rohanok – Kati órájára néz. – Angolozni fogok apával.

– Gyerünk, Jujóka! – Orsi megperdíti a tükörhasú babát. Kérdő pillantást vet Árpira.

A fiú nem mozdul. A tapéta mintáját nézegeti, míg Réka becsukja az ajtót a többiek mögött. Rózsaszín kimonós lány sárga ladikban ül, a csónak körül kék tenger. A tapétát Réka mamája hozhatta valamelyik úttjáról, esetleg a papája, mert az is sokat utazik, bár nem sportoló, hanem mérnök. Álomból ébredve nyomasztó lehet körös-körül a temérdek tenger, kimonó és ladik. Igaz, Réka még mindig a régi szobájában alszik.

Árpi feláll, nyújtózik egyet. A bútorok közt téblábol, amikor Réka benyit, de nem néz rá, úgy mondja:

– Elmehetünk moziba, ha van kedved.

– Nincs kedvem.

Az ablakhoz lép, az üvegen dobol.

- Na jó. Akkor én most elpályázom.
- Réka hirtelen megfordul.
- Köszönöm, hogy olyan rendes voltál.
- Ne folytasd, még elbízom magam.
- Egyikük se volt annyira mellettem, mint te.
- Egyikük se volt igazán mellettem.
- Mit kapok jutalmul? Sportszeletet? Egy csomag fruttit?
- Neked nem lehet jutalmat adni. Te dölyfös vagy.
- Ezt már mondtad egyszer. Te nem vagy dölyfös?
- Én nem. Én bíztam magamban, és másokban is, de most már... Most valahogy... - Legyint.
- Vége.
- Ne várj senkitől semmi jót, és nem ér csalódás.
- Árpi nyelve hegyén van, de lenyeli.
- Hát akkor - motyogja.
- Mozihoz nincs kedvem, de holnap, ha ráérsz... - Réka nem néz a fiúra. - Eljöhetnél, ha kedved van.
- Jó - veti oda.
- Hirtelen lehajol, és arcon csókolja.

17.

Végére hagyom a legfontosabbat. Sikerült. Egyelőre három évre, mert az illető, akinek a helyére felvettek, egy fejlődő országba megy a férjével, de az is lehet, hogy majd hosszabbitanak, és akkor én is tovább maradhatok, de három év is nagy idő, azalatt sok min-

dent lehet csinálni. Van egy jó tervem – én legalábbis jónak tartom –, és a nagyfőnök – így hívják a vezetőt – azt mondta: mehet, csak pénzt ne igényeljek rá, mert takarékoskodni kell. De én nem igényelnék rá pénzt, mi megszoktuk, hogy a magunk erejéből állítsuk elő ezt is, azt is. No, majd bővebben előszóval, jövő vasárnap szabad leszek és meglátogatlak, itt ugyanis vasárnaponként gyakran bent kell lenni, azt hiszem, emiatt nem tülekedtek ezért az állásért. Én örülök neki.

Misikém, nagyon jól teszed, hogy mesélsz az új kisfiúnak. (A nevét nem írtad meg.) Rémes lehet neki, hogy tudja: az apja agyonverte az anyját. Ha bölcsődéskorú volna, nem óvodás, nem értené, mi történt, később talán el is felejtene. Ő már nem felejt el. Akkor már sokkal jobb, ha semmit nem tudunk a szüleinkről, és a legislegjobb nem gondolni rá, milyenek is lehettek. Neked is ezt tanácsolom, kisfiam, Misi.

Juli félbeszakítja az írást, órájára pillant. Még van idő bőven. Tekintete felcsúszik a két fényképre a falon. Kamasz lányok, fiúk állnak összefogózkodva a pázsiton. A Bagoly őr tagjait vette le Laci bácsi. Juli tenyerét orrára tapasztja, úgy nézi tünődve a másik képet. A kockás szoknya van rajta, az első ruhadarab, amelyet saját maga varrt. Fogja Misi kezét. A fényképen nem látni, hogy Misi bőre barnább, mint a legtöbb gyereké, de világosabb, mint a cigányoké. Nyilván csak az egyik szülő cigány, persze, Misi nem tudja, hogy melyik, nem is fontos. . . Amikor az óvodások házából a nagy épületbe került, ő választott kisanyukájának. Hozzám szaladt.

Juli most élesen látja a hálókat – mindegyikben tíz fekhely, a fal mentén a keskeny, fehér szekrényeket a névtáblákkal, az ágyak felett a polcokat a kevés személyes holmival: baba, könyv, mütyürkék. Két-évenként más hálóterem, a nagylányoknál egyik-másik polcon kölni. A hosszú étkezőben a tálakat, tányérokat a fehér köpenyes napos gyerekek hordják, viszik. Először a kicsik esznek, utánuk a középső csoport, végül a nagyok. A nappalit is látja, legélesebben a nagylányokét a sárga-piros térelváltóval. Egymáson áttűnve bukkannak fel az emlékek. Az óvodások háza. Mikor kerültem oda? Mi volt azelőtt? Egy asszony azt ismétli: „Itt hagyták a gyerekeket a nyakamon!” Őszes hajú asszony, szemüveges. Sírok. Zsámolyon ülök a konyhában és sírok. Rám kiáltanak: „Ne bögj! Itt hagyták a nyakamon, és bög a fülembé...” Két párnázott széken fekszem. Sötét van, leestem róla. A rémület. A földön vagyok a sötétben, a semmiben. Az asszony felemel, ágyba fektet maga mellé. Megint sírok. Rám-förmed: „Elhallgass már!” Valaki azt mondja: „Eljöttem a gyerekért” – és kézen fog. Vonaton ülök. Almát eszem. Bemegyünk egy nyitott kapun. Fák, bokrok, kavicsos utak. Az óvodások háza. Három évig az óvodások házában. Játsszóter van előtte. Megtanulom, hogy a sok füvet, amit a nagy fiúk zakatoló géppel nyírnak, pázsitnak hívják. Az óvodások házából átkerülök az I. nagy épületbe, a kisiskolásokhoz. Fiúk és lányok közös házban, csak a hálóknak külön. Négy év alsó tagozat. Átköltözöm a II. A épületbe. A fiúk a B-ben laknak. A nappali, ahol tanulunk, közös, a fiúk jönnek át

hozzánk. Van, aki emlékszik, mikor került ide, sokan nem tudják. Senki nem beszél róla. A kicsik a nagyobbak közül választhatnak kisanyukát vagy papát, a nagyok fiókájuknak nevezik a kicsit, felügyelnek a mosakodásukra, segítenek nekik ágyazni.

A kakasszót utánzó csengő hatkor szólalt meg, a nagyok háromnegyed hétkor lent voltak az ebédlőben, hogy háromnegyed nyolcig mindenki sorra kerüljön. Reggeli után fel az emeletre, rendbe hozni az ágyakat, segíteni a kicsiknek. Sokáig azt terveztem, ha kikerülök, megkeresem azt az asszonyt, akinél otthagytak. Talán meg lehetett volna találni, hiszen nyoma van annak, ki vett állami gondozásba. Beszélni azzal az asszonnal. Aztán letettem róla. Semmi értelme. Lehet, hogy már nem él. De ha él? Semmi értelme!

Nagyon jól tetted, Misi, hogy kispapája lettél annak a gyerekeknek. Én meg ezáltal nagymama lettem, ami igazán szép teljesítmény huszonhárom éves korban.

Juli megrázza a fejét.

Mi a csodának írtam azt, hogy szép teljesítmény? Mintha újságcikkből szedtem volna. Teljesítmény! Meg hogy ezáltal nagymama lettem! Nem humor. Idétlenkedés. De hát leírtam, golyóstollal, ki nem radírozhatom, és Misi várja a levelet.

Órájára néz. Eltelt az idő. Gyorsan befejezni.

Vasárnap látjuk egymást. A tizenöt órás busszal érkezem. Addig is millió puszi

Kisanyukád, Juli.

Megcímzi a borítékot, de a toll egy pillanatra megáll kezében, mielőtt ráírja: *Gyermekváros*.

És most kabátot, sapkát, felmarkolja a retikült, szatyrot, az előszobából csókolom a házinéninek – Juli leviharzik a lépcsőn. A lakótelepi háztól a metróig egy buszmegálló, de gyalog teszi meg az utat, azért az egy megállóért nem érdemes buszbérletet venni. Útközben bedobja a levelet a postaládába.

Az épületben Juli átveszi a portástól a kulcsot. A ház még kihalt. Letelepszik íróasztala mellé, a legalsó fiókból kivesszi a papírokat. Mindent pontosan felmért, kiszámított. Homlokát a tenyere közé fogva nézi a számokat és a rajzot. Füttyent egyet, felugrik, a faliszekrényből az üres kartonlapok tetejéről leemel egyet. A szöveget csupa nagybetűvel írja rá.

Orsi hazaért az ápolónőképzőből.

... Megebédelek, és aztán a *Nyáraló gyilkosokat* olvasom, de nem nézem meg előre a végét. Erős leszek. Délután ötig békesség van, addig nyaralok a gyilkosokkal, mikor megjönnek, átugrom valakihez. De kihez? Andreánál nem látnak szívesen. Észrevettem én, a mamájának nem tetszem, nem vagyok neki elég előkelő. A Rózsaszál is nagyra van a gimnazista fiacskájával. Érdekes, Kati szülei nem hordják fenn az orrukat, pedig Andrea mondta, hogy valamikor grófok vagy bárók voltak. Katihoz mehetnék, de ő ilyenkor oroszot vagy angolt gyakorol az apjával.

Árpi aligha lesz otthon, az utóbbi időben mindig

Rékáéknál ücsörög. Mehetnék Rékához, de ha Áрпи ott ücsörög, feleslegesnek érzem magam. Ötödik keréknek. Furcsa, hogy a felesleges harmadikat ötödik keréknek nevezik. Na persze, mert felesleges, sőt alkalmatlan. Ők ketten nagyokosok, és mindenféléről vitáznak, hogy megismerhető lesz-e teljesen a világ valamikor meg satöbbi, ami engem nem érdekel. Engem az érdekel, ami most van. Á, még az sem.

Lerakja a szatyrát az előszoba kövére. Fel kéne mosni. Én ugyan nem mosom fel. Majd bolond leszek! Tegnapelőtt mentem végig rajta bő ultrás vízzel. Mi anyuval ketten vagyunk, ők négyen, de a két gyerek duplán számít, tehát tulajdonképpen hatan vannak.

Felakasztja a kabátját, a szatyorból kiveszi a kipúposodó kenyeret. „A rakott kel a kis barna lábasban, ha kevés, üss fel tojást. Kenyeret vegyél!” – kiabált vissza anyu reggel az ajtóból. Orsi benyit a konyhába, a kenyeret az asztalra dobja, már gyűjtaná meg a gázt, hogy melegedni tegye a rakott kelt, de eszébe jut, hogy közben olvasni fogja a *Nyarló gyilkosokat*. A kelre majd vizet önt, hogy ne égjen oda.

A konyhából indul a szoba felé, de az ajtó előtt megtorpan. Bentről krákogás hallatszik, az a jól ismert torokköszörülés.

Mi történt? Csak nem beteg Előd?! Még az hiányzik! Pedig ez ő. Előd krákog így. Más nem is krákog a lakásban.

Orsi benyit. Menjen egyenest a saját szobarészükbe? Tegye le a cuccát, markolja fel a *Nyarló gyilkosokat*, és ne törődjön Előddel? De ha beteg? Nyilván beteg, ha napközben hazajött. A főnöke szigorú,

ha nincs komoly baja, nem engedi haza. Hátha szüksége van Elődnek teára, orvosságra, citromot kell hozni vagy elmenni a gyógyszertárba. Nem hagyom sorsára az öreg fiút. Végre is... ápolónő leszek.

Orsi félrehúzza a függönyt.

Előd nem fekszik az ágyban, az asztalnál ül és körmöl.

– Hát te? – kérdi Orsi.

Előd felkapja a fejét.

– Köszönni nem szokás? – dünnyögi.

– Szia! – veti oda Orsi. – Te mért vagy itthon?

– Hazaküldték a részlegünket. Dúcolják a menyegyzetet, hull a vakolat. Életveszély – Előd vigyorg.

– Na jó – Orsi ránt egyet a vállán. – Mit csinálsz?

– Írok. És örülnék, ha nem zavarnál.

– Kérlek – Orsi visszalebbenti a függönyt. A szekréynyor polcáról leemeli a *Nyarló gyilkosokat*. Sóhajt. Amíg próbáltunk, mégis más volt. Összeve-rődtünk, alakultak a jelenetek. Én voltam a nővér, Árpi a srácom a karosszékben. Irtó hegyeseket vag-dostunk egymás fejéhez. Akkor volt hova menni. Most Árpihoz is alig. Rossz. Nem azért, mintha nekem tetszene Árpi, egyáltalán nem tetszik, de volt hová menni. Beültem a kivarugiba, magnóztunk. Vagy csak ültünk, és odaböktünk egymásnak egy-két szót. Nem Árpi hiányzik nekem, hanem a kiva-rugi. És az egész. Ami volt. Ami már nincs. Hogy készülünk valamire, és tudom, hogy várnak. Várnak engem, mert szerepem van.

Orsi bemegy a konyhába, meggyújtja a gázt, ki-

nyitja a hűtőszekrényt. A lábas. . . A kis barna lábas nincs a hűtőben. Hova tette anyu? Morcosan körül néz. És akkor. . . Elönti a düh. Ott a mosogatóban. Üresen. Elmosatlanul. Üres, elmosatlan lábas a csap alatt. Orsi nekilódul, beront a szobába, félre csapja a függönyt.

– Előd! – visítja.

– Mondtam, hogy ne zavarj!

– Hol a rakott kel?

– A rakott kel? – Előd félrebillenti fejét. – Tíz óra tájt hazaküldtek. Megettem.

– Sejtettem.

– Akkor mért kérdezted?

– Ide hallgass! Hazajössz tízkor. . .

– Tíz óra után – helyesbít Előd.

– Megkajárod az ebédemet, és egy szót sem ejtesz róla.

– Nana. És kérlek, ne ekkora hangerővel. Hazajöttem, belemerültem a munkámba, megéheztem, ettem, újra belemerültem, és a munkám annyira lekötött. . .

– Az *Árva Bethlen Kata* – süvíti Orsi.

– Tévedsz. Vak Bottyán. Jelenleg *Vak Bottyán*on dolgozom.

– Bánom is én! Azt mondd meg, hogy én mit egyek!

Előd egyik kezével a zsebébe nyúl, a másikkal üstökébe túr bele.

– Itt egy húszas. Tessék.

– Egy húszasból ebédeljek meg? Jó vicc!

– Sajnálom. Angolul sorry. Nincs több pénzem.

Illetve valami apró. – A zsebében matat, két forintost húz elő.

– Tartsd meg!

– És még ötven fillér, továbbá húsz. ...

– Mondom, hogy tartsd meg!

– Most pedig sürgősen zárjuk le a témát. Nekem – Előd felemeli a hangját – az az első kötelességem, hogy a bennem rejlő íróról gondoskodom.

– Az én ebédemmel! – Orsi hangja elcsuklik. Odavágni Elődnek a húsz forintot. Azt kéne. Oda-vágni. De a hűtőben egy kevés liptóin kívül semmi. Tojás sincs. A mama tévedett? Vagy Előd rántottát is csinált magának a rakott kel mellé?

Orsi dühös mozdulattal felmarkolja a húszast. Két hot dogot vesz belőle, vagy inkább csak egyet és utána sarokházat.

Bevágja maga mögött az ajtót.

Orsi benyomul a metróba. A hot dogot már elfogyasztotta. Sarokház nem volt a cukrászdában, két franciakrémest kért és becsomagoltatta (nem kell fizetni a kiszolgálásért!), egy padra telepedve ette a süteményt, a papírra tapadt habot mutatójával kanalazta fel.

Szeret metrózni. Emberek közt van, és mégis egyedül. Kiszáll valamelyik állomáson, cél nélkül lődörög az utcákon, elképzei, mi volna, ha ezen a környéken lakna. A lakást is elképzei, a ház előtt vagy éppenséggel a ház garázsában álló kocsit is, de leginkább aprólékosan a lakást. Ismeri mindegyik metróállomást. Néha úgy utazik, hogy a megállók-

ban sorra kiszáll, ácsorog egy keveset, aztán fellép a következő szerelvényre.

Ezúttal célja van: a Batthyány térre tart. Az aluljáróba. „Ledobok egy üdítőt!” – és a zsebében lapuló négy forintot tapogatja.

A Battyhány tér. Kiszáll, a mozgólépcsőnél előre-tülekszik, egy nő felmordul a háta mögött:

– Hová tolakszol? – Orsi vállat von.

„Dühítő, hogy állandóan letegeznek. Rékát nem tegezik le. Andreát, Katit sem. Azért tegeznek le, mert vékony vagyok. A vékonyságom miatt látszom kicsinek, pedig alig vagyok alacsonyabb Rékánál. És még nőhetek. Még nincs befejezve. Még nem vagyok végleges. Korántsem” – mondja magában, míg sorba áll az italautomata előtt.

Oldalozó pillantással pásztázza végig az automatakat és azt a néhány egymás mellett rostokoló fiataalt. Nagy fenekű lány, feszül rajta a farmer, kockás poncsóban unott arccal bámul néhány srác között. Most ketten érkeznek hozzájuk, egy vihogó lány meg egy pattanásos képű, bőrkabátos srác. „Galeri – mondja magában Orsi. – Ez egy galeri.”

Bedobja a pénzt a hasadékba, a teli papírpoharat kiemeli a szendvicses meg az ivólás automata közt, az üdítőt kortyolgatva, szándékos lassúsággal szemügyre veszi a galerit.

A nagy fenekű még mindig unott képet vág. Az egyik fiú mond valamit neki, a lány széles szája tárog, nevet vagy válaszol. Orsi kicsit közelebb lép, vigyázva, nehogy feltűnő legyen.

– Jön a Rettenetes! – A pattanásos fiú mondja. A nagy fenekű unott arca áhítatosra vált, a vihorá-

szónak mintha éles késsel vágták volna el a nevetgélését. Jön a Rettenetes!

Jön. Jobb keze kidudorodó zsebében, mint a gengsztereké a filmekben. Járás közben szétveti lábát, felsőteste himbálózik – a tengerészek lépkednek így. (Mennyit gyakorolta a tükör előtt?) Horgas orra van, szeme besüppedt, ajka közt cigaretta.

– Csá, Rettenetes!

– Háj! – Elhajítja a csikket, egyenest egy idős asszony lába elé, a két lány vállára csap, és belép az engedelmesen szétnyíló kör közepébe.

Orsit szorongás fogja el, de kíváncsi is. Arrább húzódik, fél szemmel sandít rájuk, óráját nézegeti, topog, mintha várna valakit.

Azok ott összedugják a fejüket. Nevetnek. Az egyik valósággal nyerít.

Ősz bajszú bácsi megy a szendvicses automatához. Pénzt dob be, kivesz egy szalámis zsemlét. A pattanásos elébe áll.

– Jó a szendvics, bácsi?

– Jó.

– Friss? – Ezt egy másik kérdi.

Már ott állnak mindnyájan az öreg körül.

Bekerítették. Valaki a fejét csóválja. Valaki azt mondja: „Mi van itt?!” Valaki azt mondja: „Gyérünk innen gyorsan, Boris!”

A karvalyorrú fiú mosolyog, kikapja, kitepi az öreg kezéből a zsemlét, beleharap, odadobja a nagy fenekű lánynak, az is harap belőle, továbbhajítja.

– Repül a, repül a, repül a! – kiabálják kórusban.

– Öregapám, ha nem tetszik valami, csak szóljon!

– Tetszik, vagy nem? Ki vele!

Repül a zsemle kézből kézbe. A földre hull. Rugdossák. Fociznak vele.

Orsi a falhoz lapul, mintha gyökeret vert volna a lába.

Senki nem förmed rájuk, senki nem támad nekik. Senki. Nézik őket, elfordítják a fejüket, a fejüket csóválják, továbbsietnek. Ők meg fociznak az összeharapdált, piszkos zsemlével.

Aztán elviharzanak a lépcsőn. Elnyeli őket az utca. A pattanásos képű futtában odaszól Orsinak:
– Meddig szobrozol még, girheske?

Még hogy girheske! Orsi felháborodva mered maga elé. Ha most géppisztolya lenne. Nem most! Előbb, amikor a bácsi kezéből kikapták a zsemlet, és röhögve dobálták. Rájuk szegezni a géppisztolyt, és azt kiáltani: „Térdre!” Vagy hipnotikus erővel kényszeríteni őket meghunyászkodásra.

Felsőhajt. Nincs géppisztolya. Hipnotikus ereje sincs. A galeri elcsörtetett. Az öreg bácsit sem látja. Csak az összerugdalt zsemle a földön. Mellette egy cafat szalámi.

Csakugyan, mért szobrozok itt? Orsi megindul. Semmi kedve hazamenni, hogy Előd krákogását hallgassa. Metrózni fog, amíg el nem kezdődik a csúcsforgalom.

Állomás állomás után. A szerelvények már zsúfoltak.

Orsit felviszi a mozgólépcső, találmra vág neki az utcáknak. Ezen a környéken még nem járt. Előd bukkan fel előtte, újból előnti a méreg a rakott kel miatt. „Vak Bottyán, Vak Bottyán” – dűnnyögi magában, és suhint egyet a kezével.

Nyomatott betűk egy rajzlapon.

Orsi továbbmegy. Lelkes fiatalok. Mitől lelkesedjenek? Miért? . . . Hirtelen sarkon fordul. Megáll a piros-kék betűs rajzlap előtt.

LÉLKES FIATALOKAT VÁRUNK INDULÓ
SZÍNJÁTSZÓ CSOPORTUNKBA
KULTÚRFELELŐS

Újra meg újra elolvassa. LÉLKES FIATALOKAT . . . SZÍNJÁTSZÓ CSOPORT . . . Ha előadnánk *A függöny mögöttet*. Döme vörös parókában. Biztosan lehet vörös parókát szerezni a kölcsönzöből. És ha nem sikerül . . . Ha itt is valamilyen ásatag darabot akarnak eljátszatni velünk.

. . . Megpróbálom. Ha nem sikerül, ott tartunk, ahol vagyunk. De ha mégis . . . Akkor én intéztem el. Én!

Orsi még egyre a piros-kék nyomtatott nagybetűkre mered. Most arra gondol, hogy ő nem olyan okos, mint Árpi vagy Réka, nem olyan művelt, mint Kati, aki angolul is jól tud, nemcsak oroszul, nincs magnója meg színes tévéje és ébresztő, világító kvarcórája, mint Csabának, hároméves ápolónőit végez, nem lehet belőle főnövér, és a függöny mögött lakik. Igen, még egy szobájuk sincs, neki meg anyunak. És talán azért, éppen azért, mert neki semmije sincs, csak a veszekedés, azért fog sikerülni, azért kell sikerülni. Akár a mesében, a legkisebb

királyfi, a szegény ember fia, a girhes csikó, amelyből táltos lesz. „Girheske – vágta oda az az undok pattanásos képű. – Meddig szobrozol még, girheske?!” A csikó megrázza magát, táltossá válik...

„Szamárság – mormorja magában Orsi. – Táltos! A legkisebb fiú! Még mi nem jut az eszembe. Mese... Én nagylány vagyok. A mese nem valóság. De mi a valóság? A függönnyel kettéválasztott szobánk? A galeri az aluljáróban? A bácsi, akit körülfogtak, és kiütötték kezéből a szalámis zsemlet? A többiek, akik nézték, elfordították a fejüket, eliszkoltak? Az összeharapdált, összerugdosott zsemle a földön?

Kell, hogy legyen valami más is.

Orsi bemegy az épületbe.

– Csupa érdekes jelenet a mai életből, a fiataloké-
ből – bizonykodik Orsi.

Szemben ülnek egymással. Juli figyel a mütyürkékkel teleaggatott sovány kamasz lányt. Szaporán beszél, időnkint ránt egyet a fején, mintha a huzat vágta volna be, olyan zilált.

– A szöveget mi magunk írtuk, illetve próbák közben állt össze, és van egy jelenetünk a boldogságról, egy másik, hogy a felnőttek, illetve a szülők nem figyelnek arra, amit a gyerekeik mondanak, pedig világrendítő hírt hoztak, csakhogy a felnőttek azzal vannak elfoglalva, hogy ki mennyi jutalmat kapott, meg ki kit fúr, de azt látni kéne, azt így nem lehet elmondani, és a kezdő jelenetünk is kacifántos, mert abból kerekedik ki az előadás, hogy sehol sem

kapjuk meg a kellékeket, vagyis éppen a bajból támad a jó, amit az életben én még nem tapasztaltam, de eljátszva nagyon hatásos, persze, ezt a rendezőnk sokkal jobban mondaná el, ugyanis Réka, vagyis a rendezőnk igazán érti a dolgát. Például az egyik számunk. . . – Orsi megint ránt egyet a fején, homlokát ráncolja. – Egy lány elkeseredésében fel akar csapni éjjeli pillangónak, de azért nem gondolja egész komolyan, csak hát. . .

– Mért akar felcsapni éjjeli pillangónak?

– Hatan laknak egy szobában, úgy is mondhatnám, hogy három nemzedék, és folyton veszekednek, mert ha földre szállt angyal volna mindegyik, szerintem akkor is veszekednének, de az emberek nem földre szállt angyalok. – Orsi belesuhint a levegőbe.

– Nem azok – Juli rábólint. Előrehajol. Érdekli ez az izgatottan hadaró lány.

– Hát megy a jelenet – folytatja Orsi –, és a csaj azt kiabálja, hogy nem bírja tovább, ő éjjeli pillangó lesz elkeseredésében, és lebegeteti a két karját, de Réka, vagyis a rendező, azt mondta: Ez így nem jó, az öklödet rázd a plafon felé, úgy kiabálj. Azt mondta neki: Úgy rázd az öklödet, mintha a sorssal pörölnél. – Orsi kifulladt, nagyot lélegzik. – Igaza volt, az ökölrázás megemelte a jelenetet. És nem betanult szövegeket mondunk, a szövegek belőlünk pattannak ki, mert belehelyezkedtünk a szerepünkbe, vagyis beleéltük magunkat. Van egy számunk, az a címe: *Mért utálnak engem?* Egy lányról szól, akit a szülei elhalmoznak a legdrágább cuccokkal, tizennyolc éves korára megígérték neki a kocsit, Volvón

hozzák az iskolába, és már beutazta a fél világot, és Velence nem tetszett neki, mert poshadt szagú, és ez is a mai életről szól, mert szép számmal vannak ilyen felvágósak, és az ápolónőin, mert én három-éves ápolónőit végzek, de régebben együtt jártam a többiekkel, akikkel most az együttest alkotjuk, az ápolónőin mondja az egyik lány, hogy náluk a faluban meg más falvakban is azon versenyeznek, kinek szebb a kerítése, meg a faburkolat a lakásban és a többi.

Orsi rádöbben, hogy elkalandozott a tárgytól, ujjai belecsimpaszkodnak Jujókába.

– És lett volna egy hely, egy művelődési ház, ahol felléphettünk volna, legalábbis néhányan, de klasszikusban, verses klasszikusban, csahogy mi azt akarjuk színre vinni, ami rólunk szól, a mai fiatalokról.

– Értem – Juli bólint.

...Hát én? Mit vinnék színre? Juli eltűnődik. A hét Czöndör gyereket? A legkisebb akkor került be a Gyermekvárosba, amikor a legidősebb szakmunkás lett. A tévésobában ültünk, ott volt a két nagy Czöndör is, amikor a Kék Fényben mutatták az anyjukat, „Czöndörné – kérdezték tőle –, magának hét gyereke van, ugye? Mind a hét állami gondozásban. Hát a pénz, amit az élettársa elvitt a lakásból, miután a nénit megfojtották, mennyi volt?” A Czöndörök anyja két fölemelt ujja közével mutat, mekkora volt a köteg, és éneklő hangon hadarta, hogy ötszázások voltak benne, meg százások és húszások is. A kisebbik Czöndör lesunyta a fejét, és

zokogva hagyta, hogy kivezessék, a másik mereven nézte a képernyőt, vállat vont, amikor noszogattuk, hogy jöjjön ki velünk, és ránk mordult: „Hagyjatok!”

Ami rólunk szól... Juli most Tacsinait látja a sokdioptriás szemüvegével. Eleinte, ha kiürült a tányérja, zokogott és a kezét tördelte, jó ideig tartott, amíg megnyugodott, hogy többé nem fog éhezni. Csomós Szilvit is látja, akit vasárnaponként olykor kivitt egy néni, talán örökbe akarták fogadni, de Szilvi véletlenül eltört egy pirex tálat, és a néni azt mondta neki: ha az édesgyerekem lennél, most megbüntetnék. Szilvi a konyhaszekrényből kivett még egy pirexet, a földhöz vágta, hogy rípiyára tört, és azt kiabálta: „Na, most megbüntethet!” A zömök Nagy Ivót látja, akire ezt a lehetetlen nevet ragasztották a szülei, és bezárták a lakásba, valahányszor elutaztak hétvégén szórakozni.

Juli szemhéja megrebben, elhessenti az emlékeket.

Orsi előrehajol, valósággal nyomul a Juli arca felé, mintha rá akarná zúdítani a közlendőjét.

– Van egy számunk a boldogságról, az is nagyon jó jelenet. Mindegyik gyerek elmondja, hogy ő milyennek képzei el a boldogságot, és ez persze jellemző az illetőre, vagyis a szerepére. Gitárkíséret van hozzá. Nekünk csak hely kéne, hogy megmutassuk, bemutassuk...

Elakad. Mondana még valamit, egy döntő érvet, de semmi nem jut az eszébe. A csendet Juli töri meg.

– Az alagsorban van a helyiség.

– Pinceszínház! – Orsi szeme felragyog.

– Pinceszínház lesz. Én nem mondok most neked se igent, se nemet. Látnom kell azt a műsort.

...Hát mégis. A táltos csikó!

Orsi elvigyorodik, míg az ajtó felé tart.

18.

– Kár, hogy a ruhatárnak nincs helye itt lent – mondja Mónika.

– Más problémád nincs? – kérdi Orsi. És hozzáteszi: – Főpróbát tartunk, ha nem tudnád.

– Mit szólsz hozzá, tudom. De a főpróbán is megállapíthatom: Kár, hogy a ruhatárnak nincs helye itt lent.

– A tisztelt közönségnek nem történik semmi baja, ha fent teszi le a kabátját.

– Gyerekek! – Réka igyekszik elfogulatlannak látszani. – Mindjárt kezdünk. Ne felejtsetek el, aki- nek nincs jelenése, a kazánházban tartózkodik az előadás végéig. Az ajtaját ne csukjátok be teljesen, a nyikorgás miatt.

– A fiúk nem olajozták be!

Ez a Móni milyen szurkapiszka!

– A fiúk beolajozták – mondja Árpi.

Mónika egy kis fintort vág.

– Próbáld meg te, neked ez is biztosan nagyszerűen sikerül! – Csabából olyan erővel tör fel az indulat, hogy belevörösödik.

– Kikérem magamnak ezt a hangot! – csattan fel Mónika.

– Gyerekek, ne cikizzük le egymást! Tegyük

félre minden sérelmet. Most csak a közös ügy...
Egymásra vagyunk utalva. És azért is olyan jó ez az
egész, mert egymásra vagyunk utalva. És azért is
olyan jó ez az egész, mert egymásra vagyunk utalva.
– (Miért mondtam ezt? Miért? Nem kellett volna.
Felesleges.) – Idegesek vagyunk. Érthető, hogy a
főpróba előtt mindenki ideges. – Réka kényszere-
detten mosolyog.

Andrea sóhajt, a nyaka köré bonyált sálakat igaz-
gatja. A hosszú, zöld, kötött sál alól piros selyem
széle kandikál ki.

... Ha Andreának nem jön meg a hangja... Ré-
ka aggódva méregeti a zöld, kötött sálát, Andrea há-
romszor tekerte körül vele a nyakát. Az utolsó előtti
próbán hirtelen elapadt Andrea hangja. Erőltette a
visitózást a nagymama szerepében, és hirtelen,
mintha késsel vágták volna el a hangszálait, csak há-
pogott. Tegnap javult egy kicsit, de csak valamics-
két.

– Te ma kíméld az erődet!

– Kímélem – suttog Andrea. – Próbáljam nem kí-
méltni. Azt, ami nincs.

– Kezd megjönni a hangod – mondja Kati.

– Pusztítom a nyers tojássárgáját. Legalább tíz
évig nem fogok tojást enni.

Andrea komoran bámul maga elé.

... Ha nem jön meg teljesen a hangom, nem éne-
kelhetek. Nem kiálthatom oda anyunak, apának,
mindenkinek az igazságtalanságot. Ha továbbra is
csak magamban hordozom, és belülről szorít. Ha
nem énekelhetem világgá, akkor az egész szereplés
hiábavaló, akkor inkább ki se menni a színpadra, in-

kább lemondani, tartsák meg nélkülem, ugorjon be a szerepeimbe Kati. Nem! Kati elszúrná a szerepeimet. Más se alkalmas rá. Csak én! És hátha megjön teljesen a hangom. Inhalálok. Észem a cukros nyers tojássárgáját.

Andrea sóhajt, a sálakat igazgatja.

– Jöhetnének már! – türelmetlenkedik Döme.

– Még nincs fél három.

– Öt perc híja. . .

Már jönnek. Juli és Pista bácsi, a művelődési ház vezetője, aki a bemutatkozáskor azt mondta: remélem, kitesztek magatokért, jön Margit néni a gazdasági irodából, aki tetránkenőcsöt adott, amikor Stabarcz díszletszerelés közben elvágta az ujját. Jön Elek bácsi, aki húzza a lábát, és Rózsi nénivel felváltva látja el a ruhatárat.

A szereplők behúzódnak a kazánházba.

– Hát akkor. . . – Réka izgalmasan krárog egyet.

– Tegnap egész jól ment minden, csak azok az apró hibák, amiket megbeszéltünk, azokra ügyeljenek. A kellékeket gyorsan cserélni. Árpí és Döme, ti akkor markoljátok fel *A függöny mögött* függönyét, amikor Andrea a befejező részben újra énekel. . .

Andrea tiltakozóan emeli fel a kezét.

– Én nem énekelek ma – hápogja. – Egyáltalán kérdés. . . – Legyint és keserű arccal elhallgat.

– Ma Orsi helyettesít – mondja Réka.

– Kérlek. Felőlem akár holnap is. (Fagyos, sértődött hang.)

– Ugyan, Andrea, ez csak mára szól. Reméljük, hogy a bemutatóra. . .

– Nem ragaszkodom, hogy a bemutatón én éne-

keljem a szongot. (Dehogynem! Igenis, ragaszodom! Azért inhalálok kifulladásig!)

– Te is tudod, hogy ez ideiglenes megoldás.

– Köszönöm szépen – vágja oda Orsi.

– Gyerekek, sajnálom, nincs időm lelki életre. Tehát amikor a befejező részben odaérünk: *Ez óriási tévedés! Fiú, hát fiú! Na és?!* akkor indul el Árpi és Döme a függönnyel, és amíg a taps tart, rákötik a két tartóra. Jól húzzátok meg, hogy a lábak kikandikáljanak alul. Most megyek és kolompolok.

A nézőtéren Réka – kezében a kolomp – összeszűkült szemmel mered a színpadra. Elöl, jobbra a karosszék, egy perc vagy annyi sem, Árpi terpeszkedik benne, a nővér új sráca, balra az asztal meg a székek, először a szülők ülnek mellette, a párhuzamos szülők, *A függöny mögöttben* Döme körmöl majd rajta, hátul, a hokedlin (a jelenet után kiviszik) Andrea gubbaszt a nagymamaszerepben, kötötűkkel a kezében. Minden kellék a helyén. Réka megrázza a kolompot.

A szereplők színre lépnek. Orsi és Árpi, a mély hangú Stabarecz Attila a nagypapa szerepében (nemrég csatlakozott az együtteshez) és a sor végén Andrea.

A kötötűk! A megkezdett kötés! Andrea ott felejtette a kazánházban. Réka felszisszen ijedtében. A kötötűknek szerepük van a szövegben. Fontos kellék. Szólni kell Andreának! Megszakítani a főpróbát? A kezdet kezdetén? Meg kell szakítani.

– A kötés!

Andrea elvörösödik. Lebénultan áll, esetlenül lógatva a két karját.

– Kezdjétek újra, gyerekek! – mondja Juli. Oda-hajol Pista bácsihoz. Az bólogat.

Kabala. A rossz kezdet kabala, fizetség a jó folyta-tásért, biztatja magát Réka. Nem a bemutatón tör-tént. Az iszonyú lenne. Katasztrófa. Nem szabad arra gondolni, hogy mi lenne. Ez a főpróba, és most már minden jól fog menni. Jól, mint az utolsó pró-bán. Annál is jobban.

Újra megrázza a kolompot.

Mi történik? Érhetetlen.

Orsi, alighogy megszólalt, belesül a szerepébe. Bakizik. Döme belebotlik a székbe, felborítja, zava-rában dadog. Andrea mórrikálja magát, Stabarecz, aki az utolsó próbákon végre nem takarta el félig Katit, most teljesen eltakarja.

Mi van ezekkel?!

Réka az öklét harapdálja.

Akinek halkán kell beszélni, suttog, hogy alig ér-teni a szavát, akinek fel kell emelnie a hangját, üvöl-tözik. Túlzásba estek. A nagy igyekezetben túlzásba estek, motyogja magában Réka.

És egyre rosszabb! Móni nem várja meg a gitár-szó végét, belebeszél, Kati a buszjelenetben nem fő-lényes, hanem kiállhatatlan, az úrutasjelenetben Csaba elbambul, nincs más szó rá, ez tömény el-bambulás, dermesztő a hallgatása. Árpi a szerepe szerint kijelenti: „Tudom én, mért kapott Tétényi akkora jutalmat.” Csaba nem nyitja ki a száját, ak-kor sem, amikor Árpi emelt hangon elismételi: „Tudom én jól, mért kapott Tétényi akkora jutalmat.” Csaba nem veszi a végszót. A jelenet áll. Áll a jelenet!

Réka körmei a tenyerébe mélyednek. Csaba hallgat. Megőrült ez a Csaba? Lepofozni a színpadról! Most mi lesz?! Ráordítani? És ha holnap is? A bemutatón is? Áll a jelenet. Mióta? Egy örökkévalóság óta. Meddig fog állni? Meddig?! Döme és Orsi rémült arca. Összeomlik az ő szövegük is... Minden összeomlik. Juli néni odahajol Pista bácsihoz.

Orsi kinyitja a száját. Becsukja. Móni görcsösen kapaszkodik a székre, Andrea előregörnyed, mintha hasba boksolták volna. Most mi lesz?! Mi lesz?!

És akkor Árpi:

– Azt akarod mondani ugye, hogy nem a jó munkájáért kapja Tétényi azokat a kiadós jutalmakat.

– És megböki Csabát. – Még hogy a jó munkájáért, hahaha! – Újra megböki. Csaba, mintha kábultságból riadna fel, harsányan nevet. Orsi és Döme elkapja a végszót. Meg vagyunk mentve! Réka fellélegzik.

– Mi ütött beléd, Csaba, hogy megkukultál? – kérdi Móni, amikor a jelenet véget ért.

Csaba komoran hallgat.

– Ott tipródtunk, vártuk a végszót, rémes volt – mondja Döme.

– Tényleg, mi történt veled? – Orsi a fejét csóválja.

– Ha nem vetted volna észre, bakiztál te is.

– Bakiztam. De mégiscsak mondtam valamit.

– Iszonyúan megfájdult a fejem – veti oda kellenül Csaba.

Elhiszik? És ha nem hiszik el... Mindegy. Nem mondhatom el... Ott ültem a nyamvadt asztal mellett, és az járt az eszemben, hogy mégis le kéne bő-

getni Katit a buszjelenetben, aztán azt gondoltam, mégse teszem meg, nem Kati miatt, hanem a többiek, az együttes kedvéért. És tényleg nem hallottam a végszót. Vagy hallottam, de mintha nem nekem szólt volna, mintha Áрпи nem hozzám szólt volna, mintha ott se lettem volna, mintha máshol lennék... Csak amikor megbökött... Akkor...

– Iszonyúan megfájdult a fejem – ismétli.

Stabarecz, aki csak az első meg utolsó képben szerepel, és az ügyelő tisztségét is betölti, jelenésre szólítja a szereplőket. A kazánházban csak ketten maradnak: Kati és Csaba.

– Fáj még a fejed? – kérdi Kati.

– Egy keveset.

– Nem akarsz kölnivizes zsebkendőt?

– Nem – mondja Csaba siri hangon.

– Anyámnak használ. Van nálam kölni. Papírzsebkendő is.

– Felesleges – Csaba megmerevíti az arcát.

... Ha Kati nyakamba fonná a karját, megcsókolná a fájó homlokom... (Na, na, nem fáj az a homlok.) Azt mondaná: bocsáss meg, Csaba! Vagy inkább: Legyen úgy, mint azelőtt! Hiszen mi ketten... Ha azt mondaná: Szeretlek, Csaba! Gyűlöllek, Csaba! Mert a gyűlölet is jobb volna... *Nem akarsz kölnivizes zsebkendőt? Nem!* Minden keserűségemet beleadtam az elutasításba. És ő? A haját igazgatja.

Ha Kati megbánja, hiába rimáncodik. Erős leszek, szilárd, sziklakemény.

Csaba tenyerét fejére tapasztva a szerepét pusmogja.

– Valljuk meg, hogy pocsekok voltunk – állapítja meg Árpi, amikor a főpróba véget ér.

Andrea bebónyált nyakához nyúl, jelezve, hogy ő ebben az állapotban is hősiezen helytállt.

... Mondjam én is: bizony nagyjából pocsekul ment? Vagy inkább bátorítsak? Mi a rendező feladata? Feltárni a nyers igazságot vagy nyugtatgatni?

Réka tanácstalan.

– *A függöny mögött* egész jó volt – kockáztatja meg Kati.

– Az utolsó próbákhoz képest meredeken esett – jelenti ki Orsi.

– Ezt azért nem állítanám – mondja Döme.

– Neked nem szívügyed *A függöny mögött* – így Orsi.

– Nekem igenis szívügyem. Vedd tudomásul, vegyétek tudomásul, hogy nekem a gitározás ugyanúgy szívügyem, mint a prózai szerepeim.

Orsi a vállát vonogatja.

– Szerinted mért nem volt oké *A függöny mögött*? – csattan fel Mónika.

– Hát például a lábak.

– Mi bajod a lábakkal?

– A próbákon sokkal csámpásabban, vagyis mulatságosabban kandikáltak ki.

– Nahát! Te egy színmű előadását...

– Színmű! – Stabarecz röhög.

– Ismétlem – Mónika dermesztő pillantást vet Stabareczre –, te egy – igenis színmű! – előadásának nívóját a kikandikáló lábakon méred le. – Móni fel-

húzza szemöldökét; hegyes orrú arca még fölényesebbé válik.

Orsi hiába töri a fejét valami csípős feleleten.

– Egy előadásban minden fontos. Egyaránt – mondja Réka. – Csak úgy van értelme. – Önkéntelenül csúsztak ki belőle a szavak.

– Kétlem. – Mónika belefúrja orrát a levegőbe. – Kétlem, hogy például a Döme szerepe csak annyira volna fontos, mint az asztal, amelyen körmöl.

– De ha elefelejténék betenni az asztalt a színre, Döme egész szerepe meginogna. Összeomlana.

– Ahá – mondja Árpi. – Értem már, azt hiszem. Eszményi egyenlőség. Van főszereplő és van néma asztal. Kellék.

– Igen. És mindegyiknek funkciója van. Szükségük vagy egymásra. Összefüggnek. Egyik a másik nélkül nem volna teljes. És éppen ezért, amit mi csinálunk... közösen... Olyanok vagyunk, mint a hegymászók, egymáshoz vagyunk kötözve. Egyik nem lehet meg a másik nélkül. Amikor elkezdjük, még nem tudtam. Én csak menet közben értettem meg, hogy mint a hegymászók...

– Együtt, fel a csúcsra, avagy zuhanás a szakadékba – Árpi széles mozdulattal emeli fel karját. – Egyébként valami belém dugult imént. Most kívánczik. A főszereplő esetleg gesztenyepürét eszik előadás után, az asztalba esetleg belerúgnak, de mind a kettő fontos. Ehhez mit szólsz?

– Gyerekek – suttogja Andrea, és a nyakához nyúl. Kimerült vagyok.

– Azt szólok, hogy a gesztenyepüré nem szükségszerű. – Réka mintha egy láthatatlan pontot ven-

ne célba. – A rúgás sem. Az egymásra utaltság, az szükségszerű.

– Ne légy dühös, Réka!

– Nem vagyok dühös, csak... Egyébként *A függöny mögött* véleményem szerint egész jó volt. Perszè, Orsinak igaza van, hogy a lábak... A kikandikáló lábak nem álltak elég idétlenül. És te is, Döme, abban a részben... de gyerünk Juli nénihez a nézőtérre, megbeszéljük, hogy mire ügyeljete az előadáson.

– Most beszéljük meg? – Mónika az órájára néz.

– Mikor, ha nem most?

19.

Tapsolnak. TAPSOLNAK. Az együttes kivonul.

Elsőként Andrea jelenik meg a kazánházba nyíló ajtó mögül, ahol az öltöző van, mélyen meghajol, ahogy a nagy színésznő szokott. Sajnos, nem áll a színpad közepén, hogy kinyújtott két karjával maga mellé hívja a többieket – hányszor játszotta el ott-hon ezt a mozdulatot! –, az együttes libasorban lépked elő. Andrea a színpad jobb sarkából a közönséget mustrálja.

Az első két sorban Démama meg a többi díszvendég. A tanárok közt az a göndör hajjú, szakállas srác a Magyar Ifjúságtól jött, Rózsi néni szerzeménye, az apja a Szép Hazánkban dolgozik, a muki talán írni fog az előadásról, de égbekiáltó igazságtalanság lenne, ha Csabát emelné ki. Mindenki eltörpült hozzám képest!

Andrea tekintete rátapad arra a három székre az ötödik sorban: anyu, apa és köztük Zsolti. Az arcukat fürkészi, főként az anyuét. Feltette magában, hogy a szong közben figyelni fogja. Hányszor el nem képzelte, hogy anyu lehajtja fejét, szájába harap, talán könny szökik a szemébe, mialatt ő beleéneklő keserűségét és haragját a mikrofonba. Igen, főként anyu arcát akarta látni, de apáét is és Zsoltiét, az elkapatott, önhitt kis majómét. De mihelyt kilépett a színre, a nézőtér eltűnt előle, minden eltűnt a színpadon és a szereplőtársain kívül, és hiába bízta magát a kezdő szám után, hogy majd ének közben, akkor is csak a mikrofont látta, mintha az egész világon semmi más nem volna, csak ő, a hangja meg a mikrofon.

Most, míg a többiek felsorakoznak mellé, és ütemesen csattognak a tenyerek, őket nézi.

Apán a szürke öltönye, Zsoltin az új pulóvere, anyu a szilvakék bársonykosztümjében. Milyen piros az arca! Elrestellte magát? Észbe kapott? Boszszankodik? Vagy büszke a lányára? A sikerére... Jó volna tudni, mit éreznek, mit gondolnak ők, főként anyu, de csak találgatni lehet, csak az bizonyos, hogy Zsolti cukorkát tett a szájába, alighanem tejszíneset, és az bizonyos, hogy nyíltszíni tapsot kaptam, hogy sikerem volt, sikerem!

...Ha leböngtettem volna Katit a jelenetünk végén... Nem böngtettem le. – Csaba feszes mozdulattal hajtja meg magát. – Megtehettem volna, csak hát nem lett volna becsületes eljárás. A többiekkel. Az együttessel. Kati rászolgált volna. Oldalazó pillantást vet rá. Kati mosolyog, nem olyan fölényesen,

mint imént a buszjelenetben, úgy mosolyog, mint-ha valaminek nagyon örülne. De minek örül? Sikere nem volt ahhoz képest, ahogy Andreát megtapsolták. A busz-számban kettőnk közül én voltam a jobb, ez már a próbákon is kiderült. „Légy lazább – figyelmeztette Réka –, ne felejtss, csak eleinte vagy pléhpofa, amíg megjátszod magad.” De ő fölényes maradt a valóságban is. Hozzáférhetetlen. És hiába próbáltam féltékennyé tenni, és hiába mondtam neki, hogy engem nem érdekel se a Kocsis Bea, se más lány. Mért változott meg Kati? Lehet, hogy a többi ember is, mindenki egyszerre csak merőben más lesz, mint amilyen volt? Érhetetlenül más? Ez ijesztő. Anya is? Rózsaszál is? Nem! Ő soha!

Ott ül papóval, haja friss hullámokba rakva, estére mákos palacsintát fog sütni. Ő a biztonság. Most előrenyújtja a nyakát, félig felemelkedik, úgy tapsol. Anya! Rózsaszál. Édesanyám! A busa hajút is te szerezted a Magyar Ifjúságtól. Te mondtad, hogy vezéregyéniség vagyok. Vezéregyéniség!

Kati meghajol. Nem olyan feszesen, mint Csaba, nem olyan mélyen, mint Andrea.

... Itt állok én, és itt vagy velem te, a másik, aki megszületettél bennem a próbák közben, játék közben, és most egyek vagyunk, elképesztő, hogy az ember mássá válik, új tulajdonságai lesznek, a régi-ek meg összezsugorodnak. Most már tudom, hogy az öröm és a szenvedés, a szerelem és a vágyakozás egyszer csak véget ér, és nem tudom, mért kezdődött, nem tudom, mért ért véget. Talán nem is lehet igazán tudni. Volt, nincs, és újra kezdődik valami, és ismét véget ér. De mégsem ér teljesen véget, mert

az ember emlékszik rá, hogy volt. Lehet, hogy jön majd egy fiú, aki ugyanolyan fontos lesz nekem, mint Csaba volt, de most már tudom, hogy az az érzés is véget érhet, és újra elkezdődhet valami. Volt, nincs és megint van. . . Anya és apa vajon mit szól a Na-Conxypan-jelenethez, ahhoz, amit a boldogságról mondtam? Megértették? Zokon veszik? Megértenek? Megválnak? És én. . . Volt, nincs és újra kezdődik. Véget ér és mégsem ér véget. Súlyos vagyok és könnyű. Töprengő vagyok és lebegek. Ez mind én vagyok. Köszönöm! Köszönöm, hogy így van! A szerepnek! A játéknak! Az életnek! Az együttesnek!

. . . A vörös paróka elmaradt, és Előd se dugta ide az orrát. . . Orsi csak a fejével biccent egyet, már előzetesen elhatározta, hogy ő nem hajlong. A vörös parókát leszavazták a Juli indítványára – Juli néni-nek kell szólítani, nevetséges! –, és maga Réka sem erősködött mellette. Az *Árva Bethlen Kata* is kimaradt. Juli – azért se néni! – kulcsregényről beszélt, a kulcsregényben a szereplőket egyszerűen lemásolják a valóságból, ha Döme vörös parókával jelenne meg, *A függöny mögött* Juli szerint kulcsszínmű volna, és Előd kérhetné az előadás betiltását, botrány keveredne, nem is szólva arról, hogy mekkora patáliát csapna otthon Előd. Így hát kimaradt. . . Előd, illetve Döme csálhatatlan lottónyerő rendszeren dolgozik, ezt körmöli, miközben zajlik körülötte a családi élet. A mama a jelenet közben a szemét törölgette, furcsa, attól sír, hogy látja, nem attól, hogy benne él, bár ez csakugyan így van, múltkor hallom a rádióban, hogy évente kilencmillió gyerek pusztul

éhen földünkön, és én ettem a vajás párizsis zsem-
lét, de ha filmen valami rémséget mutatnak, néha
álmomban is kísért. Réka azt mondaná, hogy ez a
művészet. Hát elég baj, mert a valóságtól kéne oda-
lenni. Szünetben a Magyar Ifjúságtól megszólított a
muki, és megkérdezte, hogy tényleg így lakunk-e,
azt mondta, hogy erre részletesen kitér a beszámó-
lójában, és reméli, hogy az illetékesek felfigyelnek
rá, mert lesz rá gondja, hogy eljuttassa hozzájuk, és
ha csakugyan felfigyelnek, akkor én kétszeresen is
táltos csikó vagyok, mert ezt a helyet én szereztem
az együttesnek.

...A mami kiritttyentette magát. A papa küldött
ötven dollárt és még külön nekem tízet. Azt írta,
hogy kéthavonként küld ötvenet, a mami kiszámí-
totta, amit rögtön tudtam, hogy ez kevesebb, mint a
havi ezer, amire a papa kötelezve volt, azt mondta,
írjak neki, hogy legalább hetvenet küldjön, azt
mondtam, nem írok, ő azt akarta, hogy a pénz ér-
kezzen IBUSZ B. C. számlára, mert akkor akár
minden évben nyugatra utazhatunk belőle, de én
nem akarok a mamival utazni, és az NSZK-ba se
akarok kimenni a papához. Nem az a legrosszabb,
ha az ember nem éri el, amire törekszik, sokkal ros-
szabb, ha azt kell csinálnia, amit nem akar, ami ellen
minden porcikája tiltakozik, de ezt még Réka sem
érti meg, azt hiszem, ő sem értené meg. Tapsolnak.
Réka örül, hogy tapsolnak. Örül a sikernek. Ő a ren-
dező. Én a nővér sráca vagyok a karosszékben, egy
utas a buszban, a szongok szövegét én írtam, és
mégis csak fél lábbal vagyok ebben az egészben. Ki-
vül is vagyok meg benne is. Leszek én valaha is tel-

jesen benne valamiben? Tapsolnak. Meghajolok újra én is a többiekkel együtt. Végre is... Köztük vagyok.

...Arcok, vállak, kezek. Az arcok felénk fordulnak, a tekintetek bennünket néznek, a kezek ütemesen csattognak egymáshoz. A közönség!

Réka szembe néz vele.

Mennyi izgalom volt, mennyi nehézség, kudarc! Hányszor tűnt úgy, hogy egyenesben vagyunk, és kiderült, hogy nem megy. A próbák! Mennyit vitáztunk egy-egy mondaton. Móni újra meg újra vihogott, miközben elkeseredésében öklét rázta a plafon felé, végül megfenyegettem, hogy elveszem tőle a szerepet. Árpi csetlett-botlott, Andrea hisztizett. A főpróba! Az a kétségbeejtő főpróba. És most... Siker! Julinak – mért kell néninek szólítani?! – ragyog az arca. Démama odahajol Pipi nénihez. Azt mondja neki, hogy mégis inkább Kisfaludyt kellett volna? Vagy azt mondja: Nocsak, ezek a fiatalok! Mit ki nem agyaltak önmagukról, rólunk, az életről! És a többiek... A nézők a székeken, meg akik itt kuporognak elől, mert nem jutott nekik ülőhely. Megértették-e igazán? Van-e, aki azt mondja magában: ezentúl másként kell... Hányan ismernek magukra? Megváltozik-e valami? Tapsolnak. Sikerünk van. Véget érhet-e az egész, amikor hazamennek, hazamegyünk? Mi formáltuk ki a szerepeket, és a szerepek bennünket formáltak. Mi a szerep és mi a valóság? Hol a határa annak, hogy én?

Tapsolnak.

Együtt, közösen akartunk valamit, és véghez vittük, bár nem egészen ugyanúgy, ahogy elterveztük,

mert *A függöny mögött* sokkal hatásosabb lett volna az *Árva Bethlen Katával* és vörös parókával a Döme fején. Igaz, sok zűr volt, sértődések, acsarkodások, de mégis együtt akartuk. Amikor letettem róla, talán akkor is akartam. És az, hogy együtt akartuk és eszeltük ki, hogy belőlünk született a szöveg a próbákon és most az előadás, ez összeköt bennünket, akkor is, ha soha többé nem látnánk egymást.

A taps még egyre csattog, de a sorok szélén néhányan feltápászkodnak. Az együttes utoljára meghajol, és mire eltűnnek a vasajtó mögött, a nézőtérről tolong kifelé a közönség.

KERTÉSZ ERZSÉBET

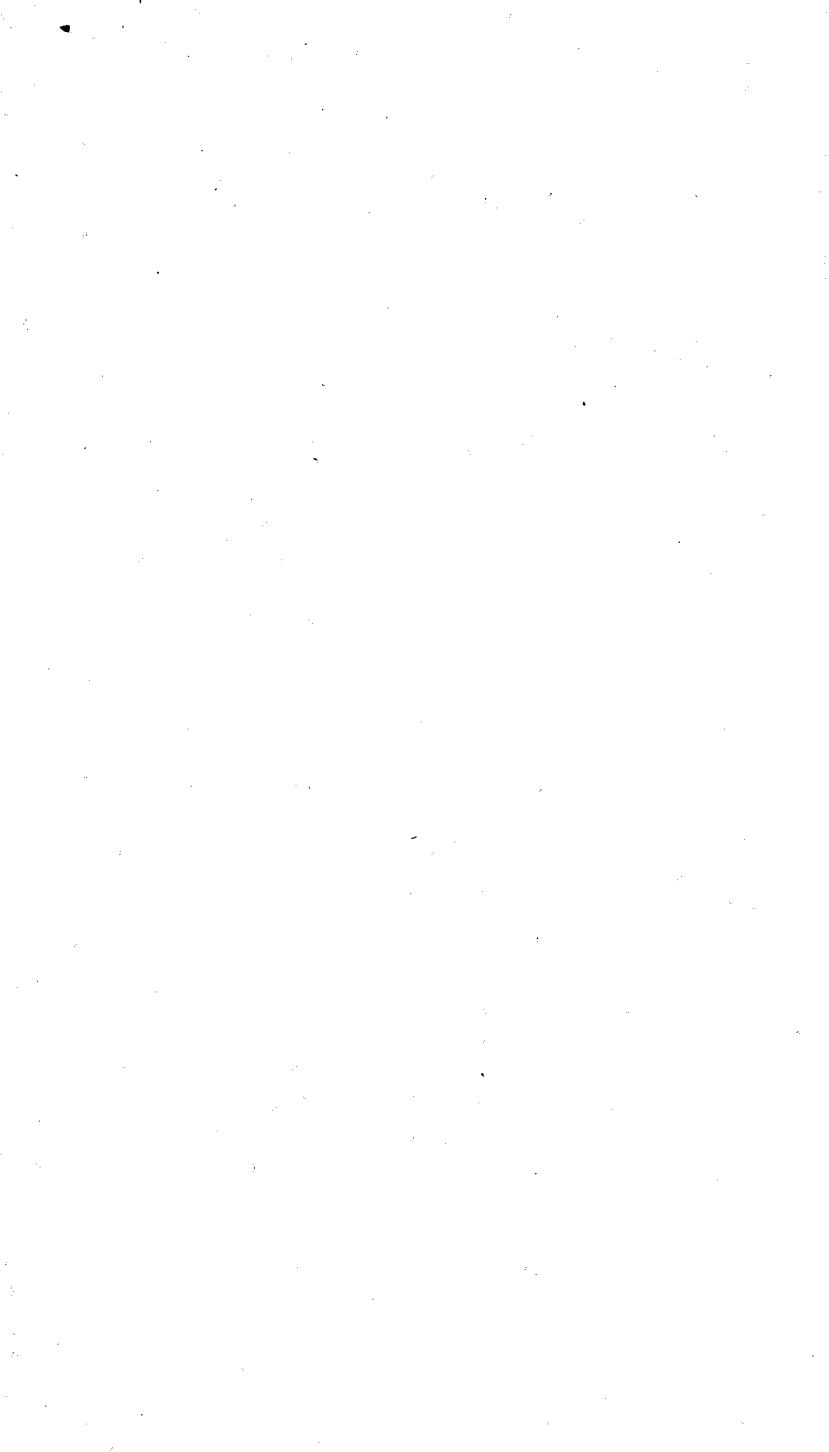
TELEKI BLANKA

1846 tavaszán a Honderű című hetilapban feltűnést keltő cikk jelent meg. Egy arisztokrata hölgy közölte, hogy Pesten magyar nyelvű leánynevelő intézetet nyit. Az arisztokrácia gúnyolta a „hóbortos grófnőt”, aki ahelyett hogy rangjának és vagyonának megfelelő életet élne, a főrangú leányok magyarrá nevelését tűzi ki célul. Teleki Blanka nem törődött a gúnyolódókkal, és végül is sikeresen megvalósította elképzeléseit.

Az 1848-as forradalom bukása után Teleki Blankát szabadságharcosok rejtegetése miatt perbe fogták, és hazaárulásért tízévi várfogságra ítélték.

A „kufsteini mártír” szoborra nemesedett alakját kelti életre Kertész Erzsébet regénye, azét a Teleki Blankáét, aki a kor legjobbjaihoz hasonlóan úgy érezte, hogy kötelességei vannak a haladás előmozdításában.

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ

DÁNIEL ANNA
AZ EGYÜTTES

Dániel Anna előző regényével, a *Karambolla* elnyerte a nemzetközi gyermekirodalmi Gorkij-díjat, majd 1983-ban József Attila-díjat kapott. Most megint csak olyan fiatalokat állít elibénk, akik már ott tiblábolnak a felnőtté válás küszöbén. És sérülékenyen, konfliktusokkal küzdve állnak ott. Hol a szülői szeretet hiányzik nekik, hol a túlzásúfoltság gyűlölteti meg velük az otthont, hol az elvált szülők felelőtlen vagy tragikusan megingott élete dűlja fel őket. És megvan nekik egymással is a maguk baja. Mielőtt azonban a többnyire nehezen viselhető, keserves tapasztalatok magányos elégedetlenné formálnák őket, valamelyiküknek eszébe jut, hogy csináljanak együtt egy színjátszó csoportot, és mutassák be az életüket, az életet a maguk szemszögéből, a maguk tapasztalatai alapján. Hogy milyen nehézségek leküzdésével tudják tervüket megvalósítani, és hogy a megvalósítás mit változtat rajtuk, erről szól a nem mindennapi őszinteséggel megírt, feszülten érdekes regény, melyben a fiatal olvasók, de a felnőttek is gyakran magukra ismerhetnek.

Tizennégy éven felülieknek

ISBN 963 11 3479 2

Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest

Felelős kiadó: Sziládi János igazgató

Zrínyi Nyomda (83.1014/1) Budapest, 1983

Felelős vezető: Vágó Sándorné vezérigazgató

Felelős szerkesztő: Lengyel Balázs

Műszaki vezető: Haás Pál

Képszerkesztő: Csejdy Virág

Műszaki szerkesztő: Beszédes Natasa

50 000 példány

Terjedelem: 13,65 (A/5) iv. IF 4910

